

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 41 L

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i foretakslovgivningen mv.
(utlevering av fødsels- og d-nummer,
registrering av enkeltpersonforetak,
krav til foretaksnavn, retningslinjer
for godtgjørelse mv.)

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 41 L

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i foretakslovgivningen mv.
(utlevering av fødsels- og d-nummer,
registrering av enkeltpersonforetak,
krav til foretaksnavn, retningslinjer
for godtgjørelse mv.)

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	5.2.2	Utnytte ny teknologi	25
			5.3	Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022	25
2	Bakgrunnen for forslagene	8	5.4	Høringsinstansenes syn	29
2.1	Innledning	8	5.5	Departementets vurdering	31
2.2	Høringsnotat av 4. august 2022	8			
2.3	Høringsnotat av 21. mai 2021	9	6	Utforming og registrering av foretaksnavn	36
2.4	Høringsnotat av 19. mai 2023	10	6.1	Gjeldende rett	36
3	Overordnede høringsinnspill ...	12	6.1.1	Om foretaksnavn	36
3.1	Høringsinstansenes syn	12	6.1.2	Foretaksnavnelovens krav til foretaksnavn	36
3.2	Departementets merknader	13	6.2	Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022	39
4	Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret	15	6.2.1	Innledning	39
4.1	Gjeldende rett	15	6.2.2	Flere krav til navnet til NUF	39
4.1.1	Om Enhetsregisteret og Foretaksregisteret	15	6.2.3	Foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet	39
4.1.2	Fødselsnummer og d-nummer registreres i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret	16	6.3	Høringsinstansenes syn	40
4.1.3	Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret	16	6.3.1	Endringer i navnereglene for NUF	40
4.1.4	Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret	16	6.3.2	Plassere alle foretaksbetegnelser bakerst i foretaksnavnet	42
4.2	Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022	17	6.4	Departementets vurdering	42
4.3	Høringsinstansenes syn	17	6.4.1	Generelt	42
4.4	Departementets vurdering	19	6.4.2	Krav til foretaksnavnet til NUF	42
5	Registrering av enkeltpersonforetak	21	6.4.3	Foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet	44
5.1	Gjeldende rett	21	7	Nye krav til stiftelsers navn	46
5.1.1	Om begrepet «enkeltpersonforetak»	21	7.1	Gjeldende rett	46
5.1.2	Antall enkeltpersonforetak	21	7.1.1	Ingen krav til navnet til alminnelige stiftelser	46
5.1.3	Registreringsplikt og registreringsrett for enkeltpersonforetak	22	7.1.2	Krav til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser	46
5.1.4	Bakgrunn for dagens regler om registreringsplikt og registreringsrett	24	7.1.3	Nordisk rett	46
5.2	Behovet for endringer i reglene om registrering av enkeltpersonforetak	25	7.2	Forslaget i høringsnotatet av 21. mai 2021	46
5.2.1	Behov for et enklere og mer konsekvent regelverk	25	7.2.1	Nye krav til navnet til alminnelige stiftelser	46
			7.2.2	Endring i kravet til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser	47
			7.2.3	Maskinelt tillegg av «STI» i navnet i stiftelser som ikke har «stiftelse» eller «STI» i navnet	47
			7.3	Høringsinstansenes syn	47
			7.4	Departementets vurdering	48

8	Endringer for å gjøre lovteksten teknologinøytral mv.	51	10	Endringer i allmennaksjeloven (retting av feil)	62
8.1	Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022	51	11	Økonomiske og administrative konsekvenser	63
8.2	Gjeldende rett	51	11.1	Innledning	63
8.3	Høringsinstansenes syn	51	11.2	Konsekvenser for næringslivet ...	63
8.4	Departementets vurdering	51	11.3	Konsekvenser for det offentlige ...	65
9	Endringer i reglene om retningslinjer for godtgjørelse	53	12	Merknader til bestemmelsene i lovforslaget	67
9.1	Gjeldende rett	53	12.1	Endringer i foretaksregisterloven	67
9.2	Forslaget i høringsnotatet av 19. mai 2023	54	12.2	Endringer i foretaksnavne- loven	68
9.3	Høringsinstansenes syn	54	12.3	Endringer i enhetsregister- loven	68
9.3.1	Endringer i personkretsen	54	12.4	Endringer i allmennaksjeloven ...	69
9.3.2	Andre innspill i høringen	55	12.5	Endringer i stiftelsesloven	70
9.4	Departementets vurdering	55	12.6	Ikraftsettings- og overgangs- bestemmelser	70
9.4.1	Overordnet om departementets forslag	55			
9.4.2	Styrets behandling av retningslinjer og habilitet	57			
9.4.3	Generalforsamlingens anledning til å fravike retningslinjene	58			
9.4.4	Særlig om andre selskaps- organer	59			
9.4.5	Gjennomføring av direktiv- forpliktelser i norsk rett	60			
9.4.6	Departementets vurdering av andre innspill i høringen	60			
				Forslag til lov om endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)	71

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 41 L

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

*Tilråding fra Nærings- og fiskeridepartementet 12. januar 2024,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Regjeringen ønsker at foretakslovgivningen skal innrettes slik at den innenfor bærekraftige rammer stimulerer til verdiskaping i næringslivet. I Hurdalsplattformen heter det at regjeringen vil redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med elleve milliarder kroner innen 2025 (Hurdalsplattformen side 15). Tiltak som legger til rette for økt bruk av digitale løsninger, kan bidra til effektivisering og ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder.

Nærings- og fiskeridepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag til endringer i foretakslovgivningen. Begrepet «foretakslovgivningen» brukes i denne proposisjonen som et samlebegrep for selskapslovgivningen, registerlovgivningen og

andre tilknyttede lover, slik som foretaksnavneloven. Departementet foreslår endringer i lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven), lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret (enhetsregisterloven), lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre foretaksregistrering mv. (foretaksnavneloven), lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) og lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven).

Forvaltningens kommunikasjon med innbyggere og næringsliv skal normalt skje gjennom digitale, nettbaserte tjenester som skal være trygge, helhetlige, brukervennlige og universelt utformet. Målet er at offentlig sektor skal tilby brukerne digitale tjenester som er enkle å bruke, effektive og pålitelige. På den måten kan bruker-

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

nes møte med det offentlige oppleves sammenhengende og effektivt, som én digital offentlig sektor. På side 15 i Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil gjennomgå det norske lovverket med mål om å identifisere og fjerne hindringer for digitalisering. Enhetsregisterloven og foretaksregisterloven er ikke utformet med tanke på at de skal legge til rette for økt digitalisering. Brønnøysundregistrene har kartlagt mulige endringer i regelverket for Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Flere av forslagene i proposisjonen kan bidra til at offentlig sektor kan utnytte potensialet i digitalisering til å lage brukervennlige tjenester, ved at regelverket legger bedre til rette for deling av data som myndighetene har samlet inn. Dette kan føre til en mer effektiv forvaltning og mer brukervennlige tjenester, og dermed legge til rette for økt samlet verdiskaping.

Kapittel 2 gir en oppsummering av bakgrunnen for forslagene til endringer som fremmes i proposisjonen. I kapittel 3 omtales og kommenteres overordnede høringsinnspill til lovforslagene.

Kapittel 4 omhandler forslag knyttet til utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Enhetsregisteret og Foretaksregisteret utleverer opplysninger om personer med en rolle i en virksomhet til brukere av registerinformasjon. Enhetsregisteret kan etter nåværende regler bare utlevere rolleinnhaveres fødselsnummer og d-nummer til tilknyttet register, offentlige myndigheter og kredittopplysningsvirksomhet som har avtale godkjent av Datatilsynet. Foretaksregisteret kan ikke utlevere fødselsnummer og d-nummer. Departementet foreslår å utvide Enhetsregisterets og Foretaksregisterets adgang til å gi offentlige myndigheter mfl. tilgang til fødselsnummeret og d-nummeret til fysiske personer som har en rolle i en virksomhet. Formålet med forslaget er at offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, og finansforetak, som i dag får fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret, skal få den samme identifikasjonen av rolleinnhavere fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Kredittopplysningsvirksomhet som har avtale godkjent av Datatilsynet, har fortsatt rett til utlevering fra Enhetsregisteret, og får i tillegg rett til utlevering fra Foretaksregisteret.

Endringene vil gjøre det mulig å overføre komplett rolleinformasjon fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Komplett rolleinformasjon betyr både korrekt identifisering av rolleinnhavere og økt kvalitet på opplysningene for den

som mottar og bruker informasjonen. Når det ikke er tvil om hvem som har en konkret rolle, slipper virksomhetene selv å finne forbindelsen mellom navnet på rolleinnhaver og samme person med fødselsnummer eller d-nummer fra Folkeregisteret. Dette er ressursbesparende for de som mottar og gjenbruker denne informasjonen. Endringen vil også kunne gi økt tillit til at opplysningene er korrekte, og bety færre utgifter for offentlige og private aktører. Både hver for seg og samlet vil endringene gi samfunnsøkonomiske gevinster.

I kapittel 5 behandles forslag til endringer i reglene om registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret. Ifølge foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7 skal «[e]nkeltpersonforetak som driver handel med dertil innkjøpte varer eller som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling» registreres i Foretaksregisteret. Andre enkeltpersonforetak har registreringsrett i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-2. Departementet foreslår å oppheve bestemmelsen om registreringsplikt for enkeltpersonforetak i foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7. Det foreslås å opprettholde at enkeltpersonforetak har registreringsrett i Foretaksregisteret. Det betyr at personer som ønsker å registrere et enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret fortsatt vil ha denne muligheten. Formålet med forslaget er å oppdatere regelverket slik at det i større grad er tilpasset den form for virksomhet som i dag drives i enkeltpersonforetak. Forslaget kan gjøre regelverket om registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret lettere å forstå for brukerne og gi innehavere av enkeltpersonforetak mer fleksibilitet enn etter dagens regler. Forslaget medfører også at registerfører slipper å vurdere om et enkeltpersonforetak oppfyller et skjønnsmessig krav til registreringsplikt i Foretaksregisteret. Det kan gjøre det lettere for registerfører å administrere systemet med registrering av enkeltpersonforetak og redusere ressursbruken i Brønnøysundregistrene.

Kapittel 6 omhandler forslag til endringer i foretaksnavneloven. Departementet foreslår at foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak som skal registreres i Foretaksregisteret, skal bruke betegnelsen NUF i navnet. Det blir også foreslått at foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak skal være det samme som hovedforetakets navn. Formålet med forslaget er at regelverket skal gi tredjeparter mer relevant informasjon om den norske avdelingen av den utenlandske virksomheten.

Departementet foreslår også at foretaksbetegnelser skal stå bakerst i foretaksnavnet. De

aller fleste eksisterende foretak har foretaksnavn som oppfyller dette kravet. For disse vil ikke det nye lovkravet medføre administrative eller økonomiske konsekvenser. Kravet vil også gjelde for nye foretak og ved endring av foretaksnavn. Om lag 3 800 eksisterende foretak har foretaksbetegnelsen plassert et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet. Departementet foreslår et unntak for disse, slik at de kan beholde sitt foretaksnavn. De vil imidlertid måtte oppfylle kravet dersom foretaksnavnet endres.

I kapittel 7 behandles forslag til nye krav til stiftelsers navn. Departementet foreslår at det innføres et krav i stiftelsesloven om at alminnelige stiftelsers navn enten skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI. Foretaksnavn for næringsdrivende stiftelser skal etter foretaksnavneloven § 2-2 inneholde ordet stiftelse eller ordene selveiende institusjon. Departementet foreslår å endre dette slik at foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI.

I kapittel 8 foreslås det enkelte endringer i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven for å gjøre lovteksten teknologinøytral. Det foreslås også noen endringer for å gjøre begrepsbruken i disse lovene kjønnsnøytral.

Kapittel 9 omhandler forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a. Paragrafen gir regler om retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i noterte allmennaksjeselskaper. Det foreslås å tydeliggjøre i bestemmelsen at ethvert medlem av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer skal omfattes av kravene for retningslinjer og rapport om godtgjørelse til ledende personer i allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b.

Departementet har mottatt innspill om at rettskildene er uklare om hvilke personer i selskapsledelsen som skal omfattes av selskapets retningslinjer og den etterfølgende rapporten som skal utarbeides. Å tydeliggjøre personkretsen i allmennaksjeloven § 6-16 a vil også gjøre ordlyden i bestemmelsen i samsvar med direktivforpliktelsene som ligger bak allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b. Det foreslås også å lovfeste en snever adgang for generalforsamlingen til midlertidig å fravike retningslinjene dersom det er nødvendig for å tjene selskapets langsiktige interesse og økonomiske bæreevne eller for å sikre selskapets levedyktighet.

Kapittel 10 gjelder retting i allmennaksjeloven § 5-10. Som følge av to lovvedtak som gjaldt § 5-10, som Stortinget traff med kort mellomrom, ble feil setning (punktum) opphevet i denne paragrafen. Det foreslås å rette dette slik at riktig setning oppheves, og at setningen som ble opphevet ved en feil tas inn i paragrafen igjen.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene er behandlet i kapittel 11. Forslagene forventes å bidra til å nå regjeringens mål om å fjerne hindringer for digitalisering, målet om mer effektiv ressursbruk i det offentlige, og å legge til rette for økt samlet verdiskaping. Enkelte av forslagene vil kreve tekniske tilpasninger i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret, mens andre forslag forventes å medføre noe økt administrasjon for Brønnøysundregistrene, som registerfører for disse to registrene. Kostnadene knyttet til dette dekkes innenfor de ordinære budsjetttrammene. Etter departementets vurdering vil nytten for næringslivet, Brønnøysundregistrene og andre berørte aktører overstige de tilpasningskostnadene som endringene innebærer.

2 Bakgrunnen for forslagene

2.1 Innledning

Denne proposisjonen inneholder lovforslag som har vært gjenstand for ulike offentlige høringer. Hoveddelen av proposisjonen knytter seg til forslag i høringsnotat av 4. august 2022, og gjelder blant annet utlevering av fødsels- og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, registrering av enkeltpersonforetak og endringer i reglene om foretaksnavn. Forslagene som gjelder foretaksnavn ble opprinnelig sendt på høring 16. januar 2019, men ble hørt på nytt i høringsnotat av 4. august 2022 på bakgrunn av innspillene i den første høringen.

Proposisjonen inneholder også forslag om nye krav til navnet til alminnelige stiftelser og endrede krav til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser. Disse forslagene har bakgrunn i høringsnotat av 21. mai 2021.

I tillegg inneholder proposisjonen forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a om retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende personer. Dette forslaget har bakgrunn i høringsnotat av 19. mai 2023.

De ulike høringsnotatene omtales kort i det følgende.

2.2 Høringsnotat av 4. august 2022

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 4. august 2022 høringsnotatet *Forslag til endringer i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven, foretaksnavneloven mv. (avgivelse av fødsels- og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, registrering av enkeltpersonforetak, endringer i reglene om foretaksnavn)* på offentlig høring. Høringsfristen var 4. oktober 2022.

Forslagene til endringer i reglene om foretaksnavn inngikk også i Nærings- og fiskeridepartementets høringsnotat av 16. januar 2019, men da som forslag til en ny forskrift til foretaksnavneloven. På bakgrunn av innspill i den høringen, ble de fleste av forslagene i høringsnotatet av 4. august 2022 foreslått som endringer i foretaksnavneloven i stedet for i forskrift. I høringsnotatet

var det også forslag til forskriftsendringer om bruk av små og store bokstaver og ortografiske tegns atskillende evne. Disse forslagene vil bli fulgt opp i en separat prosess, og behandles ikke nærmere i denne proposisjonen.

Høringsnotatet av 4. august 2022 ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene
Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Domstolsadministrasjonen
Finanstilsynet
Forbrukerrådet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Politidirektoratet
Regelrådet
Regjeringsadvokaten
Riksrevisjonen
Sivilombudet
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Økokrim

Abelia
BN Bank
Danske Bank
Den Norske Advokatforening
DNB ASA
Finans Norge
Handelsbanken
Hovedorganisasjonen Virke
Landsorganisasjonen i Norge
Næringslivets Hovedorganisasjon
Regnskap Norge
SMB Norge
Sparebankforeningen i Norge
Spekter
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

Følgende høringsinstanser har kommet med realitetsmerknader til forslagene i høringsnotatet:

Justis- og beredskapsdepartementet
Brønnøysundregistrene
Digitaliseringsdirektoratet

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Finanstilsynet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Skattedirektoratet

Advokatfirmaet Wiersholm AS
Den norske Revisorforening
Landsorganisasjonen i Norge
Norsk Journalistlag
Næringslivets Hovedorganisasjon
PolyNorge
Regnskap Norge
Samfunnsbedriftene

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Finansdepartementet
Forsvarsdepartementet
Statistisk sentralbyrå
Maskinentreprenøres Forbund

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på departementets nettside.

2.3 Høringsnotat av 21. mai 2021

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 21. mai 2021 høringsnotatet *Om endringer i stiftelsers adgang til å drive næringsvirksomhet, rapportering av regnskapsopplysninger, endringer av reglene for små stiftelser mv.* på offentlig høring. Høringsfristen var 18. juni 2021.

Ett av forslagene i høringsnotatet var at navnet til alminnelige stiftelser skal inneholde et ord eller en forkortelse som viser organisasjonsformen. Departementet foreslo å innføre en fast betegnelse for stiftelser, slik at navnet til alminnelige stiftelser enten skal inneholde ordet «stiftelse» eller forkortelsen «STI». For næringsdrivende stiftelser ble det foreslått en endring i foretaksnavneloven. Det ble foreslått å fjerne næringsdrivende stiftelsers mulighet til å bruke «selveiende institusjon» i foretaksnavnet. Bare disse to forslagene blir behandlet i denne proposisjonen. Høringsnotatet ble sendt bredt ut og lagt på departementets hjemmeside. Departementet mottok over 70 høringssvar.

Følgende høringsinstanser mottok høringsnotatet:

Departementene
Brønnøysundregistrene

Finanstilsynet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Regelrådet
Skattedirektoratet
Stiftelsesklagenemnda

Norges Handelshøyskole
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
NTNU
Stiftelsen Handelshøyskolen BI
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø

Abelia
Akademikerne, sammenslutning av norske akademikerforening
Den Norske Advokatforening
Den norske Revisorforening
Finans Norge
Frivillighet Norge
Hovedorganisasjonen Virke
Kristne Friskolers Forbund
Landsorganisasjonen i Norge
Norges Museumsforbund
Norske Fag- og Friskolers landsforbund
Næringslivets Hovedorganisasjon
PBL (Private Barnehagers Landsforbund)
Regnskap Norge
Stiftelsesforeningen
Unio Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdanna
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Advokatfirmaet BAHR AS
Advokatfirmaet Brath
Advokatfirmaet CLP DA
Advokatfirma DLA Piper Norway DA
Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS
Advokatfirmaet Grette AS
Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS
Advokatfirmaet Schjødt AS
Advokatfirmaet Selmer AS
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Deloitte AS
Ernst & Young Advokatfirma AS
Eurojuris Norge
Kluge Advokatfirma AS
KPMG AS
Wikborg Rein Advokatfirma AS

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Anders Sveeas' Allmenntnyttige Fond
 Bergens forskningsstiftelse
 Cultiva
 Flyktningshjelpen
 Frelsesarmeen
 Gjensidigestiftelsen
 Hans Herman Horns stiftelse
 Haraldsplass Diakonale stiftelse
 Høyanger Bustadstifting
 Institutt for samfunnsforskning
 Kirkens bymisjon
 Kruse Smith Stiftelsen
 Montessori
 O. Kavli og Knut Kavlis allmenntnyttige fond
 Olav Thon stiftelsen
 SINTEF
 SOS Barnebyer
 Sparebankstiftelsen DNB
 Sparebankstiftelsen SR-bank
 Sparebankstiftinga Sogn og Fjordane
 Steinerskoleforbundet i Norge
 Stiftelsen Det norske Veritas
 Stiftelsen Diakonhjemmet
 Stiftelsen EAT
 Stiftelsen Fritt Ord
 Stiftelsen Kaare Berg
 Stiftelsen Kanvas
 Stiftelsen Livsglede for Eldre
 Stiftelsen Lovisenberg
 Stiftelsen Multiconsult
 Stiftelsen Norsk Luftambulans
 Stiftelsen Norsk Rikstoto
 Stiftelsen Sophies Minde
 Stiftelsen Ungbo
 UNIFOR
 Uni Research

Følgende høringsinstanser har kommet med realitetsmerknader til de forslagene som blir behandlet i denne proposisjonen:

Brønnøysundregistrene
 Stiftelsestilsynet
 Stiftelsesklagenemnda

Den Norske Advokatforening
 Den norske Revisorforening
 Frelsesarmeen
 Haraldsplass diakonale stiftelse
 Hovedorganisasjonen Virke
 Høyskolen Kristiania
 KPMG AS
 Kristne friskolers forbund
 Narvik boligstiftelse
 Næringslivets Hovedorganisasjon

O. Kavli og Knut Kavlis allmenntnyttige fond
 Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
 Samfunnsbedriftene
 Stiftelsen CRUX
 Stiftelsesforeningen
 Trond Mohn stiftelse

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på departementets nettside.

2.4 Høringsnotat av 19. mai 2023

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 19. mai 2023 høringsnotatet *Høring av forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a (personkrets)* på offentlig høring. Høringsfristen var 9. juni 2023. Bakgrunnen for endringsforslaget er å få presisert at EØS-rettslige forpliktelser er gjennomført i norsk rett på en tydelig og hensiktsmessig måte. Av den grunn ble det satt en kortere høringsfrist enn normalt, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3:

«Høringsfristen i EØS- og Schengen-saker skal tilpasses den tiden som står til rådighet, og kan være kortere enn seks uker.»

Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene
 Brønnøysundregistrene
 Domstolene
 Finanstilsynet
 Norges Bank
 Regelrådet
 Skattedirektoratet
 Statistisk sentralbyrå
 Økokrim

AksjeNorge
 Aksjonærforeningen i Norge
 Arbeidsgiverforeningen Spekter
 Den Norske Advokatforening
 Den norske Revisorforening
 Finans Norge
 Finansforbundet
 Hovedorganisasjonen Virke
 Nasdaq Oslo ASA
 Norsk Kapitalforvalterforening
 Norsk Venturekapitalforening
 Næringslivets Hovedorganisasjon
 Oslo Børs ASA
 Regnskap Norge

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

SMB Norge
Verdipapirfondenes Forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Verdipapirsentralen ASA

Handelshøyskolen BINord universitet
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo

Advokatfirma DLA Piper Norway DA
Advokatfirmaet BAHR AS
Advokatfirmaet CLP DA
Advokatfirmaet Føyen AS
Advokatfirmaet Grette AS
Advokatfirmaet Hjort DA
Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS
Advokatfirmaet Schjødt AS
Advokatfirmaet Selmer AS
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Advokatfirmaet Østgård DA
AGP Advokater AS
Arntzen de Besche Advokatfirma AS
BDO AS
Brækhus Advokatfirma DA
CMS Kluge Advokatfirma AS
Crowe Partner Revisjon AS
Deloitte Advokatfirma AS
Ernst & Young AS
Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma DA
KPMG Law Advokatfirma AS
Kvale Advokatfirma DA
SANDS advokatfirma DA
Wikborg Rein Advokatfirma AS
Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS

Følgende høringsinstanser har kommet med realitetsmerknader til forslaget i høringsnotatet:

Den Norske Advokatforening
KPMG AS
Norges Rederiforbund
Næringslivets Hovedorganisasjon
Wikborg Rein Advokatfirma AS

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Finansdepartementet
Forsvarsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Olje- og energidepartementet

Brønnøysundregistrene
Domstolsadministrasjonen
Statistisk sentralbyrå

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på departementets nettside.

3 Overordnede høringsinnspill

3.1 Høringsinstansenes syn

Det har i høringen av forslagene i høringsnotatet av 4. august 2022 kommet enkelte mer overordnede innspill fra høringsinstansene. Disse omtales i dette kapittelet. Høringsinnspillene som gjelder de konkrete lovforslagene er gjengitt i de påfølgende temakapitlene, og er kommentert under departementets vurderinger.

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) skriver at den er en pådriver i digitaliseringen og forenklinger for næringslivet. Etter Revisorforeningens syn bidrar flere av forslagene til en slik utvikling, og foreningen støtter derfor forslagene i høringen.

Også *Justis- og beredskapsdepartementet* støtter forslagene i høringsnotatet. Justis- og beredskapsdepartementet skriver:

Lovendringene vil etter vårt syn medføre økt åpenhet gjennom enklere tilgang til informasjon for offentlige myndigheter, mer relevant og korrekt informasjon for tredjeparter, samt bedre utnyttelse av de mulighetene som digitalisering gir – innenfor rammene av personvernlovgivningen. De foreslåtte tiltakene kan også bidra til bedre forebygging og bekjempelse av hvitvasking og andre former for økonomisk kriminalitet.

Digitaliseringsdirektoratet viser til at høringsnotatet inneholder flere forslag til endringer med en overordnet målsetting om å åpne for mer og lettere digitalisering. Digitaliseringsdirektoratet støtter forslagene til lov- og forskriftsendringer i høringsnotatet. Digitaliseringsdirektoratet skriver at de mener det er nødvendig med et lovverk som støtter oppunder forvaltningens oppgaver, og understreker viktigheten av digitaliseringsvennlige regelverk som er fremtidsorientert og gjenspeiler farten i den digitale utviklingen. Digitaliseringsdirektoratet skriver:

Generelt er vi svært positive til at de nye regelverksendringene er i tråd med våre anbefalinger om å utforme et mer digitaliserings-

vennlig regelverk, som gir seg uttrykk i for eksempel at regelverksendringene i høringen i større grad tar for seg sammenhenger på tvers i de forskjellige rettsområdene, fokuserer på å forme teknologinøytrale regler og åpner for å se på mulighetene som finnes ved maskinell saksbehandling i de tilfeller dette er gjennomførbart.

Brønnøysundregistrene støtter intensjonene i høringsnotatet om å fremme forslag som skal legge til rette for bedre utnyttelse av de mulighetene som økt digitalisering gir. Etter Brønnøysundregistrenes syn er det viktig ikke å innføre endringer som vil kreve mer manuell saksbehandling, økt ressursbruk, lengre saksbehandlingstid og mindre forutsigbarhet for brukerne. Flere av forslagene i høringsnotatet vil etter Brønnøysundregistrenes syn klart oppfylle dette, men det er også noen av forslagene som etter registrenes syn vil ha motsatt effekt.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) skriver at de i prinsippet ikke er imot forenklinger og modernisering av saksbehandling. LO fremholder samtidig at de er opptatt av at slike forenklinger ikke åpner for misbruk.

Samfunnsbedriftene uttaler at det er positivt at det innføres lovendringer og forskriftsbestemmelser som kan forbedre digitaliserte tjenester i offentlig sektor. Samfunnsbedriftene uttaler at alle virksomheter, uansett organisasjonsform, må likebehandles og sikres samme muligheter for digital registrering av opplysninger og digital samhandling med registermyndighetene.

Etter *Finanstilsynets* vurdering vil forslagene i høringsnotatet legge til rette for bedre utnyttelse av de mulighetene økt digitalisering gir for samfunnet. Finanstilsynet støtter på denne bakgrunn forslagene. Finanstilsynet viser til at inkludering av LEI-koder (Legal Entity Identifier) i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret ikke er omtalt i høringsnotatet. Finanstilsynet skriver:

LEI (Legal Entity Identifier) er en global standard for å identifisere selskaper, etablert etter initiativ av Financial Stability Board (FSB) i

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

2012. (...) Bruken av LEI innen finansnæringen er økende, og det arbeides internasjonalt for å øke bruken av LEI også utenfor finanssektoren.

Finanstilsynet har tatt i bruk LEI i sine fagsystemer, i tillegg til norsk organisasjonsnummer, for sikker og effektiv identifisering av foretak med virksomhet som leveres på tvers av landegrenser (grensekryssende virksomhet). Etter Finanstilsynets vurdering bør LEI innarbeides i Foretaksregistret og Enhetsregisteret. Det vil legge til rette for bedre utnyttelse av de mulighetene økt digitalisering gir på tvers av landegrenser.

3.2 Departementets merknader

Departementet merker seg at *Justis- og beredskapsdepartementet*, *Revisorforeningen*, *Digitaliseringsdirektoratet*, *Brønnøysundregistrene*, *Finanstilsynet* og *Samfunnsbedriftene* er positive til lovforslagene som vil legge til rette for økt bruk av digitale løsninger.

LO er opptatt av at forenklinger ikke åpner for misbruk. Departementet bemerker at nåværende registerregelverk allerede har flere regler som skal hindre misbruk og svik. Blant annet er det både i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven regler om at innmeldte opplysninger skal kontrolleres av registermyndighetene. Lovene har også regler som skal sikre at identiteten til innsendere av opplysninger og innehavere av styreverv og andre roller i foretakene kan verifiseres, for eksempel gjennom muligheten til å stille krav om fysisk oppmøte. Lovforslagene i denne proposisjonen gjør ikke endringer i disse kontrollmekanismene. Også i EØS-regelverk som skal legge til rette for økt bruk av digitale løsninger, som for eksempel direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet), er det tilsvarende mekanismer for å hindre misbruk. Departementet viser også til at Brønnøysundregistrene har som mål at deres registervirksomhet skal føre til at registrerte data i størst mulig grad og til enhver tid er sikre og korrekte. Brønnøysundregistrenes registerforvaltning skal innrettes slik at registerdataene er korrekte, beskyttet mot uautorisert bruk og/eller endring, gjengis korrekt og er tilgjengelig for de som trenger informasjon.¹ Disse målene vil også gjelde for digitale prosesser

som innføres som følge av digitaliseringsdirektivet og annet EØS-regelverk.

Samfunnsbedriftene fremholder at alle foretak, uansett organisasjonsform, må likebehandles og sikres samme muligheter for digital registrering av opplysninger og digital samhandling med registermyndighetene. Hensynet til likebehandling kan tilsi at adgangen til å bruke digitale løsninger overfor registermyndighetene bør gjelde uavhengig av organisasjonsform. Dette må imidlertid avveies mot kostnadene for det offentlige ved å utvikle og administrere slike løsninger. Å utvikle og administrere digitale løsninger for enhver organisasjonsform vil kunne medføre uforholdsmessige kostnader sammenholdt med eventuelle gevinster. Departementet viser i denne forbindelse til at det i dag bare er aksjeselskaper som kan stiftes elektronisk. I Prop. 76 LS (2022–2023) punkt 4.5.1 ble det vurdert om det bør etableres løsninger for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. I proposisjonen punkt 4.5.1 står det om dette:

Hensynet til likebehandling kan tilsi at adgangen til elektronisk stiftelse bør gjelde uavhengig av foretaksform. Å åpne for at andre foretaksformer enn aksjeselskaper kan stiftes elektronisk, kan også føre til tids- og ressursbesparelser for næringslivet og andre aktører på sikt. Dette må imidlertid avveies mot kostnadene for det offentlige ved å utvikle og administrere slike løsninger. Per i dag finnes det langt flere aksjeselskaper enn andre foretaksformer, og det stiftes langt flere aksjeselskaper hvert år enn andre foretaksformer. Samlet er derfor behovet for elektronisk stiftelse størst for aksjeselskaper. Å utvikle og administrere elektroniske stiftelsesløsninger for andre foretaksformer enn aksjeselskaper vil kunne medføre uforholdsmessige kostnader sammenlignet med eventuelle gevinster.

På denne bakgrunn opprettholder departementet forslaget i høringsnotatet om på nåværende tidspunkt ikke å åpne for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Departementet vil imidlertid fortløpende vurdere hensiktsmessigheten av foretakslovgivningen, også på dette området.

Stortingets næringskomité hadde ikke merknader til dette i Innst. 412 L (2022–2023).

Når det gjelder *Finanstilsynets* innspill om bruk av LEI-koder (Legal Entity Identifier) i Foretaksregisterets og Enhetsregisterets fagsystemer, bemerker departementet at spørsmålet om

¹ Prop. 1 S (2022–2023) for Nærings- og fiskeridepartementet side 103.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

registrering eller bruk av LEI-koder eller andre identifikatorer i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret ikke var blant temaene i høringsnotatet av 4. august 2022. LEI er en global identifikator som blir brukt til å identifisere juridiske enheter som deltar i finansielle transaksjoner, og i forbindelse med rapporteringer i finansmarkedene. Dette passer etter departementets syn ikke nødvendigvis så godt i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret som favner langt bredere, og hvor det registreres foretak uavhengig av type virksomhet. Foretaksregisteret og Enhetsregisteret bruker organisasjonsnummer som unik identifikator av foretak. I tillegg kommer at registersammenkoblingssystemet mellom foretaksregistre i EØS, kalt BRIS (Business Register Interconnection

System) bruker EUID (European Unique Identifier)² som unik identifikator av foretak. Departementet foreslår derfor ikke endringer som innebærer at LEI-koder skal registreres i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Departementet vil, basert på innspill og erfaringer, løpende vurdere hensiktsmessigheten av registerregelverket. Det inkluderer også spørsmålet om det bør åpnes for å registrere LEI-koder eller tilsvarende identifikatorer i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

---

² EUID gir regler om tildeling av felleseuropeiske registreringsnumre. For selskaper registrert i Norge består EUID-en av forkortelsen «NOFOR» og det tildelte organisasjonsnummeret på ni siffer (eksempelvis «NOFOR-999 999 999»).

4 Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

4.1 Gjeldende rett

4.1.1 Om Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Enhetsregisteret ble opprettet i 1995, og samler informasjon om virksomheter i ett sentralt register. Enhetsregisteret reguleres av enhetsregisterloven med forskrifter. Formålet med enhetsregisterloven er å «fremme effektiv utnyttelse og samordning av offentlige opplysninger om juridiske personer, enkeltpersonforetak og andre registreringsenheter gjennom regler for oppretting, organisering og drift av et landsdekkende enhetsregister», jf. enhetsregisterloven § 1 første ledd.

Enhetsregisteret registrerer grunndata om virksomhetene, og tildeler det unike nisifrede organisasjonsnummeret. Enhetsregisteret er også sammen med blant annet Folkeregisteret, Altinn og ID-porten en av de nasjonale felleskomponentene som bidrar til å gi innbyggerne mer enhetlige digitale tjenester på tvers av forvaltningen.

Grunndata er basisopplysninger om virksomheter, for eksempel navn, adresse, aktivitet, organisasjonsform og organisasjonsnummer. Ved at Enhetsregisteret registrerer grunndata om virksomheter, meldes opplysningene én gang, og virksomhetene slipper å melde de samme opplysningene flere ganger. Disse opplysningene brukes i stor skala både på tvers av forvaltningen og av private aktører. Gjenbruk av grunndata bidrar til å redusere antallet opplysninger som næringsdrivende må sende inn til det offentlige. Enhetsregisteret bidrar på denne måten til forenkling både for virksomhetene og offentlig forvaltning. Når Enhetsregisteret deler grunndata om virksomheter, bidrar det til gode tjenester både for virksomhetene og offentlig forvaltning.

Enhetsregisterloven § 4 regulerer hvilke virksomheter som er registreringspliktige i Enhetsregisteret. En virksomhet skal registreres i Enhetsregisteret dersom den registreres i et tilknyttet register. Et tilknyttet register er et register som etter lov, har rett og plikt til å bruke grunndata fra Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven

§ 11. De tilknyttede registrene er i dag Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Foretaksregisteret, Stiftelsesregisteret, Merverdiavgiftsregisteret (MVA-registeret), Statistisk sentralbyrås Virksomhets- og foretaksregister, Skattedirektoratets register over upersonlige skatteyttere og Konkursregisteret, jf. enhetsregisterloven § 2 bokstav b.

Enhetsregisteret skal straks tilgjengeliggjøre registrerte opplysninger for det tilknyttede registeret som har behov for dem, jf. enhetsregisterloven § 21. De tilknyttede registrene skal også forsyne Enhetsregisteret med opplysninger, jf. enhetsregisterloven § 13. Om virksomheten er registrert i MVA-registeret eller hvor mange ansatte det er i virksomheten, er eksempler på opplysninger som registreres og deles. I tillegg er opplysningene i Enhetsregisteret (bortsett fra fødselsnummer og d-nummer) offentlig tilgjengelige for enhver som ønsker informasjon om en virksomhet, jf. enhetsregisterloven § 22 andre ledd.

Enhetsregisteret utleverer data på ulike måter, blant annet i sanntid (som åpne data). Enhetsregisteret leverer også informasjon om daglige endringer i registeret til en rekke aktører i offentlig forvaltning og privat sektor.

Foretaksregisteret ble opprettet i 1988, og har videreført funksjonene til de tidligere nærmere 100 forskjellige lokale handelsregistrene. Foretaksregisteret har ansvar for registrering av alle norske og utenlandske næringsdrivende foretak i Norge.

Formålet med Foretaksregisteret er å samle opplysninger om næringsdrivende virksomheter. Foretaksregisteret sørger for at opplysninger om foretaksnavn, organisasjonsform, eiere, ledelse, fullmaktsforhold osv. er offentlig tilgjengelige. Registeret gir legitimasjonsvirkninger og økonomisk oversikt, og bidrar til trygghet i næringslivet. Registeret er en kilde for alle som trenger opplysninger om aktørene i norsk næringsliv.

Foretaksregisterloven § 2-1 nr. 1 til 12 lister opp hvilke foretak som plikter å registrere seg i Foretaksregisteret. Dette gjelder blant annet aksjeselskaper, samvirkeforetak, næringsdrivende stiftelser, kommunale foretak, foreninger som driver næringsvirksomhet, og noen enkeltpersonforetak

med visse kjennetegn. Registrering i Foretaksregisteret gir blant annet foretaket rett til foretaksnavnet, firmaattest som legitimasjon overfor långivere, tinglysnings-, avgifts-, og tollmyndigheter og legitimasjon for utøvende personer i et foretak (rolle innehavere). Registrering i Foretaksregisteret gir også den næringsdrivende mulighet til å pantsette driftstilbehør og varelager, jf. lov 8. februar 1980 om pant § 3-5 a og § 3-11.

Selskaper, samvirkeforetak, foreninger, stiftelser, enkeltpersonforetak og andre enheter som er registrert i Foretaksregisteret, blir også registrert i Enhetsregisteret jf. enhetsregisterloven § 4.

4.1.2 Fødselsnummer og d-nummer registreres i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Fysiske personer som registreres med roller i virksomheter som er registrert i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret, registreres med navn, adresse og enten fødselsnummer eller d-nummer, jf. enhetsregisterloven § 7 og foretaksregisterloven § 3-7 andre ledd. Eksempler på slike roller er daglig leder, styremedlem, kontaktperson og signaturberettiget i en virksomhet. For organisasjonsformen NUF, som er norske avdelinger av utenlandske virksomheter, registreres eventuelle styremedlemmer og daglig leder i den norske avdelingen.

Når virksomhetene sender inn meldinger til Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret, må meldingen inneholde fødselsnummeret eller d-nummeret til de rolle innehaverne som skal registreres. For å verifisere at oppgitt fødselsnummer eller d-nummer er korrekt, kontrolleres opplysningene opp mot Folkeregisteret. Fødselsnummer eller d-nummer fastsetter identiteten til de personer som blir registrert med roller i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Utenlandske statsborgere som ikke har norsk fødselsnummer, kan få et såkalt d-nummer fra Skatteetaten. D-nummeret brukes på tilsvarende måte som et norsk fødselsnummer. Det registreres i Folkeregisteret om et d-nummer er kontrollert ved fysisk fremmøte eller ikke. Slik id-kontroll foretas i forbindelse med registrering og tildeling av d-nummer.

4.1.3 Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret

Folkeregisteret inneholder grunndata om personer, og er det sentrale registeret over personer som er bosatt i Norge eller som har en tilknytning

til Norge som gjør at de trenger et administrativt identifikasjonsnummer her. Folkeregisteret er i likhet med Enhetsregisteret en nasjonal felleskomponent, og en av de nasjonale byggeklossene for utvikling av offentlige digitale løsninger. Skatteetaten har ansvaret for Folkeregisteret.

Lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) § 2-1 og § 2-2 gir regler om hvem som skal registreres i Folkeregisteret og få tildelt fødselsnummer eller d-nummer. Fødselsnummer og d-nummer er ikke taushetsbelagte opplysninger, jf. folkeregisterloven § 9-1 andre ledd.

Ifølge folkeregisterloven § 10-1 første ledd kan enkelte aktører få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret elektronisk gjennom lister basert på fødselsnummer og d-nummer. Dette gjelder offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, og finansforetak. Finansforetak er virksomheter som har konsesjon etter lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) kapittel 2, jf. forskrift 14. juli 2017 nr. 1201 til folkeregisterloven (folkeregisterforskriften) § 10-1-1 første ledd. Enhetsregisteret og Foretaksregisteret er offentlige myndigheter, og kan dermed få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret.

4.1.4 Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Enhetsregisterloven § 22 og foretaksregisterloven § 8-1 regulerer hvilke opplysninger Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere til andre.

Enhver har rett til å få tilgang til opplysninger som er registrert i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 22 andre ledd. Dette gjelder likevel ikke fødselsnummer og d-nummer. Etter gjeldende lov har bare tilknyttede registre, offentlige myndigheter og kredittopplysningsvirksomhet som har avtale godkjent av Datatilsynet, tilgang til opplysninger om rolle innehaveres fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret. Private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige og finansforetak, får ikke tilgang til rolle innehaveres fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret.

Enhver har også rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i Foretaksregisteret, med unntak for fødselsnummer og d-nummer, jf. foretaksregisterloven § 8-1. Foretaksregisterloven

åpner ikke for en utvidet tilgang til rolleinnhaveres fødselsnummer og d-nummer for tilknyttede registre, offentlige myndigheter mv., slik enhetsregisterloven § 22 gjør. For opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret, er bestemmelsen om innsyn dermed mer begrenset enn i enhetsregisterloven. Personer som er registrert med en rolle i Foretaksregisteret, vil imidlertid også være registrert med de samme opplysningene i Enhetsregisteret.

Folkeregisterloven åpner dermed for at Folkeregisteret kan utlevere fødselsnummer og d-nummer til flere aktører enn det Enhetsregisteret og Foretaksregisteret har adgang til.

4.2 Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022

I høringsnotatet foreslo departementet at enhetsregisterloven § 22 endres, og at det tas inn en ny bestemmelse i foretaksregisterloven, slik at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere rolleinnhaveres fødselsnummer eller d-nummer til de samme aktørene som kan få tilgang til denne informasjonen fra Folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd. Departementets forslag innebærer en utvidelse av hvem som kan få opplysninger om fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Reglene for utlevering av fødselsnummer og d-nummer i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven vil etter dette forslaget innebære at den kretsen som kan få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret § 10-1 første ledd, også kan få utlevert dette fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Departementet skrev i høringsnotatet at enhetsregisterloven gjeldende § 22 åpner for at kredittopplysningsvirksomhet, etter avtale godkjent av Datatilsynet, kan få tilgang til fødselsnummer og d-nummer til intern bruk.

I høringsnotatet skrev departementet at Folkeregisteret omfatter nøkkelopplysninger om alle personer som er eller har vært bosatt i Norge, og er den primære kilden til fødselsnummer og d-nummer. Folkeregisterloven § 10-1 andre ledd åpner derfor også for tilgang til ikke-taushetsbelagte opplysninger om navngitte personer til «andre private virksomheter og aktører» «dersom det angis et begrunnet behov».

Departementet skrev at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret har et snevrere formål, og skal vise hvem som er registrert med ulike roller. Registrering gir legitimasjonsvirkning for at en

konkret person er registrert med en rolle i en virksomhet. Bestemmelsen i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd dekker etter departementets vurdering et annet behov for innsyn i fødselsnummer og d-nummer. Departementet foreslo derfor ikke tilsvarende bestemmelser i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven.

4.3 Høringsinstansenes syn

Brønnøysundregistrene støtter dette forslaget, og skriver at forslaget «gir mulighet til likebehandling ved avgivelse av data fra Enhetsregisteret/Foretaksregisteret og Folkeregisteret». Videre skriver Brønnøysundregistrene at de «er enige i at dette kan være ressursbesparende for de som mottar informasjonen».

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) skriver i sitt høringsinnspill at Enhetsregisterets og Foretaksregisterets adgang til å utlevere fødselsnummer og d-nummer til blant annet private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver, også bør omfatte revisorer. Revisorforeningen skriver:

Revisor har en lovpålagt oppgave i forbindelse med kundetiltak etter hvitvaskingsloven, og må i den forbindelse innhente fødsels- eller d-nummer på personer som er tilknyttet foretak som revisor har som kunde. Revisor har et velbegrunnet behov for å få disse opplysningene fra Foretaks- og Enhetsregisteret på linje med andre private som utfører lovpålagte oppgaver.

Digitaliseringsdirektoratet skriver at et viktig element i digitaliseringspolitikken er at offentlig sektor skal levere sammenhengende tjenester. Direktoratet skriver at forslaget om Enhetsregisterets mulighet til å dele og koble personnummer mot Folkeregisteret og rolle i virksomhet er en positiv endring. Direktoratet skriver at dette gir en verdi for utvikling av digitale tjenester, og at dette er et godt eksempel på «prinsippet om at data deles når man kan og skjermes når man må».

Regnskap Norge støtter at fødselsnummer og d-nummer gjøres enklere tilgjengelig for foretakene, og skriver at de mener at særlig for utlevering av d-nummer vil dette i mange tilfeller være forenkende og tidsbesparende. Regnskap Norge skriver at «slik systemet er i dag kan det ofte være problematisk å måtte kontakte Folkeregisteret når man fra før har sparsomt med opplysninger om vedkommende person». Videre skriver de at

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

«det er viktig at det stilles krav om å identifisere seg for å få utlevert disse personopplysningene, hvilket bør kunne ivaretas ved at man går via en portalløsning».

Skattedirektoratet skriver i sitt høringsinnspill at mulighet til å overføre komplett rolleinformasjon fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret til de aktuelle mottakerne vil bidra til økt kvalitet og gi bedre muligheter for kontroll og analyse. Skattedirektoratet skriver følgende om personkretsen som kan få oppgitt fødsels- og d-nummer:

Forslaget innebærer at den samme «personkrets» som får tilgang til fødsels- og d-nummer etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd også vil få tilgang til disse fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Vi erfarer en ikke ubetydelig pågang fra selskaper, spesielt i forbindelse med omorganisering i konsern, som ber om å få oppgitt fødsels- eller d-nummer på egne styremedlemmer. Dette kan utleveres etter folkeregisterloven § [10-1] annet ledd annet punktum. De samme hensynene som NFD peker på gjelder her, ved at også slike virksomheter kan få tilgang til komplett rolleinformasjon, særlig om egne styremedlemmer. Det fremstår som mer rasjonelt om disse kunne få opplysningene fra Enhetsregisteret, og vi ber om at NFD vurderer om det bør åpnes for dette.

Skattedirektoratet har også uttalt seg om identitetskontroll i forbindelse med utlevering av fødselsnummer og d-nummer. Direktoratet skriver at de er positive til forslaget om at fødselsnummer og d-nummer kan gis fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret når opplysninger om rolleinnhavere i foretak avgis til bestemte mottakere. Etter Skattedirektoratets syn er det imidlertid viktig at det stilles krav om at d-nummer skal være kontrollert for de fysiske personer som registreres med roller i virksomheter som er registrert i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret.

Skattedirektoratet har også uttalt seg om prosessuelle aspekter ved utlevering av fødselsnummer og d-nummer. Direktoratet skriver at det «synes som om prosessen for å få avklart om en konsument skal ha tilgang til fødsels- og d-nummer ikke er omtalt». Direktoratet skriver følgende:

Vi finner å peke på at det, for vår del, er en betydelig arbeidsinnsats knyttet til å få de enkelte konsumenter knyttet til riktig rettighetspakke. Det å gi eller ikke gi tilgang til en

rettighetspakke anses, hos folkeregistermyndigheten, som et enkeltvedtak som kan påklages til Skattedirektoratet. Det fremkommer intet om hvordan dette er tenkt for Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Dersom de materielle vilkårene er ment å være de samme, burde spørsmålet om hvordan ulik praksis i enkelttilfeller kan håndteres adresseres. Gitt at kriteriene er de samme savner vi en bredere redegjørelse for vår praksis på området; spesielt hva som ligger i kravet til «lovpålagte oppgaver» og «oppgaver på vegne av det offentlige». Til det siste peker vi på at vår praksis er å dele opplysninger med behandlingsansvarlig, som selv må delegere til databehandler. Rent språklig kan dette misforstås, da en databehandler for en offentlig virksomhet vil «utføre oppgaver på vegne av det offentlige». Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til at aktuell databehandler skal få en egen tilgang til Folkeregisteret. En konsekvens av dette er at svært få har tilgang på dette alternativet.

Videre peker vi på at en rekke statlige eide selskaper i noen sammenhenger faller innenfor det offentligrettslige, mens de i andre faller utenfor. Over tid har vi utviklet en praksis på området. Dette gjelder blant annet Norsk Tipping og Vinmonopolet. I høringsnotat punkt 7.3.1 vises det til at forslaget innebærer endring for Brønnøysundregistrene. Det eneste som er omtalt er at det er begrenset behov for tekniske tilpasninger, intet om arbeidsprosessene i drift. Som vist over ser Skatteetaten utfordringer med forslaget, som vi mener burde ha vært omtalt i høringen og løst med klare føringer for fremtidig rettsanvendelse. Slik forslaget står synes dette å måtte løses i praksis, uten klare retningslinjer for å sikre enhetlig praksis.

Norsk Journalistlag skriver at de foreslåtte endringene ikke sørger for harmoniseringen av tilgang til fødsels- og d-nummer, uten at dette er redegjort for eller ser ut til å være tilsiktet. Norsk journalistlag ber derfor om at både første og andre ledd i enhetsregisterloven § 22 harmoniseres med folkeregisterloven § 10-1. Norsk Journalistlag viser til høringsnotatet punkt 3.2, hvor departementet skriver at regelverkene for utlevering av fødselsnummer og d-nummer bør være like, hvis det ikke er særskilte behov som tilsier at utlevering fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret bør reguleres annerledes enn utlevering fra Folkeregisteret. Norsk Journalistlag viser til at det i tråd med dette ble foreslått i

høringsnotatet å endre enhetsregisterloven § 22 første ledd, slik at mottakere med tilgang til fødselsnummer og d-nummer skal tilsvare den krets av mottakere som kan få disse opplysningene fra Folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd. Journalistlaget skriver at dette ikke omfatter de journalistiske mediene, fordi hjemmelen for pressens tilgang er folke-registerloven § 10-1 *andre ledd*. Etter denne bestemmelsen kan «andre private virksomheter og aktører (...) få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger om navngitte identifiserbare personer. Opplysning om fødselsnummer og d-nummer utleveres kun dersom det angis et begrunnet behov». Norsk Journalistlag skriver at journalister gjennomgående vil ha et slikt begrunnet behov.

4.4 Departementets vurdering

Etter departementets vurdering er det behov for å legge til rette for at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere informasjon om den korrekte identiteten til personer som er registrert med roller i registrene, til flere mottakere enn det som er tillatt i dag. Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret skal kunne utlevere fødselsnummer og d-nummer til tilknyttet register, offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak. Forslaget innebærer at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere rolleinnehaveres fødselsnummer eller d-nummer til mottakerne som kan få tilgang til denne informasjonen fra Folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd, samt til kredittopplysningsvirksomheter med avtale godkjent av Datatilsynet, jf. lov 20. desember 2019 nr. 109 (kredittopplysningsloven).

Brønnøysundregistrene, Digitaliseringsdirektoratet, Regnskap Norge og Skattedirektoratet støtter forslaget om at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere rolleinnehaveres fødselsnummer eller d-nummer som nevnt ovenfor. Av de høringsinstansene som har kommentert forslaget, er ingen imot dette.

Flere høringsinstanser har gitt innspill til kretsen av mottakere som bør ha adgang til å få utlevert fødselsnummer eller d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. *Den norske Revisorforening* skriver at «private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver» også bør omfatte revisorer.

Etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd kan offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, og finansforetak, få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Om den som ber om å få utlevert opplysningene kan karakteriseres som en privat virksomhet som utfører lovpålagte oppgaver, beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Vurderingen etter de foreslåtte lovbestemmelsene i enhetsregisterloven § 22 og foretaksregisterloven § 8-1, bør etter departementets syn være lik den vurderingen som gjøres etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd.

Norsk Journalistlag ønsker at pressen skal ha hjemmel for tilgang til fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, i likhet med hjemmelen i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd. Departementet foreslår ikke å ta inn en tilsvarende bestemmelse som i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven. Norsk Journalistlag skriver i sitt høringsinnspill at dette ikke er redegjort for i høringsnotatet, og at det ser ut til å være utilsiktet at departementet ikke har foreslått en slik regel. Departementet viser her til drøftelsen i høringsnotatet punkt 3.3 siste avsnitt, hvor departementet skriver at regelen i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd dekker et annet behov for innsyn i fødselsnummer og d-nummer. Som nevnt i høringsnotatet har Enhetsregisteret og Foretaksregisteret et annet formål enn Folkeregisteret, og formålet i denne sammenheng er å vise hvem som er registrert med ulike roller. Registrering i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret gir legitimasjonsvirkning for at en konkret person er registrert med en rolle i en virksomhet.

Departementet viser også til forarbeidene til folkeregisterloven, Prop. 164 L (2015–2016) punkt 18.4.3. Der står det:

Departementet er etter en samlet vurdering kommet til at det i øvrige tilfeller bør knyttes vilkår til adgangen til å få utlevert fødselsnummer fra Folkeregisteret. Det er på det rene at en del personer ser på fødselsnummeret sitt som en opplysning de i minst mulig grad ønsker å utlevere til andre. Departementet legger også betydelig vekt på innspill fra Justisdepartementet som har uttrykt bekymring for om forslaget i høringsnotatet kan medføre at faren for identitetstyveri øker. Departementet foreslår derfor at opplysning om fødselsnummer kun kan utleveres dersom den som ber om opplysningen har et begrunnet behov for den.

Hensynet til å beskytte personopplysninger og forhindre identitetstyveri taler for at kretsen som kan få tilgang til fødsels- og d-nummer bør være snever. Departementet vurderer at kretsen av aktører som har et berettiget behov for tilgang til fødsels- og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret er den samme kretsen som er angitt i folkeregisterloven § 10-1 første ledd. Det er etter departementets syn ikke hensiktsmessig å utvide denne kretsen til å omfatte flere aktører. Brønnøysundregistrene har heller ikke identifisert et behov for at denne kretsen bør være større.

Folkeregisterloven § 10-1 *andre ledd* åpner for at Folkeregisteret kan utlevere fødselsnummer og d-nummer til andre private virksomheter og aktører dersom det foreligger et «begrunnet behov». Hvorvidt det foreligger et «begrunnet behov» i det enkelte tilfellet vil bero på en konkret vurdering. Etter departementets syn er Folkeregisteret, i kraft av å være nasjonal felleskomponent for fødsels- og d-nummer i Norge, nærmest til å foreta denne vurderingen. Hensynet til å sikre en konsistent skjønnsutøvelse taler etter departementets syn også for at denne vurderingen gjøres av Folkeregisteret.

Departementet opprettholder derfor forslaget i høringsnotatet om ikke å ta inn en tilsvarende bestemmelse som i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven.

De som kan få utlevert fødsels- og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, etter

departementets forslag, blir dermed offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak. Som nevnt tidligere, skal kretsen av aktører som omfattes av forslagene til bestemmelser i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven forstås på samme måte som i folkeregisterloven § 10-1 første ledd. Departementet legger til grunn at Brønnøysundregistrene etablerer dialog med Skattedirektoratet for å sikre en mest mulig ensartet praktisering av hvilke aktører som har krav på tilgang til fødsels- og d-nummer. Når det gjelder kredittopplysningsvirksomhet foreslår departementet ingen endringer i gjeldende rett.

Andre private virksomheter og aktører som ønsker tilgang til fødsels- og d-nummer vil, som i dag, måtte henvende seg til Folkeregisteret i tråd med reglene i folkeregisterloven § 10-1 andre ledd.

Departementet foreslår i tillegg enkelte språklige endringer enhetsregisterloven § 22 og foretaksregisterloven § 8-1. Hensikten er å gjøre bestemmelsene ensartet og enklere å forstå. Disse endringene innebærer ingen realitetsendringer.

Se forslagene til endringer i enhetsregisterloven § 22 og foretaksregisterloven § 8-1, og merknadene til bestemmelsene i punkt 12.3 og 12.1.

5 Registrering av enkeltpersonforetak

5.1 Gjeldende rett

5.1.1 Om begrepet «enkeltpersonforetak»

Det finnes ingen legaldefinisjon av begrepet «enkeltpersonforetak». I forarbeidene til enhetsregisterloven, Ot.prp. nr. 11 (1993–94) punkt 4.4.3, er enkeltpersonforetak (enkeltmannsforetak) beskrevet som «en næringsvirksomhet drevet under fullt personlig ansvar av en enkeltperson (fysisk person)». I samme punkt står det:

Det forutsettes utøvelse av en økonomisk virksomhet av en viss varighet og omfang. Mer hobbypreget virksomhet vil dermed ikke omfattes av begrepet enkeltmannsforetak. Avgrensningen mellom næringsvirksomhet og hobby må foretas på bakgrunn av en helhetsvurdering der omsetningens størrelse vil være et viktig moment. Et naturlig utgangspunkt er den grensen som gjelder for merverdiavgiftspliktig virksomhet.

Det er som oftest i sammenheng med skatte- og avgiftsplikter, at skillet mellom næringsvirksomhet og annen aktivitet må avgjøres. Skatteetatens vurdering av hva som er merverdiavgiftspliktig aktivitet, vil normalt kunne brukes som et utgangspunkt. I tillegg til omsetningens størrelse vil omfanget av virksomheten i tid, og innsatsen av arbeidskraft, ha betydning for vurderingen av om en aktivitet anses som skattepliktig næringsvirksomhet.

I et enkeltpersonforetak har den fysiske personen fullt og ubegrenset økonomisk ansvar for næringsvirksomheten. Et enkeltpersonforetak er dermed ikke et eget skattesubjekt, men er en del av innehaverens skattemessige subjekt. Dette kommer blant annet til uttrykk ved at det er innehaveren (den fysiske personen) som er ansvarlig for betaling av skatt på overskuddet av næringsvirksomheten. Den fysiske personen identifiseres gjennom fødselsnummer eller d-nummer. Hverken den fysiske personen eller myndighetene har dermed et skattemessig behov for et organisasjonsnummer for å identifisere foretaket. Selv om

det ikke er et skattemessig behov for et eget organisasjonsnummer for den fysiske personens næringsvirksomhet, krever enkelte oppdrags- eller støttegivere at organisasjonsnummer oppgis.

Ved registrering i Enhetsregisteret tildeles enkeltpersonforetak organisasjonsnummer, og oppfattes som en virksomhet. Det kan være misvisende, fordi et enkeltpersonforetak er en registrering av en fysisk person som kommer i tillegg til registreringen av vedkommende i Folkeregisteret. Enkeltpersonforetaket er med andre ord ikke en egen juridisk person. Rettigheter og plikter er knyttet til den fysiske personen, og registrering i Enhetsregisteret og eventuelt i Foretaksregisteret, kan derfor bli oppfattet som om innehaveren og innehaverens næringsvirksomhet er to ulike subjekter.

Et enkeltpersonforetak kan ha ansatte. Den fysiske personen som er innehaver, kan imidlertid ikke være ansatt i sitt eget enkeltpersonforetak. En konsekvens av dette er at trygdeavgiften for innehavers næringsinntekt³ er forskjellig fra trygdeavgiften (arbeidsgiveravgift) for lønnsinntekt. For personer med aktivitet på flere forskjellige geografiske steder og/eller i forskjellige bransjer, kan de forskjellige aktivitetene registreres for seg som egne enkeltpersonforetak, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 9.

5.1.2 Antall enkeltpersonforetak

Enkeltpersonforetakene er en stor og uensartet gruppe. Sammen med aksjeselskaper er det enkeltpersonforetak det årlig blir registrert flest av i Norge.

Per 30. september 2023 er det registrert 416 883 enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret. Enhetsregisteret inneholder alle enkeltpersonforetak som er registrert. Per 30. september 2023 er det 222 188 enkeltpersonforetak som kun er registrert i Enhetsregisteret, uten å være registrert i tilknyttet register.

³ Trygdeavgiften for næringsinntekt er for 2023 11,1 prosent.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Tabell 5.1 Antall registrerte enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret

Enkeltpersonforetak registrert i Enhetsregisteret	Enkeltpersonforetak med aktivitet utenom offentlig forvaltning, primærnæring og forsvaret	Jordbruksbedrifter registrert som enkeltpersonforetak
416 883 ¹	171 961	35 699 ²

¹ Tall fra Brønnøysundregistrene per 30. september 2023. <https://data.brreg.no/enhetsregisteret/oppslag/enheter>

² <https://www.ssb.no/jord-skog-jakt-og-fiskeri/jordbruk/statistikk/gardsbruk-jordbruksareal-og-husdyr>

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for 2020 viser 171 961 aktive enkeltpersonforetak utenom primærnæring, offentlig sektor og forsvaret. Mange virksomheter i primærnæringen er også registrert som enkeltpersonforetak. Se tabell 5.1.

SSBs tall viser bare såkalte aktive enkeltpersonforetak. Informasjonen om enheter kobles til andre opplysninger som statistikkloven⁴ gir byrået rett til. Et enkeltpersonforetak vil bare bli inkludert hvis det har vært aktivitet i et utvalg administrative registre (Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, terminfiler fra Merverdiavgiftsmanntallet, Regnskapsregisteret og Selvangivelsesregisteret). Typisk vil det være hvis innehaver enten betaler skatt, er registrert som arbeidsgiver i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret eller leverer næringsoppgave (enkeltpersonforetak med inntekt på 50 000 kroner brutto eller mer i året). SSBs vurdering av aktive og inaktive enkeltpersonforetak er dermed basert på ulike tall for næringsvirksomhetens størrelse, og sammenfaller ikke nødvendigvis med Skatteetatens vurderingskriterier for skatteplikt.

De alle fleste enkeltpersonforetak er innehavernes egen arbeidsplass, og har ikke ansatte. Tabell 5.2 viser en oversikt over antall ansatte i SSBs oversikt over *aktive* enkeltpersonforetak og aksjeselskaper.

⁴ Lov 21. juni 2009 nr. 32 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå

Tabell 5.3 viser de åtte næringsgruppene der det er registrert flest enkeltpersonforetak med aktivitet.

Tabell 5.4 viser SSBs tall over ulike selskaps typer der det er aktivitet, antallet enheter som har ansatte, og antallet ansatte i hver selskapstype.

5.1.3 Registreringsplikt og registreringsrett for enkeltpersonforetak

Det følger av foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 at enkeltpersonforetak skal registreres i Foretaksregisteret dersom de «driver handel med dertil innkjøpte varer» eller «syssetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling». Ifølge forarbeidene til loven, Ot.prp. nr. 50 (1984–85) i kapittel 7 i merknaden til § 2-1, vil vilkåret «mer enn fem ansatte i hovedstilling» oppfylles når den sjettede personen ansettes i hovedstilling. Midlertidig ansatte, vikarer o.l. teller ikke med. Hovedstilling er definert som en «stilling hvor det arbeides mer enn 20 timer per uke». Med «handel med dertil innkjøpte varer» menes salg av varer som er innkjøpt for videresalg. Salg av varer som er bearbeidet, eller varer som er egenproduserte, faller utenfor. For at aktiviteten skal karakteriseres som handel, står det at «virksomheten må ha karakter av ervervsvirksomhet». Den må således være av et visst omfang som går både på hyppigheten og omsetningens størrelse.

Tabell 5.2 Antall ansatte i enkeltpersonforetak og aksjeselskaper

	Alle enheter	Antallet enheter med:				Samlet antall ansatte i enheter med:		
		ingen sysselsetting i AS (fx holding)	kun innehaver i ENK	1–4 ansatte	5–49 ansatte	>50 ansatte	1–4 ansatte	5–49 ansatte
ENK	171 961	158 998	11 132	1 823	8	19 731	14 813	528
AS	237 732	114 181	70 433	48 730	4 388	135 750	635 454	865 373

Tabell 07195. Tall hentet fra Statistikkbanken med opplysninger fra 2020¹. Offentlig forvaltning, forsvaret og primærnæring er ikke inkludert i tallene.

¹ Tabell 07195: Foretak unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene, etter næring (SN2007), organisasjonsform, region, antall ansatte, statistikkvariabel og år.

Tabell 5.3 Oversikt over registrerte enkeltpersonforetak basert på næringsgrupper

Kode	Næringsgruppe	totalt	med ansatte
90	Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	23 004	96
86	Helsetjenester	21 062	994
43	Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	14 759	1 293
74	Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet (for eksempel oversettere, fotografer og design)	9 107	74
96	Annen personlig tjenesteyting (for eksempel vaske-, frisør-, kroppsspleie-, begravellesvirksomhet)	8 962	682
85	Undervisning	8 171	141
41	Oppføring av bygninger	7 027	771
49	Landtransport	6 148	3 992
	Andre	60 758	4 920
	Total	158 998	12 963

Tabell 07195: Tall hentet fra Statistikkbanken med opplysninger fra 2020.

Tabell 5.4 Oversikt over antall enheter, antall enheter med ansatte og antall ansatte etter organisasjonsform

Organisasjonsform	Kortform	Totalt antall enheter	Antall enheter med ansatte	Antallet ansatte
Enkeltpersonforetak	ENK	171 961	12 963	35 072
Aksjeselskap	AS	237 732	123 551	1 636 577
Allmennaksjeselskap	ASA	170	150	39 843
Ansvarlige selskap og selskap med delt ansvar	ANS/DA	6 408	1 395	8 339
Samvirkeforetak	SA	3 116	1 559	54 370
Andre		8 446	5 139	93 768
Total		427 833	144 757	1 867 969

Tabell 07195. Tall hentet fra Statistikkbanken med opplysninger fra 2020. Offentlig forvaltning, forsvaret og primærnærings er ikke inkludert i tallene.

Enkeltpersonforetak kan også være pålagt registreringsplikt i Foretaksregisteret etter særlovgivningen, jf. foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 12. Blant annet følger det av lov 20. november 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer (revisorloven) § 6-3 at en statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn, skal registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret. På tilsvarende måte følger det av lov 16. desember 2022 nr. 90 om regnskapsførere (regnskapsførerloven) § 1-2 fjerde ledd bokstav b, at statsautoriserte regnskapsførere som påtar seg regnskapsoppdrag i eget navn må registrere

enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret, jf. også Prop. 130 L (2021–2022), kapittel 4.2.

Norske enkeltpersonforetak som ikke har registreringsplikt i Foretaksregisteret, har rett til å registrere seg i registeret, jf. foretaksregisterloven § 2-2.

Enhetsregisterloven § 4 første ledd bokstav c fastsetter at enkeltpersonforetak som registreres i et «tilknyttet register», skal registreres i Enhetsregisteret. Hva som er et tilknyttet register, er angitt i enhetsregisterloven § 2 bokstav b. Dette omfatter blant annet Arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Foretaks-

registeret, Merverdiavgiftsregisteret og Statistisk sentralbyrås Virksomhets- og foretaksregister. Er et enkeltpersonforetak registrert i et tilknyttet register, skal det registreres i Enhetsregisteret uavhengig av hvilken type næringsvirksomhet som utøves.

Ifølge enhetsregisterloven § 12 andre ledd har registreringsenheter, herunder enkeltpersonforetak, som ikke registreres i et tilknyttet register, rett til å bli registrert i Enhetsregisteret. Denne bestemmelsen fanger opp de tilfellene hvor en enhet ikke registreres i et tilknyttet register, men likevel ønsker å bli tildelt organisasjonsnummer gjennom registrering i Enhetsregisteret. Kravet for å kunne bli registrert, er at minimumsvilkårene for tildeling av organisasjonsnummer, jf. enhetsregisterloven § 5 (hvilke opplysninger som skal meldes) og § 8 (dokumentasjon av opplysningene), er oppfylt. Ved kontroll av om enheten er en registreringsenhet etter § 4, samt om en innmeldt rolleindehaver kan registreres i registeret, kan registerføreren også prøve om opplysningene er i samsvar med andre lover og forskrifter, jf. enhetsregisterloven § 17 første ledd andre punktum. For enkeltpersonforetak innebærer dette at det også vil være et minimumskrav at det drives næringsvirksomhet for en fysisk persons regning og risiko.

Når et enkeltpersonforetak skal registreres i Enhetsregisteret, kontrollerer Enhetsregisteret samtidig om foretaket også skal registreres i Foretaksregisteret. For å kontrollere om de særskilte vilkårene i foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7 er oppfylt, må denne kontrollen gjøres manuelt. Kontrollen kan i dag ikke gjøres maskinelt selv om innsender har brukt den digitale løsningen for å melde registrering av enkeltpersonforetaket.

5.1.4 Bakgrunn for dagens regler om registreringsplikt og registreringsrett

Dagens regelverk om registrering av næringsdrivende enkeltpersonforetak har bakgrunn i lovgivning om handelsregistre, firma og prokura fra 1890. Reglene i foretaksregisterloven bygger i stor grad på det tidligere regelverket om handelsregistre. Handelsregistre over registreringspliktige virksomheter ble ført av by- og herredsrettene i det enkelte domssogn. I 1985 var det 96 handelsregistre i Norge.⁵

I handelsregistre var det registreringsplikt for foretak med begrenset ansvar, næringsdrivende enkeltpersoner og andre selskaper som

drev handel med innkjøpte varer og i tillegg noen særskilte bransjer.⁶ Andre næringsdrivende hadde rett til registrering. At handelsregistre var enkeltstående registre som var spredt over hele landet, kan forklare et historisk behov for å kunne registrere sine enkeltpersonforetak i flere sogn. I 1988 ble handelsregistre overført til Foretaksregisteret.

I forarbeidene til foretaksregisterloven, Ot.prp. nr. 50 (1984–85) punkt 6.1.3, beskrives bakgrunnen for at antall sysselsatte og handel med innkjøpte varer, ble valgt som vilkår for å utløse registreringsplikt i Foretaksregisteret.

I proposisjonen ble det ikke foreslått en generell registreringsplikt «for enkeltpersoner som driver næringsvirksomhet under fullt personlig ansvar». Det ble vist til at enkeltpersonforetakene «har liten selvstendighet i forhold til innehaveren». I og med at de fleste bruker innehavers navn i foretaksnavnet, var identifikasjonen av foretaket klar. Det ble vist til at det heller ikke ville være noe stort behov for å beskytte foretaksnavnet.

For visse større virksomheter ble det imidlertid vurdert at det var «i det offentliges interesse å ha sikre opplysninger om virksomheten», selv om den «drives av en enkeltperson under fullt personlig ansvar». Forslaget var derfor at det burde være registreringsplikt for enkeltpersonforetak som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling. I proposisjonen ble det vist til at «dette vil medføre en faktisk opprettholdelse av registreringsplikten for de fleste industri- og bergverksvirksomheter drevet av enkeltperson under personlig ansvar», samtidig som de fleste såkalte liberale yrkesutøvere og enkeltpersonforetak innenfor primærnæringene, ville falle utenfor registreringsplikten.

Det ble i proposisjonen også vist til at handelsnæringen sto i en særstilling og at det var grunn til å opprettholde registreringsplikt for handlende enkeltpersoner, altså for enkeltpersonforetak som driver handel med innkjøpte varer.

For enkeltpersonforetak som faller utenfor registreringsplikten, ble det i proposisjonen fremholdt at disse likevel kunne ha behov for enten beskyttelse av foretaksnavnet eller for å registrere daglig leder eller prokura. Enkeltpersonforetak som ikke hadde plikt til å registrere seg i Foretaksregisteret, fikk derfor rett til å bli registrert i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-2.

⁵ Se Ot.prp. nr. 50 (1984–85) kapittel 16.1 andre avsnitt.

⁶ Lov av 1890 om Handelsregistre, Firma og Prokura.

Lovarbeidet førte dermed til dagens regler om både registreringsplikt og registreringsrett for de som driver næringsvirksomhet i eget navn gjennom et enkeltpersonforetak, jf. foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 og § 2-2.

5.2 Behovet for endringer i reglene om registrering av enkeltpersonforetak

---

5.2.1 Behov for et enklere og mer konsekvent regelverk

Reglene om registrering av enkeltpersonforetak er ikke tidsmessig. Uten kunnskap om bakgrunnen for reglene kan det være vanskelig for næringsdrivende å forstå hvorfor reglene er utformet slik de er. For mange næringsdrivende gir heller ikke dagens regelverk klart svar på hvilket register de skal registrere seg i. Som eksempel kan nevnes en fysisk person som gjennom enkeltpersonforetak driver kafé, der varene bearbeides før de selges. I utgangspunktet har ikke enkeltpersonforetaket registreringsplikt i Foretaksregisteret. Plikten til å registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret vil likevel oppstå hvis en del av salget er varer som er kjøpt inn for videresalg, uten at de bearbeides. At blant annet avgrensningene ikke er tilpasset hvordan næringsdrift drives i dag, kan medføre at reglene ikke overholdes.

På tidspunktet for registreringen er det ikke alltid klart hverken hva som vil være den vesentlige delen av aktiviteten, eller hvor mange ansatte enkeltpersonforetaket vil få. Vilkårene i foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 er derfor ikke så godt egnet når virksomheten starter opp.

Per i dag er et relativt stort antall enkeltpersonforetak registrert i Merverdiavgiftsregisteret uten at de er registrert i Foretaksregisteret (ca. 75 000). Dette vil for eksempel være tilfellet der den momspliktige omsetningen overstiger grensen for registrering etter reglene om merverdiavgift. Foretaket er da registrert både i Merverdiavgiftsregisteret og i Enhetsregisteret, men så lenge enkeltpersonforetak ikke driver handel med innkjøpte varer eller har over fem fast ansatte, utløses ikke registreringsplikten i Foretaksregisteret.

Det er også et stort antall enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret uten at de er registrert i et tilknyttet register. Innehaverne av disse kan ha hatt et ønske om å ha et organisasjonsnummer for virksomheten, eller sett andre behov for å registrere virksomheten i Enhetsregisteret.

5.2.2 Utnytte ny teknologi

Nyregistrering av enkeltpersonforetak behandles i dag manuelt både i Foretaksregisteret og i Enhetsregisteret. Det kan dermed ta tid før virksomheten er registrert og får organisasjonsnummer. Tilsvarende vil det ta tid før opplysninger om virksomheten blir gjort offentlig tilgjengelige.

Når foretaksregisterloven skiller mellom hvilke typer næringsvirksomhet som krever eller ikke krever registrering i Foretaksregisteret, begrenses muligheten til å innføre maskinelle løsninger. Dagens regler gjør at Brønnøysundregistrene ikke kan utnytte ressursene effektivt. Servicen overfor brukerne blir også påvirket fordi det tar tid å saksbehandle meldinger om enkeltpersonforetak manuelt.

De siste årene har det årlig blitt registrert om lag 40 000 nye enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret. Disse utgjør mer enn 40 prosent av det totale antallet nyregistrerte enheter i Enhetsregisteret. De fleste brukerne legger inn opplysningene i den digitale utgaven av Samordnet registermelding. Det er dermed lagt til rette for at Brønnøysundregistrene kan behandle meldinger maskinelt, forutsatt at regelverket åpner opp for det. En maskinell behandling av meldinger vil være til nytte for brukerne, og kreve færre ressurser til registerforvaltningen.

5.3 Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022

Innledning

Forslag til endringer i reglene om registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret er behandlet i høringsnotatet kapittel 4. I høringsnotatet punkt 4.3 pekte departementet på at næringslivet og det offentlige har behov for et oppdatert regelverk. Der står det:

For at regelverket skal være egnet over tid, må det endres og tilpasses når utvikling gjør det nødvendig. De offentligrettslige hensyn som tidligere lå til grunn for dagens regler, er ikke lenger til stede hverken for å kreve registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret (...). Det er dermed departementets vurdering at tiden har løpt fra gjeldende regler både om registreringsplikt og -rett for enkeltpersonforetak (...). Det er departementets vurdering at reglene bør endres. Etter departementets vurdering er gjeldende regler om registreringsplikt

i Foretaksregisteret for enkeltpersonforetak, ikke lenger hensiktsmessige for den typen næringsvirksomhet som i hovedsak drives i enkeltpersonforetak i dag. Etter at Enhetsregisteret ble opprettet i 1995, har dette registeret også overtatt oppgaven med å registrere nødvendige opplysninger om enkeltpersonforetak for tilknyttede registre. Enhetsregisteret ivaretar dermed også de behov tredjepart har for opplysninger når tredjepart inngår avtaler eller handler med enkeltpersonforetak.

Departementet fremholdt at ved vurderingen av hvilke regler som bør gjelde for registrering av enkeltpersonforetak, bør det legges vekt på hvilke behov og krav som gjelder for enkeltpersonforetak, at registerregelverket er tilpasset dagens næringsstruktur, økonomiske og administrative konsekvenser for næringsdrivende, samspillet mellom offentlige registre, og at opplysningene i registrene gir korrekt informasjon. Det ble også fremholdt at hensynet til brukervennlighet bør vektlegges, reglene bør innrettes slik at de er enkle å forstå og bruke.

Departementet skisserte i høringsnotatet ulike alternativer for å regulere registrering av enkeltpersonforetak. Alternativene omtales nedenfor.

Alternativ 1 – Endre kriteriene for registreringsplikt i Foretaksregisteret

Alternativet innebærer å beholde dagens løsning, men endre kriteriene for registreringsplikt i foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7. Departementet nevnte at man for eksempel kan tenke seg at antallet sysselsatte og/eller omsetningens størrelse settes som kriterium for registreringsplikt i Foretaksregisteret. Departementet fremholdt at det er vanskelig å sette noen kriterier for hvilke enkeltpersonforetak som skal ha registreringsplikt, som både er enkle å forstå og som kan stå seg over tid. Departementet viste her til at næringslivet stadig er i endring. Det ble også vist til at i de tilfeller enkeltpersonforetaket blir registrert i et tilknyttet register, skal det i dag som hovedregel først registreres i Enhetsregisteret. Dermed ivaretas hensynet til tredjeparters behov for opplysninger om enkeltpersonforetaket.

Alternativ 2 – Innføre registreringsplikt for alle enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret

Et annet alternativ er å innføre registreringsplikt for alle enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret.

Departementet påpekte at for andre registreringspliktige virksomheter enn enkeltpersonforetak, medfører registrering i Foretaksregisteret en kontroll av at formelle kriterier og eventuelle faktiske krav for organiseringen er til stede. For en person som driver virksomhet i eget navn og for egen regning, stilles det ikke tilsvarende formkrav til stiftelse, vedtekter o.l. Den kontrollen som registrering i Foretaksregisteret innebærer, vil derfor ikke være nødvendig for legitimitetsvirkningene, og dermed ikke være av betydning for enkeltpersonforetakene. En generell registreringsplikt i Foretaksregisteret vil derfor ikke gi noen merverdi. Selv om det kan være behov for registrering i noen tilfeller, kunne ikke departementet se at det er generelle kjennetegn ved enkeltpersonforetakene som kan rettferdiggjøre behov for generell registreringsplikt i Foretaksregisteret for alle enkeltpersonforetak. Departementet viste også til at det er svært få av enkeltpersonforetakene som har flere enn én ansatt. Se tabellene i punkt 5.1.2. I tillegg viste departementet til at det er en kostnad knyttet til registrering i Foretaksregisteret. Se omtalen av alternativ 3 nedenfor. Departementet skrev at det ikke har identifisert andre konkrete positive konsekvenser ved et slikt alternativ, enn at alle næringsdrivende samles i ett register. Departementet vurderte derfor at en generell registreringsplikt i Foretaksregisteret hverken er hensiktsmessig eller ønskelig for enkeltpersonforetak.

Alternativ 3 – Registreringsplikt i Foretaksregisteret for enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret

Et tredje alternativ som ble skissert i høringsnotatet, er at alle enkeltpersonforetak som er registrert i ett av de tilknyttede registrene, og dermed i Enhetsregisteret, eller som frivillig registrerer seg i Enhetsregisteret, også skal registreres i Foretaksregisteret.

Departementet skrev at dette alternativet ikke vil utvide gjeldende registreringsplikt som sådan, men vil innebære at en rekke virksomheter som i dag er registrert i tilknyttede registre og Enhetsregisteret, også må bli registrert i Foretaksregisteret. Blant annet vil det bety at all virksomhet i primærnæringene som drives for innehavers regning, vil måtte registrere seg i Foretaksregisteret. Forslaget vil eventuelt innebære at det blir større samsvar mellom Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Departementet fremholdt i høringsnotatet at det kan være en fordel at alle opplysninger om næringsdrivende blir samlet i ett register, Fore-

taksregisteret. Regelverket kan også bli enklere for Brønnøysundregistrene som i større grad vil kunne behandle meldinger fra enkeltpersonforetak maskinelt. Departementet skrev at en slik løsning også kan ha negative konsekvenser. Om dette står det i høringsnotatet:

For det første er det en rekke enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret, som ikke driver næringsvirksomhet, eller som er i oppstartsfasen. Tallene fra Enhetsregisteret og SSB i punkt 4.1.2 understøtter denne antakelsen. Det er departementets oppfatning at mange innehavere av registrerte enkeltpersonforetak driver i relativt beskjeden målestokk. Registreringen i Enhetsregisteret kan skyldes forskjellige forhold, men det antas at mange først og fremst er registrert fordi de ønsker et organisasjonsnummer for virksomheten. Selv om det skal kontrolleres at frivillig registrering av enkeltpersonforetak ikke skal omfatte hobbyaktiviteter o.l., kan det være utfordrende fordi Brønnøysundregistrene ikke kan foreta en konkret vurdering av aktiviteten. Departementet ser betenkeligheter ved en løsning som legger til rette for at antallet foretak i Foretaksregisteret blåses opp, og dermed vil inneholde en rekke virksomheter som reelt sett ikke driver næringsvirksomhet.

Både alternativ to og tre ovenfor har en økonomisk side. Departementet viste til at gebyr for å registrere et foretak i Foretaksregisteret er på henholdsvis 2 250 kroner og 2 832 kroner avhengig av om meldingen er elektronisk eller sendes på papir, jf. forskrift 11. desember 2015 nr. 1668 om gebyr til Brønnøysundregistrene (gebyrforskriften) § 5 andre ledd, mens registrering i Enhetsregisteret per i dag er gratis.

Departementet skrev at hvis det blir et krav om at alle eller mange enkeltpersonforetak skal registreres i Foretaksregisteret, vil det trolig kunne medvirke til å redusere det samlede antallet fordi innehavere av inaktive enkeltpersonforetak vil velge å slette foretaket. Samtidig vil en rekke næringsdrivende virksomheter bli påført et gebyr, eller et høyere gebyr.

Alternativ 4 – Oppheve registreringsplikt, men beholde registreringsrett i Foretaksregisteret

Et fjerde alternativ som ble skissert i høringsnotatet, er at det ikke skal være registreringsplikt for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret. Alternativet innebærer at bestemmelsen i fore-

taksregisterloven § 2-1 nr. 7 om at et enkeltpersonforetak skal registreres hvis det har mer enn fem ansatte i hovedstilling eller driver handel med innkjøpte varer, faller bort. Samtidig vil nåværende regler om at enkeltpersonforetak som registreres i et tilknyttet register, også skal registreres i Enhetsregisteret, bli opprettholdt. Det samme gjelder retten for enkeltpersonforetak til å registrere seg frivillig i Enhetsregisteret og i Foretaksregisteret.

Departementet fremholdt at dette alternativet vil legge til rette for digitalisering og maskinell behandling og bidra til å redusere saksbehandlingstiden i Brønnøysundregistrene. I tillegg vurderte departementet at reglene vil bli lettere å bruke. Departementet skrev om dette:

I utgangspunktet vil det være personer som driver virksomhet for egen regning og risiko i et omfang som krever registrering i tilknyttet register, som gjør at en næringsdrivende person registrerer et enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret. Ved å opprettholde en ordning med frivillig registrering i Foretaksregisteret vil hensynet til foretak som for eksempel kan ha behov for å beskytte foretaksnavnet eller pantsette driftstilbehør, bli ivarettatt.

Departementet skrev at det også kan tenkes et femte alternativ der det ikke åpnes for registrering i Foretaksregisteret. En slik løsning kunne ifølge departementet ha gode grunner for seg, fordi enkeltpersonforetaket ikke er et foretak.

Departementets vurdering var at en løsning med frivillig registrering gjør at reglene blir enklere å forstå og bruke, og samtidig tilfredsstillende behov for offentlig registrering myndighetene har.

Departementets forslag i høringsnotatet

Departementet foreslo i høringsnotatet å endre reglene slik at registreringsplikt og -rett for enkeltpersonforetak er i tråd med det fjerde alternativet ovenfor. Det vil si at bestemmelsen om registreringsplikt for enkeltpersonforetak i foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7 oppheves, mens registreringsrett for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret opprettholdes.

Departementet la i høringsnotatet vekt på at det hverken skattemessig eller regnskapsmessig er noe behov for et organisasjonsnummer for fysiske personer som driver en form for aktivitet som ikke utløser registreringsplikt i tilknyttet register:

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

En person som driver virksomhet i beskjedne målestokk vil i de fleste tilfeller ikke ha behov for et eget identifikasjonsnummer for virksomheten, utover sitt eget fødselsnummer. Skattemessig er det som nevnt i punkt 4.1.1 ikke problematisk, i og med at fødselsnummeret eller d-nummeret uansett er identifikatoren.

Regnskapsmessig er det heller ikke noe i veien for å holde regnskapene til en fysisk person og dennes aktiviteter fra hverandre. Det samme gjelder hvis en fysisk person driver flere aktiviteter med ulikt innhold, for eksempel fotograf og salg av egenproduserte klær, og ønsker å holde regnskapene atskilt. Aktivitetene vil likevel beskattes under ett sammen med innehaver.

Departementet la også vekt på at det å oppheve bestemmelsen om registreringsplikt i foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7, kan redusere byrdene for næringsaktører og forkorte saksbehandlingstiden i Enhetsregisteret:

Hvis man fjerner plikten til å registrere visse enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, vil heller ikke personer som starter en næring i eget navn måtte undersøke om virksomheten skal meldes til Foretaksregisteret. Mange virksomheter i primærnæringen vil dermed bare være registrert i Enhetsregisteret. Også saksbehandlingstiden ved frivillig registrering i Enhetsregisteret vil reduseres ved at Enhetsregisteret ikke lenger må sjekke om enheten også skulle vært registrert i Foretaksregisteret.

Hva gjelder næringsaktørers behov for å ha et organisasjonsnummer, viste departementet til at dette vil sikres ved at enkeltpersonforetak som ikke er registrert i tilknyttet register, har og fortsatt vil ha registreringsrett i Enhetsregisteret:

[O]ver 230 000 enkeltpersonforetak er registrert i Enhetsregisteret uten å være registrert i tilknyttet register. Dette kan tyde på at mange som driver enkeltpersonforetak, oppfatter at de har behov for et organisasjonsnummer, for eksempel for å kunne søke om støtte hvis støttegiver krever organisasjonsnummer. Hvis innehaver av et enkeltpersonforetak har behov for eller ønske om å ha et organisasjonsnummer for virksomheten, eller har andre behov for å registrere virksomheten, kan vedkommende registrere enkeltpersonforetaket frivillig i Enhetsregisteret, jf. enhetsregister-

loven § 12 andre ledd. Som det fremgår av forarbeidene til enhetsregisterloven (...), kreves det utøvelse av en økonomisk virksomhet av en viss varighet og omfang for at virksomheten blir å regne som et enkeltpersonforetak. Mer hobbypreget virksomhet omfattes ikke, og har ikke registreringsrett etter denne bestemmelsen.

Departementet fremholdt at flere forhold tilsier at en registreringsrett for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret opprettholdes. Ett forhold er at registrering i Foretaksregisteret gir rett til å pantsette driftstilbehør. Departementet skrev:

Hvis innehaver av et enkeltpersonforetak ønsker å pantsette driftstilbehør, må vedkommende dermed registrere sitt enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret. For de enkeltpersonforetak som har behov for å pantsette driftsløsøre eller har andre behov for registrering i Foretaksregisteret, vil dermed en frivillig adgang til registrering i Foretaksregisteret fylle behovet. Dette tilsier at en registreringsrett i Foretaksregisteret skal opprettholdes.

Også muligheten til å beskytte foretaksnavn for næringsdrivende enkeltpersonforetak kunne etter departementets syn være et argument for at enkeltpersonforetak fortsatt bør ha rett til å registrere seg i Foretaksregisteret. Om dette står det i høringsnotatet:

Foretaksnavneloven regulerer bare foretaksnavn for næringsdrivende enkeltpersonforetak som er registrert i Foretaksregisteret, se foretaksnavneloven § 2-1, jf. § 1-1. Foretaksnavneloven § 2-2 første ledd stiller krav om at innehavers etternavn skal inngå i virksomhetens registrerte foretaksnavn i Foretaksregisteret. Det er ikke krav om at det skal registreres et eget navn for enkeltpersonforetak som ikke registreres i Foretaksregisteret. Selv om det ikke [er] et krav at enkeltpersonforetak har et eget navn, er det likevel mange som velger et eget navn for sitt enkeltpersonforetak. Den offentlige kontrollen av foretaksnavn gjøres når virksomheten registreres i Foretaksregisteret. Den samme kontrollen gjøres ikke for virksomheter som registreres i Enhetsregisteret. Det gjøres i dag ikke noen kontroll av navnet på virksomheten i Enhetsregisteret, men Brønnøysundregistrene mottar en del henvendelser med spørsmål om navnelikhet med en virksomhet som er registrert i

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Foretaksregisteret. Innehaver av et enkeltpersonforetak som ønsker beskyttelse for sitt navn, vil kunne velge å registrere sin virksomhet frivillig i Foretaksregisteret.

Departementet fremholdt samtidig at beskyttelse av foretaksnavn i seg selv ikke er tilstrekkelig til å godtgjøre en registreringsrett i Foretaksregisteret. Departementet pekte på at det som et alternativ til registreringsrett i Foretaksregisteret kunne vurderes å gi tilsvarende beskyttelse etter foretaksnavneloven eller varemerkeloven for navn på enkeltpersonforetak som ikke er begrenset til innehavers navn. Departementet ba om høringsinstansenes syn på dette.

5.4 Høringsinstansenes syn

Regnskap Norge støtter forslaget om at det ikke lenger skal være registreringsplikt for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, men at enkeltpersonforetak fortsatt skal ha rett til å registrere seg i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Det samme gjelder forslaget om å opprettholde kravet til at enkeltpersonforetak som registreres i et tilknyttet register, også skal registreres i Enhetsregisteret. *Regnskap Norge* skriver:

Dagens registreringspliktregel i Foretaksregisteret er lett å tape av syne for enkeltpersonforetakene, og mange har dermed ikke tilstrekkelig kontroll eller forståelse for når en registreringsplikt utløses. Det er uheldig, og vi er blant annet derfor enige med departementet i at en regel om registreringsrett er tilstrekkelig. For øvrig er det vesentlig at reglene og vilkårene for plikten til registrering i Enhetsregisteret ikke lempes eller endres.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) skriver at for de som har med et enkeltpersonforetak å gjøre, kan det være viktig å kunne identifisere foretaket (innehaveren) og å skaffe seg opplysninger om for eksempel foretakets adresse. Ifølge NHO gjelder behovet antagelig særlig for private, ettersom det offentlige kan kreve identifisering med fødselsnummer. NHO skriver at enkeltpersonforetak vil ha egeninteresse i at behov for identifisering blir dekket, og at den mest praktiske måten å gjøre dette på, er at enkeltpersonforetak har muligheten til å skaffe seg et organisasjonsnummer i Enhetsregisteret, med tilhørende plikt til å registrere visse opplysninger. Også regler om kjøps- og salgsdokumentasjon kan gjøre det nød-

vendig å ha organisasjonsnummer. Etter NHOs syn ser det ikke ut til å være tungtveiende argumenter for pliktig registrering. NHO skriver at de er enig i forslaget om at om at enkeltpersonforetak skal ha rett til å registrere seg i Foretaksregisteret, av de grunner departementet viser til i høringsnotatet. NHO fremholder at foretaksnavn kan være viktige å beskytte for næringsdrivende. NHO skriver:

Før man fjerner muligheten til å beskytte foretaksnavn ved å registrere enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, bør det utredes nærmere om det kan gis andre muligheter til beskyttelse.

Brønnøysundregistrene skriver at de er enig med departementet i at dagens regelverk knyttet til registrering av enkeltpersonforetak er vanskelig å forstå og håndtere, og at det forhindrer økt digitalisering og automatisering. Etter *Brønnøysundregistrenes* syn er det et klart behov for å justere regelverket, slik at det er i tråd med dagens næringsliv. *Brønnøysundregistrene* skriver:

Idag medfører regelverket en forskjellsbehandling av typer aktiviteter som er vanskelig å begrunne. Personer som driver næringsvirksomhet med stor omsetning trenger nødvendigvis ikke å registrere næringsvirksomheten i Foretaksregisteret, med mindre de driver med handel med dertil innkjøpte varer eller har flere enn fem sysselsatte i hovedstilling. Næringsdrivende som driver for eksempel med småskala import av varer for videresalg, må derimot registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret.

Primært støtter *Brønnøysundregistrene* alternativet i høringsnotatet om at alle enkeltpersonforetak som registreres i Enhetsregisteret, enten på grunn av registreringsplikt i et tilknyttet register eller frivillig registrering i Enhetsregisteret, også skal registreres i Foretaksregisteret. Dette alternativet vil etter *Brønnøysundregistrenes* syn bidra til et enklere regelverk, både for næringsdrivende og for brukerne av registerinformasjonen fra *Brønnøysundregistrene*. *Brønnøysundregistrene* fremholder at dette alternativet i tillegg åpner opp for økt digitalisering og automatisering, og det vil ikke lenger være et behov for manuell kontroll av registreringsplikt. *Brønnøysundregistrene* skriver:

Dette bidrar til at nesten 90 prosent av alle nye enkeltpersonforetak som meldes elektronisk

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

kan saksbehandles helautomatisk. Ved å gå for alternativ tre vil det ikke bli nødvendig verken for den som melder registrering eller for saksbehandlerne ved Brønnøysundregistrene å ta stilling til om særlov krever registreringsplikt i Foretaksregisteret i hvert enkelt tilfelle. Dette vil fremdeles være en utfordring ved departementets foreslåtte alternativ om å fjerne registreringsplikten i foretaksregisterloven – etter som særlovgivningen ikke er foreslått endret. Det er ikke mer byrdefullt å melde registrering til Foretaksregisteret, da samme løsning som registrering til Enhetsregisteret benyttes. Den eneste forskjellen er at registrering i Foretaksregisteret er gebyrbelagt, mens registrering i Enhetsregisteret er gebyrfritt. Det foreligger imidlertid et forslag til endring av gebyrskriften for Brønnøysundregistrene som vil innføre gebyr også for registrering i Enhetsregisteret. Hvis dette blir vedtatt, vil ikke denne forskjellen være avgjørende lenger.

Brønnøysundregistrene skriver at dette alternativet samtidig samsvarer med Foretaksregisterets formål, som er å samle alle næringsdrivende i ett felles register og dette innebærer også at det ikke lenger vil være forskjellsbehandling av enkeltpersonforetak basert på type næringsvirksomhet. Registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret vil etter Brønnøysundregistrenes syn bidra til å synliggjøre at enkeltpersonforetak faktisk driver næringsvirksomhet. Brønnøysundregistrene skriver:

Et enkeltpersonforetak må alltid oppfylle vilkåret om å drive næringsvirksomhet for å kunne registreres. Kravet om næringsvirksomhet gjelder både ved registrering i Enhetsregisteret og ved registrering i Foretaksregisteret. Per 14. september 2022 er det registrert 433 967 enkeltpersonforetak, kun 80 013 av disse er registrert i Foretaksregisteret. Tallene viser at det er store mengder med næringsvirksomhet som ikke er registrert i Foretaksregisteret. Brønnøysundregistrene mener at det blir misvisende å lene seg på tall fra SSB om aktive enkeltpersonforetak og derfra konkludere med at den resterende mengden enkeltpersonforetak ikke driver næringsvirksomhet.

Subsidiært støtter Brønnøysundregistrene alternativet i høringsnotatet om å fjerne registreringsplikten for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, og samtidig beholde registrerings-

retten i Foretaksregisteret for enkeltpersonforetak. Brønnøysundregistrene skriver at også dette forslaget legger til rette for økt digitalisering og automatisering, siden det ikke lenger blir nødvendig å vurdere typen næringsvirksomhet og antall ansatte. Regelverket vil etter Brønnøysundregistrenes syn også bli mer brukervennlig og forståelig. Brønnøysundregistrene skriver:

De enkeltpersonforetak som har behov for registrering i Foretaksregisteret, for eksempel som følge av lovkrav, vil ikke få avskåret muligheten til registrering. Det vil imidlertid fremdeles måtte gjøres en vurdering av registreringsplikt i Foretaksregisteret etter særlovgivningen. Som eksempel kan nevnes revisorloven § 6-3 om plikt til å registrere et enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret.

Når det gjelder de øvrige alternativene som er omtalt i høringsnotatet, er Brønnøysundregistrene enig med departementet i at det ikke er gitt at disse vil bidra til et enklere og mer håndterlig regelverk for brukerne eller for Brønnøysundregistrene.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) skriver at de forstår at det kan være tidkrevende å kontrollere om virksomhet som er registrert i Enhetsregisteret også, etter dagens regler, skal registreres i Foretaksregisteret. LO anser at samfunnet er tjent med at virksomheter i størst mulig grad blir registrert og ønsker å hindre at enkeltpersonforetak blir misbrukt. LO skriver:

Pr. i dag er det forholdsvis lett å etablere en virksomhet som knytter til seg mange forskjellige enkeltpersonforetak (enkeltpersoner). Dette kan også representere virksomheter som i realiteten har en driftsform som betinger fast ansettelse. Det vil si at arbeidsgiver holder alt av utstyr og driftsmidler som biler osv. slik at de aktuelle personer kun stiller sin arbeidskraft til disposisjon. I stedet for fast ansettelse blir da enkeltpersoner mer eller mindre tvunget til å 'la seg ansette' i virksomheten (selskapet) som enkeltpersonforetak. Spesielt innvandrere eller andre med midlertidig oppholdstillatelse kan være utsatt for slikt misbruk. Et slikt misbruk bidrar til å ødelegge for det organiserte arbeidsliv.

LO skriver at de anser at «myndighetene i regelverket for registrering av foretak må tilstrebe at misbruk av enkeltpersonforetak ikke finner sted». En mulighet for dette er ifølge LO at det i Samord-

net registermelding for registrering av enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret tas inn et spørsmål om det aktuelle enkeltpersonforetaket som søkes registrert skal inngå i annen virksomhet. LO skriver at Enhetsregisteret da kan følge opp slike enkeltpersonforetak videre, enten generelt eller på stikkprøvebasis.

LO ber om at departementet på et generelt grunnlag vurderer tiltak for å hindre at enkeltpersonforetak blir misbrukt til å dekke over sosial dumping.

5.5 Departementets vurdering

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å oppheve foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 om plikt for enkeltpersonforetak «som driver handel med dertil innkjøpte varer eller som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling» til å registrere seg i Foretaksregisteret. Det samme gjelder forslaget i høringsnotatet om å opprettholde registreringsretten etter foretaksregisterloven § 2-2 for enkeltpersonforetak.

Regnskap Norge og *Næringslivets Hovedorganisasjon* (NHO) støtter forslaget. Også *Brønnøysundregistrene* er positiv til forslaget.

Som *Brønnøysundregistrene* skriver, legger forslaget til rette for økt digitalisering og automatisering, siden det ikke lenger blir nødvendig å vurdere om et enkeltpersonforetak må registreres i Foretaksregisteret på grunn av en bestemt type næringsvirksomhet eller antall ansatte. Tiltak som legger til rette for økt bruk av digitale løsninger, kan bidra til effektivisering og ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder. Det vil etter departementets syn også gjøre reglene om registrering i Foretaksregisteret mer forståelig for brukerne.

Departementet fastholder vurderingen i høringsnotatet om at det er vanskelig å fastsette kriterier for hvilke enkeltpersonforetak som skal ha registreringsplikt i Foretaksregisteret, som både er enkle å forstå og som kan stå seg over tid. Departementet viser her til at næringslivet stadig er i endring. Ingen av høringsinstansene har kommet med forslag til mulige kriterier. Forslaget om å oppheve foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 gjør at både innehavere av slike enkeltpersonforetak og registerfører slipper å måtte vurdere om kriteriene for registreringsplikt i Foretaksregisteret er oppfylt. Det kan både redusere de administrative byrdene for næringslivet og ressursbruken i *Brønnøysundregistrene*.

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å beholde en registreringsrett for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, jf. forslaget til foretaksregisterloven § 2-2. Ingen av høringsinstansene er imot dette. Forslaget gjør at personer som ønsker å registrere et enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret fortsatt vil ha denne muligheten. Det vil gi innehavere av enkeltpersonforetak fleksibilitet og mulighet til å utnytte de rettighetene og den beskyttelsen som registrering i Foretaksregisteret medfører. Departementet viser her til at for næringsdrivende forutsetter pantsettelse av driftstilbehør og varelager at foretaket er registrert i Foretaksregisteret, jf. lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant (panteloven) § 3-5 bokstav a og § 3-11. Registrering i Foretaksregisteret gir også vern av foretaksnavnet etter reglene i foretaksnavneloven.

Departementet har merket seg innspillet fra *NHO* om at «[f]ør man fjerner muligheten til å beskytte foretaksnavn ved å registrere enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret, bør det utredes nærmere om det kan gis andre muligheter til beskyttelse». Forslaget om å opprettholde registreringsrett for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret vil nettopp ivareta næringslivets behov for fortsatt å kunne beskytte foretaksnavnet til enkeltpersonforetak etter foretaksnavneloven.

Brønnøysundregistrene skriver at de primært ønsker en regulering hvor alle enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret også skal registreres i Foretaksregisteret. Departementet ser i likhet med *Brønnøysundregistrene* at det kan være en fordel at alle opplysninger om næringsdrivende blir samlet i ett register. Det kan også gjøre regelverket om registrering av enkeltpersonforetak enklere for *Brønnøysundregistrene* å forvalte, siden etaten i større grad vil kunne behandle meldinger fra enkeltpersonforetak maskinelt. En slik løsning vil imidlertid også ha negative konsekvenser. For det første er det en rekke enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret som ikke driver næringsvirksomhet, eller som er i oppstartsfasen. Det er departementets oppfatning at mange innehavere av registrerte enkeltpersonforetak driver i relativt beskjeden målestokk. Registreringen i Enhetsregisteret kan skyldes forskjellige forhold, men det antas at mange først og fremst er registrert fordi de ønsker et organisasjonsnummer for virksomheten. Selv om det skal kontrolleres at frivillig registrering av enkeltpersonforetak ikke skal omfatte hobbyaktiviteter o.l., kan det være utfordrende fordi *Brønnøysundregistrene* ikke kan foreta en konkret vurdering av aktiviteten.

Departementet ser betenkeligheter ved en løsning som legger til rette for at antallet foretak i Foretaksregisteret blåses opp, og dermed vil inneholde en rekke virksomheter som reelt sett ikke driver næringsvirksomhet. Dette taler mot at alle enkeltpersonforetak som er registrert i Enhetsregisteret også skal registreres i Foretaksregisteret. Departementet merker seg også at ingen andre høringsinstanser enn Brønnøysundregistrene har gått inn for dette alternativet i høringen. Det kan tilsi at et slikt alternativ ikke vurderes som hensiktsmessig blant næringsaktører eller andre brukere av Brønnøysundregistrenes tjenester. Også dette tillegger departementet vekt.

Brønnøysundregistrene skriver at selv om foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 oppheves, vil registerfører fortsatt måtte kontrollere om enkeltpersonforetak skal registreres i Foretaksregisteret etter særlovgivningen, herunder revisorloven § 6-3.

Til dette bemerker departementet at forslaget her gjelder å oppheve bestemmelsen i foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 om registreringsplikt for enkeltpersonforetak «som driver handel med dertil innkjøpte varer eller som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling». Forslaget berører ikke foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 12 om at foretak kan være pålagt registreringsplikt i Foretaksregisteret i særlovgivningen. Dette kan også omfatte enkeltpersonforetak. Den særskilte plikten i revisorloven § 6-3 for statsautoriserte revisorer som utfører lovfestet revisjon i eget navn, til å registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret, kom inn i den nye revisorloven i 2020 og trådte i kraft 1. januar 2021. I lovproposisjonen som ligger til grunn for revisorloven 2020, Prop. 37 LS (2019–2020) punkt 8.1.5, er følgende angitt som begrunnelse for registreringsplikten i revisorloven § 6-3:

Departementet er enig med utvalget i at statsautoriserte revisorer som utfører lovfestet revisjon i eget navn skal registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret. Departementet mener dette er et hensiktsmessig tiltak for å bidra til åpenhet om revisjonen og at den drives i ordnede former. Registrering i [F]oretaksregisteret vil bidra til å klargjøre ansvarsforhold knyttet til revisjonen.

Det kan være særlige hensyn som tilsier at visse typer foretak skal være pålagt registreringsplikt i Foretaksregisteret, tilsvarende det som gjelder for statsautoriserte revisorer etter revisorloven

§ 6-3. Innføring av slik særskilt registreringsplikt må vurderes konkret og vil måtte bero på en avveining av ulike hensyn.

Den kontrollen som Foretaksregisteret må foreta etter revisorloven § 6-3 eller andre bestemmelser i særlovgivningen som pålegger enkeltpersonforetak å bli registrert i Foretaksregisteret, er etter departementets syn ikke et tungtveiende argument for å pålegge en registreringsplikt i Foretaksregisteret for alle enkeltpersonforetak. Hensynet til å unngå at næringslivet pålegges unødvendige eller uforholdsmessige byrder taler mot at alle enkeltpersonforetak må registreres i Foretaksregisteret.

Når det gjelder registreringsplikten etter revisorloven § 6-3, bemerker departementet for øvrig at statsautoriserte revisorer er profesjonelle aktører som det må forventes at har kunnskap om gjeldende krav for revisjonsvirksomhet, herunder registreringsplikten i Foretaksregisteret og hvilke krav som gjelder ved innsending av registreringsmeldinger til Foretaksregisteret. Departementet kan derfor vanskelig se at den særskilte registreringsplikten etter revisorloven § 6-3 skulle medføre særlig merarbeid for Brønnøysundregistrene ved registrering av disse i Foretaksregisteret. Den særskilte kontrollen som registerfører må foreta som følge av registreringsplikten i revisorloven § 6-3 er heller ikke unik. Tilsvarende kontroll må foretas for andre typer foretak eller enheter som har registreringsplikt i Foretaksregisteret etter særlovgivningen.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) anser at samfunnet er tjent med at virksomheter i størst mulig grad blir registrert.

Registrering i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret gir offentlige myndigheter og andre tilgang til opplysninger om enkeltpersonforetak, herunder om dets formål og bransjen de driver innenfor, rolleinnhavere, kontaktopplysninger mv. Registrering medfører også at enkeltpersonforetaket tildeles en unik identifikator, organisasjonsnummer. Tilgang til slike opplysninger gir offentlige myndigheter mulighet til å identifisere enheter og rolleinnhavere i forbindelse med kontroll etter annet regelverk. Samtidig kontrollerer registerfører opplysninger som meldes til Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Registrerte opplysninger er dessuten offentlige. Samlet kan dette bidra til at registrering har en viss preventiv og disiplinerende virkning. Næringsaktører vil normalt være mer tilbakeholdne med å sende inn feilaktige opplysninger om foretaket, dets rolleinnhavere mv., dersom meldte opplysninger skal kontrolleres av registerfører og eventuelt også kan

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

ettergås av andre offentlige myndigheter og aktører.

Forslaget om å oppheve foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 vil etter departementets syn i mindre grad påvirke omfanget av enkeltpersonforetak som faktisk registreres i Enhetsregisteret. Det samme gjelder tilgangen til opplysninger om enkeltpersonforetak. Dette skyldes flere forhold.

Forslaget medfører ikke endringer i enhetsregisterloven § 4 første ledd bokstav c om at enkeltpersonforetak som registreres i et tilknyttet register også skal registreres i Enhetsregisteret. Tilknyttet register omfatter ikke bare Foretaksregisteret, men også blant annet Arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Merverdiavgiftsregisteret og Statistisk Sentralbyrås Virksomhets- og foretaksregister, jf. enhetsregisterloven § 2 bokstav b.

Enkeltpersonforetak som i dag driver handel med dertil innkjøpte varer eller som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling, vil ofte være registrert i ett eller flere av disse tilknyttede registrene og dermed også i Enhetsregisteret. Departementet viser her til at enkeltpersonforetak som er arbeidsgiver, vil omfattes av reglene om registrering i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25-1. Per 30. september 2023 var det 15 339 enkeltpersonforetak registrert i Enhetsregisteret som også var registrert i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret.

For næringsdrivende vil det være krav om registrering i Merverdiavgiftsregisteret dersom omsetning og uttak av varer og tjenester til sammen overstiger 50 000 kroner i en periode på tolv måneder, jf. lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 2-1 første ledd. Per 30. september 2023 var det 9 481 enkeltpersonforetak registrert i Enhetsregisteret som også var registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

Slike enkeltpersonforetak vil som følge av registreringen i et tilknyttet register fortsatt måtte være registrert i Enhetsregisteret selv om foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7 oppheves.

Enkeltpersonforetak som ikke har registreringsplikt i et tilknyttet register vil dessuten ofte være registrert i Enhetsregisteret, fordi innehaveren har behov for eller ønske om organisasjonsnummer for enkeltpersonforetaket. Det store antallet enkeltpersonforetak (222 188) som er registrert i Enhetsregisteret uten å være registrert i et tilknyttet register, tyder på dette.⁷

Registrering i Foretaksregisteret gir heller ikke tilgang til flere opplysninger om enkeltpersonforetak enn der enkeltpersonforetaket bare

er registrert i Enhetsregisteret. For enkeltpersonforetak skal Foretaksregisteret inneholde opplysninger om foretaksnavn, innehaver, hva slags næringsvirksomhet som skal drives, forretningskommune og adresse, samt daglig leder dersom foretaket har dette, jf. foretaksregisterloven § 3-5. Har enkeltpersonforetaket daglig leder, skal Foretaksregisteret inneholde opplysninger om navn, fødselsnummer og bopel, jf. foretaksregisterloven § 3-7 andre ledd. Det følger av enhetsregisterloven §§ 5 og 7 at samme opplysninger skal registreres i Enhetsregisteret. Tilknyttede registre og offentlige myndigheter har rett til å få tilgang til opplysninger som er registrert i Enhetsregisteret til bruk i deres virksomhet, jf. enhetsregisterloven § 22 første ledd. Samlet kan dette tilsi at hensynet til offentlig kontroll vil være tilstrekkelig ivarettatt om et enkeltpersonforetak bare er registrert i Enhetsregisteret, og at det av den grunn ikke er behov for registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret i tillegg.

LO ber i sitt hørings svar om at departementet på generelt grunnlag vurderer tiltak for å hindre at enkeltpersonforetak blir misbrukt til å dekke over sosial dumping. LO skriver også at de anser at «myndighetene i regelverket for registrering av foretak må tilstrebe at misbruk av enkeltpersonforetak ikke finner sted». LO foreslår som en mulig løsning at det i Samordnet registermelding tas inn et spørsmål om enkeltpersonforetak som søkes registrert i Enhetsregisteret skal inngå i annen virksomhet. LO skriver at «Enhetsregisteret kan da følge opp slike enkeltpersonforetak videre, enten generelt eller på stikkprøvebasis».

Departementet viser her for det første til at regjeringen 1. oktober 2022 la frem en egen handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Handlingsplanen omtaler 35 tiltak regjeringen vil gjennomføre for å forebygge og bekjempe sosial dumping og kriminalitet i arbeidslivet. Handlingsplanen omfatter tiltak på følgende hovedområder: organisert, arbeidsliv og styrket trepartssamarbeid, styrke arbeidstakerrettigheter, hindre utnyttelse av arbeidstakere, mobilisere forbruker- og innkjøpsmakt, øke kunnskapen om sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, kontroll og oppfølging – tverretattlig samarbeid, samt internasjonalt samarbeid. Tiltak nr. 33 i handlingsplanen «Følge opp tjeneste for

⁷ Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene var det pr. 30. september 2023 registrert totalt 416 883 enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret. Av disse var 222 188 av enkeltpersonforetakene bare registrert i Enhetsregisteret, det vil si at de ikke er registrert i et tilknyttet register.

digital deling av tilsynsdata mellom ulike tilsynsmyndigheter» lyder:

Høsten 2021 lanserte Brønnøysundregistrene og flere tilsynsmyndigheter datadelingstjenesten Tilda, som vil sørge for bedre flyt av tilsynsdata mellom tilsynsmyndigheter. Tilda har som formål å bidra til best mulig planlegging og koordinering av tilsynsvirksomhet på tvers av alle tilsynsmyndigheter, samt bidra til å heve treffsikkerheten på risikovurderinger i forkant av tilsyn. Tjenesten er tilrettelagt for de rundt 80 tilsynsmyndighetene i Norge og utvalgte leverandører av fagsystemer. Denne digitale delingen av tilsynsdata skal utvikles videre, blant annet ved å vurdere hvordan informasjon om enkeltpersonforetak kan inkluderes i tjenesten.

Departementet viser også til at Stortinget ved lov 17. mars 2023 nr. 3 har vedtatt endringer i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven), jf. Prop. 14 L (2022–2023) og Innst. 181 L (2022–2023). Blant endringene som ble vedtatt er å presisere arbeidstakerbegrepet i arbeidsmiljøloven § 1-8. Om endringene står det i Innst. 181 L (2022–2023) punkt 1.2.1:

Det foreslås en presisering av lovens arbeidstakerbegrep, blant annet at sentrale momenter for klassifiseringen tas inn i lovteksten. Dette skal tydeliggjøre når loven får anvendelse, og gi et klarere og mer brukervennlig regelverk. Det foreslås også en presumpsjonsregel om at arbeidstakerstatus skal legges til grunn, med mindre oppdragsgiver gjør det overveiende sannsynlig at det foreligger et oppdragsforhold. Med forslaget ønsker departementet å gjøre det enklere å avklare sin rettsstilling for de som befinner seg i en «gråsoner» mellom arbeidstaker og oppdragstaker.

Det står også i innstillingen punkt 1.6:

Forslaget om endring av ordlyden i arbeidstakerbegrepet i § 1-8 er ment å gjøre regelverket tydeligere og mer tilgjengelig. Det kan være at flere vil klassifiseres som arbeidstakere fremover. Forslaget vil ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget om å innføre en ny presumpsjonsregel i arbeidsmiljøloven § 1-8 første ledd tredje punktum er et viktig virkemiddel for å holde andelen som befinner seg i en gråsoner

mellom arbeidstaker og oppdragstaker, lavest mulig. I praksis kan dette innebære at flere får arbeidstakerstatus. Det er usikkert om og i hvilken grad en presumpsjonsregel vil føre til flere saker for domstolene. De foreslåtte endringene, både i arbeidstakerbegrepet og presumpsjonsregelen, vil bidra til å minimere tvilstilfeller og hindre omgåelser. De økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene vil være begrensede i dagens arbeidsmarked.

Når det gjelder registerlovgivningen, er det som nevnt i punkt 3.2 i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven flere regler som skal hindre misbruk og svik. Blant annet er det i begge lovene regler om at innmeldte opplysninger skal kontrolleres av registermyndighetene. Lovene har også regler som skal sikre at identiteten til innsendere av opplysninger og innehavere av styreverv og andre roller i foretakene kan verifiseres, for eksempel gjennom muligheten til å stille krav om fysisk oppmøte. Nærmere krav til virksomhetene og aktiviteten disse bedriver reguleres ikke av registerlovgivningen, men av annen lovgivning. Det samme gjelder kontroll med at enkeltpersonforetak og andre virksomheter overholder krav i arbeidsmiljølovgivningen og annet regelverk som skal motvirke sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Enhetsregisterloven har enkelte krav om innrapportering av opplysninger om tilknytningsforhold mellom virksomheter. Enhetsregisterloven § 6 bokstav k stiller krav om at det skal meldes opplysninger «[o]m enheten inngår i et konsern eller for øvrig tilhører en gruppe foretak under felles ledelse eller eierskap» om slike opplysninger finnes. Det skal i så fall også gis opplysninger om eierforholdet. Enkeltpersonforetak er ikke selvstendige juridiske personer og kan dermed ikke inngå i konsern. Hverken enhetsregisterloven eller foretaksregisterloven har krav om registrering av opplysninger om arbeids- eller tjenestekontrakter eller andre tilknytningsforhold mellom enkeltpersonforetak og andre virksomheter. Det er ikke gitt at det er hensiktsmessig. Det er heller ikke åpenbart for departementet hvordan Enhetsregisteret eventuelt skulle fulgt dette opp dersom det ble krav om at aktører skulle melde slike opplysninger i Samordnet registermelding.

Enhetsregisteret skal imidlertid inneholde opplysninger om enhetens formål (art/bransje) og næringskode, jf. enhetsregisterloven § 5 andre ledd bokstav d og § 6 andre ledd. Det samme

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

gjelder enhetens organisasjonsnummer, og fødselsnummer eller d-nummer til personer med en rolle i enheten, jf. enhetsregisterloven § 5 første ledd og § 7. Tilknyttede registre og offentlige myndigheter har tilgang til slike opplysninger, jf. enhetsregisterloven § 22 første ledd. Dette gir offentlige myndigheter mulighet til enkelt å identifisere enkeltpersonforetak og andre enheter, samt rolleinnhavere i slike, som driver innenfor bransjer eller virksomhetsområder som er vurdert som bransjer eller virksomhetsområder med høy risiko for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, og til å følge disse opp innenfor sine respektive regelverk.

Departementet vil fortløpende vurdere hensiktsmessigheten av registerlovgivningen. Det omfatter også spørsmålet om hvilke opplysninger som skal meldes til, og registreres i, Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Nærings- og

fiskeridepartementet har igangsatt et arbeid med å vurdere endringer i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven. Arbeidet omfatter blant annet å se nærmere på hvilke opplysninger som skal registreres i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret, samt hvordan opplysningene skal dokumenteres eller bekreftes. Brønnøysundregistrene er gitt i oppdrag å bistå departementet i arbeidet med å utarbeide et høringsnotat med forslag til lov- og forskriftsendringer⁸. Departementet har som mål å sende forslag til lov- og forskriftsendringer på offentlig høring i løpet av 2024.

Se forslagene til endringer i foretaksregisterloven § 2-1 og § 2-2, og merknadene til bestemmelsene i punkt 12.1.

---

⁸ Oppdraget er gitt i tillegg til tildelingsbrev til Brønnøysundregistrene for 2023, datert 19. juni 2023.

6 Utforming og registrering av foretaksnavn

6.1 Gjeldende rett

6.1.1 Om foretaksnavn

Næringsdrivende foretak som har registreringsplikt i Foretaksregisteret, skal ha et foretaksnavn. Foretaksnavnet er det offisielle navnet på et næringsdrivende foretak.

Foretaksnavneloven gir en særskilt rett til og vern for foretaksnavn. En næringsdrivende kan dermed få enerett til sitt foretaksnavn etter bestemmelsene i foretaksnavneloven. Loven gir også vern for andre forretningskjennetegn slik som kortformer av foretaksnavnet og lignende, såkalte sekundære forretningskjennetegn. Foretaksnavneloven trådte i kraft i 1988, og har siden blitt endret flere ganger, blant annet for å tilpasse loven til samfunnsutviklingen (for eksempel internetthandel).

I dag forholder offentlige myndigheter seg i hovedsak til organisasjonsnummeret ved identifikasjon av foretak. Foretaksnavnet er derfor av mindre betydning i kontakten mellom det offentlige og næringslivet.

Kjennetegn for et foretak brukes også ofte som kjennetegn for de varer eller tjenester som foretaket tilbyr. Det er derfor gjerne overlapp mellom beskyttelsen av kjennetegn etter foretaksnavneloven og beskyttelse av varemerker etter lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker (varemerkeloven). For at reglene om beskyttelse for varemerker og forretningskjennetegn skal være harmonisert i så stor utstrekning som det er mulig og naturlig, er foretaksnavneloven også harmonisert med varemerke- og markedsføringsregelverket. Det er også gjort endringer for å tilpasse regelverket til maskinell saksbehandling i Brønnøysundregistrene.

Selv om organisasjonsnummeret i dag er nok til å identifisere det næringsdrivende foretaket, er foretaksnavnet fremdeles viktig. De færreste har oversikt over organisasjonsnumre, og foretaksnavnet er derfor identiteten til foretaket overfor dem foretaket henvender seg til. Mange foretak bruker også sekundære forretningskjennetegn

aktivt, både på sosiale medier og fysisk der foretaket holder til. Foretak som bruker sekundære forretningskjennetegn, skal også opplyse om det offisielle foretaksnavnet og organisasjonsnummeret, jf. enhetsregisterloven § 23 og § 10-2.

Formålet med reglene i foretaksnavneloven er blant annet å ivareta behovet for å kunne identifisere et foretak ved navn. Foretaksnavnet bidrar også til å skille foretak fra hverandre. Det vernet som foretak får etter foretaksnavneloven, er først og fremst viktig for de foretakene som har lagt ressurser i å skape et foretaksnavn av verdi. Som stimulans til nyskaping har vernet også en samfunnsmessig verdi. Der foretaksnavn brukes som kjennetegn for varer og tjenester, vil det også kunne få vern gjennom varemerkerettens regler. Hvis foretaksnavnet blir brukt som kjennetegn for selve virksomheten, kan navnet også få betydelig verdi i form av goodwill fra investorer, kreditorer, mulige arbeidstakere, underleverandører, stat og kommune. I tilfeller der foretaksnavnet blir brukt i bred markedsføring, blir det ofte investert betydelige beløp. Dette viser at det fremdeles er behov for et særlig vern av foretaksnavn.

6.1.2 Foretaksnavnelovens krav til foretaksnavn

Forbud mot identiske foretaksnavn

Ifølge foretaksnavneloven § 2-1 må et foretaksnavn «ikke være identisk» med et foretaksnavn som er registrert, eller som blir registrert etter en melding som har kommet inn til Foretaksregisteret. Det er unntak fra dette hvis vedkommende rettighetshaver samtykker. I forarbeidene til bestemmelsen i merknaden til § 2-1 i kapittel 10 i Ot.prp. nr. 43 (2002–2003) står det om begrepet «identisk»:

Likt med identiske foretaksnavn regnes også foretaksnavn som bare adskiller seg ved et prefiks eller suffiks som angir selskapsformen. For enkeltpersonforetak ser man bort fra innehaverens slektsnavn.

Dette betyr blant annet at hvis et foretaksnavn bare skiller seg fra et allerede registrert foretaksnavn med enten en utenlandsk eller en norsk foretaksbetegnelse, blir disse vurdert som identiske etter foretaksnavneloven § 2-1.

Det følger også av § 2-1 at et foretaksnavn minimum må bestå av en sammenstilling av tre bokstaver fra det norske alfabetet. Det er ikke noe krav om at de tre bokstavene må ha et meningsbærende innhold eller være et ord, jf. merknaden til paragrafen i kapittel 10 i Ot.prp. nr. 43 (2002–2003). Samme sted står det at bokstavene ikke må være sammensatt på en slik måte at de er egnet til å forveksles med forkortelsene for organisasjonsformene.

Krav om at foretaksnavnet skal inneholde foretaksbetegnelsen

Foretaksnavneloven § 2-2 fastsetter at foretaksnavnet enten skal inneholde navnet på organisasjonsformen eller forkortelsen for organisasjonsformen, den såkalte foretaksbetegnelsen. Blant annet skal foretaksnavn for enkeltpersonforetak inneholde innehaverens etternavn, og foretaksnavnet til aksjeselskaper skal inneholde ordet aksjeselskap eller forkortelsen AS. Ifølge § 2-2 femtende ledd må et foretaksnavn ikke inneholde annen foretaksbetegnelse enn den som angir foretakets egen «ansvarsform». Med ansvarsform menes organisasjonsform.

Forbud mot villedende foretaksnavn

Foretaksnavneloven § 2-3 bestemmer at et foretaksnavn ikke må «være egnet til å villede». Dette gjelder både foretakets faktiske virksomhet og dets organisasjonsform, og omtales gjerne som «sannhetsgrunnsetningen».

Hovedhensynet bak denne bestemmelsen er å beskytte kunder, leverandører og andre som forholder seg til selskapet. Det er også vesentlig at navnet ikke gir et feilaktig inntrykk av foretaket og virksomheten. Navnet kan for eksempel ikke gi inntrykk av at foretaket er en offentlig virksomhet uten å være det. Om et foretaksnavn er egnet til å villede kan by på tvil, og må vurderes konkret for hvert enkelt foretaksnavn.

I forarbeidene til § 2-3 i Ot.prp. nr. 50 (1984–85) står det at utenlandske foretaksbetegnelser normalt vil være egnet til å villede dersom de inntas i norske foretaksnavn. Dette kommer frem i kommentaren til § 2-3 i kapittel 12 og i punkt 11.8 og 9.2 i lovproposisjonen.

Når man skal tolke hva som vil være egnet til å villede etter § 2-3, tar man også i betraktning at et

foretaksnavn ikke må inneholde en annen foretaksbetegnelse enn den som angir foretakets egen organisasjonsform, jf. § 2-2. Et foretak kan ikke gi seg ut for å ha en annen organisasjonsform enn det faktisk har, og en annen foretaksbetegnelse vil derfor ikke stemme med de faktiske forhold.

De aller fleste foretaksbetegnelser vil sjelden eller aldri ha noen annen betydning enn en foretaksbetegnelse. I noen tilfeller kan det likevel være at ord eller forkortelser som vanligvis brukes som en foretaksbetegnelse, brukes på en slik måte at det er klart at ordet ikke er en foretaksbetegnelse. Eksempler på dette er «Den gang da AS» og «As you like it ANS».

Begrensninger i adgangen til å innta personnavn

Foretaksnavneloven § 2-4 fastsetter begrensninger i adgangen til å ta inn personnavn i foretaksnavnet til enkeltpersonforetak, ansvarlige selskaper og kommandittselskaper, og bestemmer at foretaksnavnet ikke må inneholde andre personnavn enn innehavers eller deltakers navn.

Foretaksnavnet må ikke stride mot lov, offentlig orden eller moral

Foretaksnavneloven § 2-5 fastsetter at foretaksnavnet ikke må stride mot lov, offentlig orden eller moral. Paragrafen er harmonisert med ordlyden i varemerkeloven § 15 første ledd bokstav a, jf. merknaden til paragrafen i punkt 22.4 i Prop. 43 LS (2019–2020).

Registrering i Foretaksregisteret

Ifølge foretaksnavneloven § 2-7 kan et foretaksnavn ikke registreres i Foretaksregisteret dersom det strider mot § 2-1 til § 2-5.

Saksbehandlingen i Foretaksregisteret reguleres i foretaksregisterloven som har regler om registreringsprosessen, registerførers kontroll og om klagebehandling. Den offentlige kontrollen av foretaksnavn er dermed en del av saksbehandlingen i Foretaksregisteret når registeret behandler melding om førstegangsregistrering av et foretak, eller det behandler melding om endring av foretaksnavn.

Registerfører skal imidlertid ikke undersøke om foretaksnavnet krenker rettigheter etter foretaksnavneloven § 2-6 (begrensninger av hensyn til eldre enerettigheter som kan hindre registrering dersom det ikke foreligger samtykke fra vedkommende rettighetshaver). Den som mener at et foretaksnavn som er registrert i Foretaksregistre-

ret er *forvekselbart* med eget foretaksnavn og/eller varemerke, eller krenker vernet av personnavn, kan påklage registreringen til Patentstyret.

Enheter som bare er registrert i Enhetsregisteret

Det er ikke spesifikke lovkrav til hvordan navnet til enheter som bare er registrert i Enhetsregisteret, skal utformes. Det er imidlertid fast praksis i Enhetsregisteret å kontrollere at navnet viser riktig organisasjonsform, jf. punkt 5.2.4 i Ot.prp. nr. 43 (2002–2003). Ved registrering i Enhetsregisteret blir det dermed vurdert om et navn inneholder feil foretaksbetegnelse, eller om navnet til et enkeltpersonforetak inneholder to eller flere personnavn.

Om norske foretaksnavn som inneholder en utenlandsk foretaksbetegnelse

Foretaksregisteret mottar jevnlig registreringsmeldinger fra norske foretak der foretaksnavnet i tillegg til å inneholde den lovpålagte norske foretaksbetegnelsen, også inneholder en utenlandsk foretaksbetegnelse.

Forkortelsen AB som er den svenske forkortelsen for aktiebolag (aksjeselskap), er den utenlandske foretaksbetegnelsen som oftest ønskes registrert som en del av det norske foretaksnavnet. Søkemotorer som fremhever foretaksnavn tidlig i alfabetet, kan medvirke til ønsket om å bruke AB i norske foretaksnavn. AB kan også være innehavers/eiers initialer. For eksempel kan et foretak ønske å registrere AB Flislegger & Co SA. Det foretaksnavnet som ønskes registrert, har dermed inneholdt to foretaksbetegnelser, én utenlandsk og én norsk, uten at det er klart om den utenlandske foretaksbetegnelsen stemmer med foretakets organisasjonsform.

Dette kan skape uklarhet både om hvilken organisasjonsform foretaket har, og hvilken stat som er foretakets hjemstat. Slike foretaksnavn har derfor blitt nektet registrert med hjemmel i forbudet mot villedende foretaksnavn i foretaksnavneloven § 2-3.

Særlig om foretaksnavn til NUF

Utenlandske foretak som ønsker å drive næringsvirksomhet i Norge, enten enkeltstående oppdrag eller på permanent basis, må ha et norsk organisasjonsnummer. For å få et norsk organisasjonsnummer kan foretaket etablere en avdeling (filial)

av det utenlandske foretaket i Norge, et norskregistrert utenlandsk foretak (NUF). Norsk lovgivning gir utenlandske foretak mulighet til å drive virksomhet i Norge uten å opprette en separat norsk enhet. Avdelingen i Norge er underlagt det utenlandske foretaket (hovedforetaket), og det er hovedforetaket som er ansvarlig for virksomheten i den norske avdelingen.

Utenlandske foretak som driver næringsvirksomhet her i landet eller på norsk kontinentalsokkel skal registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd. Ifølge foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nr. 1 skal Foretaksregisteret inneholde flere opplysninger om hovedforetaket. Registeret skal blant annet inneholde hovedforetakets foretaksnavn, foretaksform (organisasjonsform) og forretningsadresse. Det er per 1. juni 2023 registrert 6 591 NUF i Foretaksregisteret.

Foretaksnavneloven stiller ingen krav til hvordan foretaksnavnet til norskregistrerte utenlandske foretak skal utformes. Det er dermed valgfritt om det utenlandske hovedforetakets navn (med foretaksbetegnelse) skal inngå i foretaksnavnet. Det er dermed heller ikke krav om at foretaksbetegnelsen NUF skal inngå i foretaksnavnet.

Foretaksregisterets praksis med hensyn til om og hvilke utenlandske foretaksbetegnelser som har blitt godkjent eller nektet for registrering, har variert siden foretaksregisterloven trådte i kraft i 1988. De siste ti årene har Foretaksregisteret nektet å registrere utenlandske foretaksbetegnelser som er ansett for å være kjent i Norge fordi foretaksnavnet blir ansett for å være villedende, jf. foretaksnavneloven § 2-3. På Brønnøysundregistrenes nettsider er det publisert en liste med utenlandske foretaksbetegnelser som Brønnøysundregistrene ikke godkjenner. Dette omfatter blant annet foretaksbetegnelsene AG, GMBH, APS, OY, OYJ, LLP, LTD, PLC, AB, AB PUBL og INC. Alle utenlandske foretaksbetegnelser som skrives fullt ut, blir nektet registrert.

Utenlandske foretak som ikke driver næringsvirksomhet i Norge, kan velge å bli registrert i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 12. Per desember 2023 er det registrert omtrent 26 000 NUF i Enhetsregisteret. For enheter som blir registrert i Enhetsregisteret, blir blant annet navn og organisasjonsform registrert, jf. enhetsregisterloven § 5 andre ledd bokstav a og c. Alle norskregistrerte utenlandske foretak blir registrert med organisasjonsformen NUF, uavhengig av enhetens navn.

Stiftelser

Forslag til nye krav til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser og navnet til alminnelige stiftelser blir behandlet i kapittel 7.

6.2 Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022

6.2.1 Innledning

Registerlovgivningen er sammen med foretaksnavneloven en del av næringslivets rammevilkår. Siktemålene med registrering er flere, blant annet ønsket om å tilfredsstille de næringsdrivendes behov for legitimasjon og også det offentliges behov for kontroll med at selskapslovgivningen følges. Nærings- og fiskeridepartementets målsetting er at rammevilkårene skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. For at regelverket skal være egnet over tid må det endres og tilpasses når erfaring og utvikling gjør det nødvendig.

På bakgrunn av erfaringer med regelverket foreslo departementet endringer i foretaksnavneloven. Formålet med endringsforslagene er at foretaksnavnet tydeligere skal vise hvilken organisasjonsform foretaket har, bidra til økt digital registerforvaltning, gjøre reglene på området mer forutsigbare og enklere å praktisere, og fremme likebehandling.

De foreslåtte endringene er tilpasset maskinell saksbehandling. Det vil imidlertid fortsatt være behov for manuell kontroll av kravene i foretaksnavneloven § 2-3 og § 2-5 om at et foretaksnavn ikke må «være egnet til å villed» eller «stride mot lov, offentlig orden eller moral».

I januar 2019 sendte Nærings- og fiskeridepartementet på høring et forslag der endringene ble foreslått lagt inn i en ny forskrift til foretaksnavneloven. *Justis- og beredskapsdepartementet* og *Patentstyret* foreslo at endringsforslagene isteden burde tas inn i foretaksnavneloven. Departementet foreslo derfor i høringsnotatet datert 4. august 2022 å ta de fleste endringene inn i foretaksnavneloven. Noen av høringsinstansene har svart på den ene høringen, mens andre har svart på begge. Når det nedenfor blir referert til «høringsnotatet», vises det til høringsnotat datert 4. august 2022.

Forslag til forskriftsendring følges opp i en separat prosess.

6.2.2 Flere krav til navnet til NUF

I høringsnotatet skrev departementet at norskregistrerte utenlandske foretak som er registrert i Foretaksregisteret, i dag fritt kan velge hvordan foretaksnavnet skal utformes. Det stilles ikke krav om at det skal komme frem av foretaksnavnet at enheten er et NUF. Det er heller ikke krav hverken om at det utenlandske hovedforetakets navn eller dets organisasjonsform skal være en del av NUF-ets navn.

Dagens regler for utformingen av foretaksnavnet gir dermed ikke tredjeparter informasjon hverken om at det er en avdeling av et utenlandsk foretak man skal samhandle med, hovedforetakets navn, eller hvilken organisasjonsform hovedforetaket har i hjemstaten. For å finne disse opplysningene må tredjepart slå opp i Enhetsregisteret.

I høringsnotatet foreslo departementet å endre foretaksnavneloven ved å stille krav til utformingen av foretaksnavnet til NUF. For det første foreslo departementet å lovfeste at foretaksnavnet til norskregistrerte utenlandske foretak som skal registreres i Foretaksregisteret, skal inneholde betegnelsen NUF. For det andre foreslo departementet å lovfeste at foretaksnavnet til den norske avdelingen av det utenlandske foretaket, skal være det samme som hovedforetakets navn. For det tredje foreslo departementet at hvis organisasjonsformen kommer frem av det utenlandske hovedforetakets offisielle navn i hjemstaten, skal også denne være en del av foretaksnavnet som skal registreres i Foretaksregisteret. Dermed vil et norskregistrert utenlandsk foretak sitt foretaksnavn inneholde både navnet og organisasjonsformen til det utenlandske hovedforetaket, og betegnelsen NUF, for eksempel Navn Ltd NUF.

Departementet foreslo at det samme skal gjelde for navnet til NUF som bare er registrert i Enhetsregisteret, og at dette fastsettes i forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer mm. i Enhetsregisteret.

6.2.3 Foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet

I høringsnotatet foreslo departementet at alle foretaksbetegnelser skal stå bakerst i foretaksnavnet. Forslaget medfører at foretaksnavnet til alle foretak som er registrert i Foretaksregisteret, alltid vil ha den norske foretaksbetegnelsen bakerst i det offisielle foretaksnavnet.

Departementet begrunnet forslaget med at hvis foretaksbetegnelsen plasseres bakerst i foretaksnavnet, vil det alltid være tydelig hvilken organisasjonsform foretaket har.

Departementet vurderte om endringen også skulle foreslås for foretak som i dag har foretaksbetegnelsen et annet sted i foretaksnavnet. Departementet skrev at en slik endring kan gjøres maskinelt etter noe teknisk tilpasning. Departementet vurderte fordeler og ulemper ved å flytte alle foretaksbetegnelser bakerst, og kom til at det mest hensiktsmessige vil være at alle foretaksbetegnelser blir flyttet bakerst maskinelt.

Departementet ba spesielt om høringsinstansenes innspill til forslaget, særlig om det bør være adgang til å be om unntak fra kravet i tilfeller der flytting av foretaksbetegnelsen vil få et uheldig utfall for utformingen av foretaksnavnet.

6.3 Høringsinstansenes syn

6.3.1 Endringer i navnereglene for NUF

Justis- og beredskapsdepartementet støtter forslagene og skriver at de vil gi mer relevant og korrekt informasjon for tredjeparter.

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om å tilføye foretaksbetegnelsen NUF til alle norskregistrerte utenlandske foretak. Brønnøysundregistrene skriver at mange norskregistrerte utenlandske foretak velger å bruke et navn som er skrevet på norsk eller å tilføye «Norge», «Norway» eller lignende. Registrene uttaler seg ikke om det vil være en fordel eller ulempe å stenge denne adgangen, og skriver at registreringssubjektet uansett er det utenlandske hovedforetaket.

Selv om Brønnøysundregistrene ser at det kan ha gode grunner for seg om NUF må registreres med det foretaksnavnet som hovedforetaket har som offisielt foretaksnavn i hjemstaten, ser registrene flere betenkeligheter med forslaget. Brønnøysundregistrene skriver at for hovedforetak som hører hjemme i EØS-området, gir tilgang til et europeisk foretaksregister (BRIS – Business Register Interconnection System) mulighet til å kontrollere registrert navn i hjemstatens register. For hovedforetak som hører hjemme utenfor EØS-området, har ikke Brønnøysundregistrene denne muligheten. På registreringstidspunktet vil det bli kontrollert om navnet stemmer overens med registreringsbevis fra hjemstaten, men endringer vil ikke bli fanget opp. Brønnøysundregistrene skriver at deres erfaring er at slike endringer sjelden meldes.

Brønnøysundregistrene stiller også spørsmål ved hvordan forslaget skal praktiseres sammen med de øvrige reglene i foretaksnavneloven som setter krav til foretaksnavn. Brønnøysundregistrene nevner forbud mot å registrere identiske foretaksnavn, regelen om at navnet skal ha minst tre bokstaver fra det norske alfabetet, at det ikke skal være egnet til å villede eller være i strid med lov, offentlig orden og moral. Brønnøysundregistrene kan ikke se at det kan være grunnlag for at disse reglene ikke skal gjelde for NUF.

Brønnøysundregistrene stiller også spørsmål ved hvordan man skal løse registrering hvis hovedforetakets navn er skrevet med bokstaver eller alfabet som ikke kan registreres i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Brønnøysundregistrene nevner som eksempel at det per i dag ikke er mulig å registrere foretaksnavn som er skrevet på japansk eller kinesisk.

Brønnøysundregistrene støtter derfor ikke forslaget om at hovedforetakets navn og organisasjonsform skal være en del av navnet til norskregistrerte utenlandske foretak.

Økokrim støtter forslaget om å tilføye foretaksbetegnelsen NUF til alle norskregistrerte utenlandske foretak. Økokrim viser til at det som regel vil være viktig for aktører som har kontakt med et foretak, å vite om man har å gjøre med et norsk eller utenlandsk rettssubjekt. Økokrim støtter også forslaget om at det utenlandske foretakets organisasjonsform skal være en del av foretaksnavnet til det norskregistrerte utenlandske foretaket, og viser til at organisasjonsform gjerne er en sentral opplysning når man skal forholde seg til et foretak. *Politidirektoratet* viser til Økokrims høringssvar, og er enig med Økokrim.

Økokrim skriver at krav om å bruke «hovedstammen» i hovedforetakets navn, vil medføre tydeligere regler og større åpenhet, og gjøre det lettere for medkontrahenter og andre å vite hvem man handler med. Økt transparens vil ifølge Økokrim også ha betydning for regnskapsførere, revisorer, Skatteetaten og andre kontrolltater. *Politidirektoratet* er enig i dette, og slutter seg til uttalelsen fra Økokrim.

Skattedirektoratet støtter forslaget om å føye til foretaksbetegnelsen NUF på alle norskregistrerte utenlandske foretak som ikke allerede har NUF i navnet. Skattedirektoratet uttaler at også resten av navnet bør endres. Skattedirektoratet foreslår at foretakene får ett år på seg, og at endringen skal være gratis både i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret.

Skattedirektoratet uttaler også at bruk av navnet og organisasjonsformen fra hjemstaten vil

skape klarhet for kunder, andre selskaper og for saksbehandling i skatteetaten. Skattedirektoratet etterlyser kommentarer til hvordan en slik regel vil slå ut for selskapsnavn som ikke er skrevet med latinske bokstaver.

Skattedirektoratet spør hvordan dette er tenkt håndtert for NUF-er som allerede er registrert i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, og foreslår at disse får en lengre frist på å melde endring.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) skriver at det utvilsomt er et behov for at foretak kan oppnå lovbeskyttelse av foretaksnavn, og at denne beskyttelsen ikke må svekkes. NHO skriver at et NUF ikke er et foretak, men en registrering av en avdeling av et utenlandsk foretak i Norge. Slik NHO oppfatter forslaget, er det sentrale at det skal bli tydeligere for omverdenen hvilken foretaksbetegnelse hovedforetaket har. Etter NHOs vurdering kan dette tilsi at det er tilstrekkelig at navnet viser foretaksbetegnelsen.

Lotteri- og stiftelsestilsynet (Stiftelsestilsynet) støtter også forslaget om at NUF som bare er registrert i Enhetsregisteret, skal inneholde betegnelsen NUF. Tilsynet nevner spesielt at det vil gjøre det tydelig at et NUF som har ordet stiftelse i navnet, ikke er en norsk stiftelse.

Regnskap Norge støtter forslaget til nye regler for foretaksnavn for NUF, og uttaler:

NUF er ingen juridisk foretaksbetegnelse. Derfor har det heller ikke vært krav om å bruke NUF-betegnelsen i foretaksnavnet. Men det kan for eksempel oppleves høyst forvirrende å få krevet faktura fra et dansk AS som når det opptrer gjennom filial i Norge ikke er et AS, men et NUF. Med en slik endring kan man for fremtiden slippe disse misforståelsene.

Etter *Advokatfirmaet Wiersholm AS* (Wiersholm) sitt syn er de foreslåtte endringene unødig omfattende for å oppnå formålet, og skriver at forslagene innebærer at navnereglene blir strengere enn i Sverige og Danmark. Wiersholm mener at endringen bør begrenses til et krav om at avdelingen *inneholder* navn og organisasjonsform på det utenlandske foretaket, dvs. slik at NUF-et fremdeles kan velge å inkludere andre egennavn i avdelingens navn. Wiersholm skriver at lovforslaget vil skape utfordringer for utenlandske foretak som har navn som avviker fra norsk språk, eller baserer seg på uttrykk som ikke forstås av den norske befolkningen.

Wiersholm skriver også at forbud mot å inkludere andre egennavn enn hovedforetakets, vil slå uheldig ut ved oppkjøp og fusjoner. Særlig ved

oppkjøp av foretak med sterke merkenavn vil det medføre tap å ikke kunne bruke merkenavnet videre. Til departementets presisering av at sekundære kjennetegn fortsatt vil kunne brukes, skriver Wiersholm at et foretaks formelle navn har stor betydning for foretaket, både administrativt og økonomisk, herunder i forbindelse med kommunikasjon og markedsføring. Wiersholm viser til at foretaksnavnet brukes i flere databaser som foretakene bruker i kommunikasjon med tredjeparter, og formelt registrert navn er påbudt å bruke i kontrakter, korrespondanse, rettsdokumenter mm. Wiersholm skriver:

Det registrerte foretaksnavnet har større betydning i dagens digitale verden, ettersom databaser, apper og andre tekniske løsninger henter informasjon direkte fra offentlige registre – slik høringsnotatet fremhever – eksempelvis i automatisk genererte brev som går til alle kunder. Utviklingen illustrerer viktigheten av at foretakene selv får velge sitt registrerte foretaksnavn.

Wiersholm uttaler også at foretak i dag har en berettiget interesse i selv å bestemme rekkefølgen på navnene i foretaksnavnet. Variasjon i språklig flyt og klang innebærer at noen foretrekker at avdelingens varemerke står først, mens andre foretrekker at hovedforetakets navn står først. Etter Wiersholms vurdering kan det også være foretak som ønsker å bruke «filial», og advokatfirmaet uttaler at det synes unødvendig å pålegge foretakene en begrensning som kan svekke kvaliteten på varemerket.

Wiersholm mener også at forslaget om å føye til «NUF» bakerst, bør begrenses til nye norskregistrerte utenlandske foretak for å unngå at forslaget får tilbakevirkende kraft. Wiersholm skriver at en automatisk tilføyelse vil medføre at eksisterende avdelinger må oppdatere dokumenter og markedsføringsmaterieell som inneholder det formelle foretaksnavnet. Advokatfirmaet skriver også at foretaket i mange tilfeller vil være forpliktet til å informere kunder, leverandører og andre om navneendringen. Wiersholm konkluderer med at forslaget til nytt femtende ledd i foretaksnavneloven § 2-2, positivt bør angi krav til foretaksnavn fremfor å angi et bestemt navn, og skriver at en slik regel vil oppfylle formålet om å informere tredjeparter uten å begrense foretakets mulighet til å bruke et varemerke eller et annet navn.

Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen) er enig i at det er behov for en presisering

av regler om bruk av foretaksnavn for norsk-registrerte utenlandske foretak.

6.3.2 Plassere alle foretaksbetegnelser bakerst i foretaksnavnet

Brønnøysundregistrene skriver at det vil gi en mer lik utforming av foretaksnavn hvis foretaksbetegnelsen står bakerst i foretaksnavnet. Brønnøysundregistrene er imidlertid ikke enig i forslaget om at endringen også skal gjelde for foretak som i dag har foretaksbetegnelsen et annet sted enn bakerst. Registrene skriver at hvis man gjør en slik maskinell flytting, vil ikke foretaksnavnet være likt med det som foretaket selv har vedtatt. Dermed vil foretaksnavnet i registeret være forskjellig fra foretaksnavnet som foretaket selv bruker på dokumenter, logoer, nettsider mv. Brønnøysundregistrene skriver at det er ca. 3 800 foretaksnavn som har foretaksbetegnelsen først per oktober 2022. Brønnøysundregistrene mener derfor at foretaksbetegnelsen bør stå slik den er plassert i foretaksnavnet inntil foretaket selv melder en endring eller ønsker å flytte foretaksbetegnelsen.

Brønnøysundregistrene skriver at de foretaksnavn, ofte eldre, som har foretaksbetegnelsen skrevet fullt ut, må bli behandlet manuelt.

NHO skriver at et krav om å flytte alle foretaksbetegnelser bakerst i foretaksnavn, fremstår overdrevent og uproporsjonalt for å løse det problemet som er skissert i høringsnotatet. *NHO* skriver at det ikke bør være nødvendig å be om unntak for foretak som har foretaksbetegnelsen et annet sted i foretaksnavnet, og at dette vil «kreve unødvendig administrativt arbeid både hos foretakene og registeret». *NHO* skriver også at en flytting av foretaksbetegnelsen i allerede registrerte foretaksnavn, vil bety at det registrerte navnet er et annet enn det foretaket selv har bestemt. *NHO* mener det er en uhensiktsmessig ordning for dem det gjelder.

Advokatforeningen er positiv til mer formell likhet, men uttaler at endringen vil medføre en ikke ubetydelig endring i foretaksnavnet til foretak som i dag angir organisasjonsformen først i foretaksnavnet. Advokatforeningen er enig i at endringen bør gjelde for nyregistreringer, men at det bør vurderes nærmere hvor mange og på hvilken måte eldre registrerte navn blir berørt før en eventuell endring også for allerede registrerte navn. Etter Advokatforeningens oppfatning er ordet «organisasjonsform» et klarere begrep enn «ansvarsform», og foreningen foreslår at lovteksten endres.

6.4 Departementets vurdering

6.4.1 Generelt

Foretaksregisteret fatter årlig om lag 380 000 ulike registreringsvedtak (nyregistreringer og endringsmeldinger). Av disse var antallet registreringer i Foretaksregisteret som gjaldt foretaksnavn, mellom 54 000 og 60 000 årlig i perioden 2020 til 2022. Dette omfatter både registrering av nye foretak og navneendringer.

Foretaksnavneloven er i dag i stor grad tilpasset maskinell saksbehandling. Loven inneholder imidlertid fremdeles flere bestemmelser som krever skjønnsmessige vurderinger som p.t. ikke kan gjøres maskinelt. Skjønnsmessige regler bør beholdes der de er egnet. Utover dette bør det etter departementets vurdering være et mål at regler i så stor grad som mulig, kan bidra til at man kan bruke maskinell saksbehandling som støtte til manuell saksbehandling. Det er departementets syn at regler med mindre behov for skjønnsmessige vurderinger, vil gi næringsdrivende større grad av formell likebehandling og forutberegnelighet. Det gir også mulighet til effektivisering ved å muliggjøre maskinell saksbehandling.

Både ved maskinell og manuell saksbehandling kan det forekomme feilregistreringer, og ved skjønnsmessige vurderinger kan ulik praksis oppstå. Et system helt uten feilregistreringer og der beslutninger som tas basert på skjønnsutøvelse fremstår fullt ut konsistent, bør være målet. Selv om man trolig ikke kan lage et system helt fritt for feil, vil man komme nærmere målet ved å begrense behovet for skjønnsutøvelse ved registrering av foretaksnavn så langt det er mulig.

6.4.2 Krav til foretaksnavnet til NUF

Nye krav til foretaksnavnet til NUF

Flere av høringsinstansene støtter forslaget om at NUF-er skal inneholde foretaksbetegnelsen NUF. Departementet viser til at både *Økokrim* og *Politidirektoratet* uttaler at det som regel vil være viktig for aktører som har kontakt med et foretak, å vite om man har å gjøre med et norsk eller utenlandsk rettssubjekt. Departementet opprettholder derfor dette forslaget.

I høringen var det imidlertid delte meninger om forslagene om at NUF-ets foretaksnavn både «skal være det samme som hovedforetakets navn», og tilsvarende for hovedforetakets organisasjonsform dersom denne fremkommer i hjemstaten. *NHO* skriver blant annet at forslagene

synes å gå lengre enn det som er nødvendig for å oppnå formålet.

Etter departementets vurdering er det flere grunner til at det er viktig for tredjeparter å kjenne hovedforetakets navn og organisasjonsform uten å måtte slå opp i Enhetsregisteret. Ulike nasjonale regelverk har ulike krav til foretaksnavn og bruk av identifikasjonsnumre. Hovedforetakets navn er derfor ofte den avgjørende identifikatoren for å kunne finne frem til riktig foretak.

I tillegg er det det utenlandske hovedforetaket som er registreringssubjektet i Foretaksregisteret. Avdelingen i Norge er en juridisk enhet som er etablert av hovedforetaket for å drive næringsvirksomhet i Norge. Ved å registrere avdelingen som et NUF, kan det utenlandske foretaket operere i Norge med sin opprinnelige juridiske struktur. Hvis det skulle oppstå tvister, er det viktig å identifisere hvilket foretak som er det egentlige rettssubjektet og som kan holdes ansvarlig. Ved å vite hvilket utenlandsk foretak et NUF er tilknyttet, kan tredjeparter bedre vurdere det juridiske ansvaret og forpliktelsene til hovedforetaket.

Ved å kjenne til hovedforetaket gis også tredjeparter mulighet til å vurdere foretakets omdømme, historikk og erfaring på det virksomhetsområdet foretaket opererer. Dette kan bidra til åpenhet og gi trygghet når noen inngår avtaler eller samarbeider med NUF-et.

Korrekt informasjon om hovedforetaket kan også gi indikasjoner på foretakets økonomiske situasjon og finansielle stabilitet i hjemstaten. Dette kan være relevant informasjon når man vurderer kredittverdighet, betalingsvilkår eller risikoen knyttet til transaksjoner med NUF-et.

Det kan også være nødvendig å kontakte eller samarbeide med hovedforetaket i noen tilfeller, for eksempel for å løse problemer, få godkjenninger eller innhente nødvendig dokumentasjon. Hvis tredjepart vet hvilket hovedforetak et NUF er tilknyttet, vil det dermed også kunne lette kommunikasjonen og informasjonsflyten mellom partene.

Opplysninger om hovedforetakets navn og organisasjonsform gir dermed tredjepart en bedre forståelse av NUF-ets bakgrunn, forbindelse til hovedforetaket og den overordnede strukturen. Det bidrar til å redusere usikkerhet, mulige risikoer og misforståelser i samhandling med et NUF.

Etter departementets syn er hovedforetakets navn og organisasjonsform nødvendig informasjon for tredjeparter. Det samme gjelder at det er snakk om et norskregistrert utenlandsk foretak. Departementet opprettholder derfor forslaget om at foretaksnavnet til norskregistrerte utenlandske foretak skal være det samme som navnet og orga-

nisasjonsformen til hovedforetaket, og inneholde betegnelsen NUF.

Se forslaget til foretaksnavneloven § 2-2 nytt femtende ledd første punktum og merknaden til bestemmelsen i punkt 12.2.

Brønnøysundregistrene, Skattedirektoratet og Wiersholm reiser spørsmålet om hva man gjør med hovedforetakets navn og organisasjonsform hvis dette skrives med utenlandske alfabeter som ikke kan registreres i Foretaksregisteret. Departementet viser til at disse opplysningene allerede skal registreres i Foretaksregisteret selv om de ikke er en del av foretaksnavnet til NUF i dag. Utfordringer som fremmede alfabeter kan skape, kan dermed løses ved at man bruker de samme opplysningene om hovedforetakets navn og organisasjonsform som det som ifølge foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nr. 1 blir registrert om NUF-et i Foretaksregisteret.

Når det gjelder *Wiersholms* merknad om eventuelle uheldige konsekvenser ved oppkjøp av hovedforetaket eller i tilfelle fusjon, må dette løses konkret i det enkelte tilfellet. Det kan for eksempel løses ved å endre navnet til det utenlandske hovedforetaket. Departementet ser at dette kan medføre administrative og økonomiske byrder for partene. Dette kan etter departementets syn likevel ikke veie tyngre enn hensynet til åpenhet og tydelighet om hvem hovedforetaket er. Departementet viser her til at et NUF ikke er egen juridisk person, men en avdeling av et utenlandsk hovedforetak. Det betyr at det er det utenlandske hovedforetaket som er ansvarlig for virksomheten i NUF-et og eventuelle forpliktelser overfor tredjeparter. Dette tilsier etter departementets vurdering at navnet til et norskregistrert utenlandsk foretak skal være det samme som hovedforetakets navn, med tillegget NUF.

Brønnøysundregistrene bemerker at det er vanskelig å se for seg at alle foretaksnavn til NUF vil oppfylle de øvrige kravene i foretaksnavneloven § 2-1 til § 2-5, for eksempel krav om tre bokstaver fra det norske alfabetet. Departementet er enig i at den foreslåtte regelen vanskelig lar seg kombinere med å stille krav om at navn på NUF ikke må være egnet til å villed eller stride mot lov, offentlig orden eller moral, jf. foretaksnavneloven § 2-3 og § 2-5. Det er det utenlandske hovedforetaket som er registreringssubjektet, og hvis det settes krav om at NUF-ets navn skal tilsvare hovedforetakets navn, bør det kunne følges konsekvent. Departementet foreslår at foretaksnavneloven uttrykkelig fastsetter et unntak fra disse reglene for NUF.

Se forslagene til foretaksnavneloven § 1-1 nytt tredje ledd og § 2-2 nytt femtende ledd siste punk-

tum, og merknaden til bestemmelsene i punkt 12.2.

Etter lovforslaget romertall VI nr. 3 kan departementet gi nærmere overgangsbestemmelser. Departementet vil vedta overgangsregler slik at norskregistrerte utenlandske foretak får tilstrekkelig tid på seg til å endre foretaksnavnet etter at loven trer i kraft.

I høringsnotatet ble det også foreslått å stille tilsvarende krav til navnet til NUF-er som bare er registrert i Enhetsregisteret i forskrift om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret. Ifølge enhetsregisterloven § 28 skal forskrifter til enhetsregisterloven vedtas av Kongen. Departementet vil følge opp dette i en separat prosess.

Maskinelt tillegg av «NUF» i foretaksnavnet

Departementet foreslo også at foretaksbetegnelsen NUF føyes maskinelt til på foretaksnavnet alle norskregistrerte utenlandske foretak som ikke allerede er registrert i Foretaksregisteret med denne betegnelsen.

Per juni 2023 var det registrert 6 591 NUF i Foretaksregisteret. Av disse har 1 509 et ord eller en betegnelse som viser en tilknytning til et utenlandsk foretak. Bare 260 av dem har betegnelsen NUF, mens de øvrige har ord som for eksempel utenlandsk (228), utenlandsk foretak (436), eller ulike kombinasjoner som inneholder ett eller flere av ordene norsk, avdeling, utenlandsk og foretak (540). Ordet filial er det 73 NUF-er som har i sitt foretaksnavn, mens to enheter har registrert «norskregistrert utenlandsk foretak». Det er dermed registrert 5 082 NUF i Foretaksregisteret som har foretaksnavn som ikke viser hva slags enhet NUF-et er.

Etter departementets vurdering er det av særlig betydning for tredjepart å vite at det er et NUF man samhandler med. Departementet viser til det ovenstående om dette. Tillegget av NUF vil føre til at tredjepart raskt får klarhet i denne opplysningen, uten å vente på at NUF som er registrert i Foretaksregisteret, skal tilpasse seg de nye reglene i en overgangsperiode. Departementet opprettholder derfor dette forslaget.

6.4.3 Foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet

Nye foretaksnavn

Departementet foreslo i høringsnotatet at foretaksbetegnelsen i foretaksnavn som skal registreres for første gang, skal stå bakerst i fore-

taksnavnet. Alle høringsinstansene som har kommentert forslaget, støtter dette. Departementet opprettholder derfor dette forslaget.

Konsekvent plassering av den norske foretaksbetegnelsen bakerst i foretaksnavnet, har etter departementets vurdering flere fordeler. Det vil løse de utfordringene man i dag har med varierende bruk av utenlandske foretaksbetegnelser. Det gjør også at man kan tillate alle utenlandske foretaksbetegnelser. I tillegg vil det gjøre at alle foretaksbetegnelser behandles likt uavhengig om det dreier seg om en velkjent og mye brukt utenlandsk betegnelse eller ikke. Det vil dermed ikke være behov for å regulere bruk av utenlandske foretaksbetegnelser.

Hvis den norske foretaksbetegnelsen er plassert bakerst, vil det være det klart hvilken organisasjonsform som er valgt. Dette vil i betydelig grad redusere faren for forveksling. Ved at forvekslingsfaren blir mindre, vil foretaksnavnet som hovedregel heller ikke bli villedende ved bruk av en annen foretaksbetegnelse enn den foretaket har, for eksempel ved bruk av innehavers initialer (AB Skogsbruk AS).

Eksisterende foretaksnavn

Departementet vurderte i høringsnotatet om endringen også burde foreslås for foretak som i dag har foretaksbetegnelsen et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet. Departementet skrev at en slik endring kan gjøres maskinelt etter teknisk tilpasning. Departementet ba spesielt om høringsinstansenes innspill til dette forslaget, særlig om det bør være adgang til å be om unntak fra kravet i tilfeller der flytting av foretaksbetegnelsen vil få et uheldig utfall for utformingen av foretaksnavnet.

Ifølge *Brønnøysundregistrene* er det bare 3 800 foretak som har foretaksbetegnelsen først i navnet. Det er dermed en etablert praksis blant norske foretak å ha foretaksbetegnelsen bakerst i foretaksnavnet. Denne praksisen har blant annet etablert seg fordi Brønnøysundregistrene har anbefalt å sette foretaksbetegnelsen bakerst av hensyn til tydelighet i foretaksnavn og økt registerkvalitet.

Etter departementets vurdering vil fast plassering av foretaksbetegnelsen bakerst i foretaksnavnet gjøre det tydeligere for tredjeparter og interessenter hvilken type foretak det er. Det vil også bidra til at man unngår forveksling og misforståelser med andre typer juridiske enheter. Det vil derfor gi klarhet både for private og i kommunikasjon med det offentlige.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Brønnøysundregistrene, Stiftelsestilsynet, NHO og Advokatforeningen er skeptiske til en maskinell flytting av eksisterende foretaksnavn. *Brønnøysundregistrene* og *NHO* skriver at hvis man flytter foretaksbetegnelsen maskinelt, vil ikke foretaksnavnet være likt med det foretaket selv har vedtatt. Departementet ser at dette er relevante innvendinger. Det vil innebære kostnader for foretakene å oppdatere hjemmesider, dokumenter, kontrakter, markedsføringsmateriell og annen relevant informasjon.

En mulighet er at foretaksbetegnelsen maskinelt blir flyttet bakerst for de 3 800 foretakene som i dag har foretaksbetegnelsen først i foretaksnavnet. Dette kan gi fordeler med hensyn til klar identifikasjon, rettslig status og mindre sammenblanding. Det er i mai 2023 registrert 530 000 foretak i Foretaksregisteret, slik at en maskinell flytting vil gjelde en liten andel (0,7 pst.) av totalen.

Departementet har også vurdert om eksisterende foretak med foretaksbetegnelsen plassert et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet, innen en romslig frist burde pålegges å endre foretaksnavnet i tråd med foreslåtte krav om at foretaksbetegnelsen skal stå bakerst. På den ene siden er det klart at effekten av de nye og klargjørende regler om plassering av foretaksbetegnelsen vil bli svekket dersom man tillater at eksisterende foretaksnavn benyttes uendret. På den annen side er det både økonomiske og følelsesmessige interesser knyttet til det å få beholde uendret et foretaksnavn som lovlig er tatt i bruk og som har vært i bruk en tid. Etter en nærmere vurdering har departementet kommet til at det vil være unødvendig inngripende å påby foretak å endre foretaksnavnet.

Basert på dette har departementet kommet til at forslaget om at foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet, ikke skal gjelde for fore-

taksnavn som ikke oppfyller et slikt krav i dag. Departementet bemerker at retten til å beholde foretaksnavnet uendret ikke vil gjelde dersom det senere gjøres endringer i foretaksnavnet.

Se forslagene til foretaksnavneloven § 2-2 sekstende ledd nytt andre punktum og lovforslaget del VI nr. 2.

Begrepene ansvarsform og foretaksform endres til organisasjonsform

I høringen foreslo *Advokatforeningen* at ordet «ansvarsform» i foretaksnavneloven § 2-2 femtende ledd byttes ut med ordet «organisasjonsform». Begrepet ansvarsform ble innført i foretaksnavneloven i 1988. I foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nr. 1 er begrepet «foretaksform» brukt om organisasjonsform siden 1988.

Organisasjonsnummeret ble innført da enhetsregisterloven ble vedtatt i 1995, og begrepet organisasjonsform er i dag den vanlige måten å omtale den offisielle betegnelsen på hvordan virksomheten er organisert og hvilke bestemmelser om ansvar, risiko, skatt, rettigheter og plikter som gjelder. Begrepet brukes også i Altinn.

Departementet er enig i at ordet «organisasjonsform» er et klarere begrep, og foreslår å endre begrepene i de to nevnte paragrafene. Disse endringsforslagene er rent språklige, og innebærer ingen materielle endringer. Det har derfor ikke blitt ansett nødvendig å sende disse endringsforslagene på alminnelig høring.

Se forslaget til foretaksnavneloven § 2-2 nytt sekstende ledd første punktum (nåværende § 2-2 femtende ledd første punktum) og forslaget til endring i foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nummer 1, og merknadene til bestemmelsene i kapittel 12.

7 Nye krav til stiftelsers navn

7.1 Gjeldende rett

7.1.1 Ingen krav til navnet til alminnelige stiftelser

Det er i dag ingen regler for utformingen av navnet til alminnelige stiftelser. Det stilles dermed ikke krav til at ordet «stiftelse» skal inngå i navnet. Søk i Stiftelsesregisteret viser at omtrent 3 000 stiftelser inneholder ordet «stiftelse», ca. 1 000 inneholder ordet «fond» og ca. 1 400 ordet «legat». De resterende om lag 1 000 stiftelsene har ingen betegnelse i navnet som viser at de er stiftelser.

Navnet eller foretaksnavnet og organisasjonsformen blir registrert på alle enheter som registreres i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 5 andre ledd bokstav a og c. Alle stiftelser skal registreres i Stiftelsesregisteret og dermed også i Enhetsregisteret, jf. stiftelsesloven § 8 og enhetsregisterloven § 4. I Enhetsregisteret blir alle stiftelser registrert med organisasjonsformen stiftelse, forkortet STI, uavhengig av stiftelsens navn og uavhengig av om det er en alminnelig eller næringsdrivende stiftelse.

7.1.2 Krav til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser

Næringsdrivende stiftelser skal registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 5. Foretaksregisteret skal inneholde stiftelsens foretaksnavn, jf. foretaksregisterloven § 3-6 første ledd nr. 1. En næringsdrivende kan få enerett til foretaksnavn etter bestemmelsene i foretaksnavneloven.

Foretaksnavneloven § 2-2 stiller krav om at foretaksnavnet til ulike organisasjonsformer skal inneholde bestemte ord eller forkortelser som viser foretakets/enhetens organisasjonsform. Foretaksnavneloven § 2-2 tiende ledd bestemmer at foretaksnavnet til «næringsdrivende stiftelse skal inneholde ordet stiftelse eller ordene selveiende institusjon». Per 1. desember 2023 er det ingen næringsdrivende stiftelser som har begrepet «selveiende institusjon» i sitt foretaksnavnet.

7.1.3 Nordisk rett

I Danmark og Sverige har stiftelser plikt til å bruke et ord for å beskrive organisasjonsformen i navnet, det vil si fond i Danmark og stiftelse i Sverige. Den svenske stiftelsesloven har også en bestemmelse som sier at ingen andre organisasjonsformer enn stiftelser, kan bruke ordet stiftelse, jf. Stiftelseslag (1994:1220) 8 kap. 1 §.

7.2 Forslaget i høringsnotatet av 21. mai 2021

7.2.1 Nye krav til navnet til alminnelige stiftelser

Alminnelige stiftelser skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI

I høringsnotatet foreslo departementet at navnet til alminnelige stiftelser skal inneholde et ord eller en forkortelse som viser organisasjonsformen. Departementet foreslo å innføre en fast betegnelse for stiftelser, slik at navnet til alminnelige stiftelser enten skal inneholde ordet «stiftelse» eller forkortelsen «STI». Departementet skrev at formålet med forslaget er at navnet skal vise tredjeparter at enheten er en formålsstyrt og selvstendig juridisk person, slik begrepet stiftelse er definert i stiftelsesloven § 2.

Så lenge det blir krav om at ordet stiftelse eller forkortelsen STI inngår i navnet, ville det etter departementets syn ikke oppstå rettslig usikkerhet knyttet til organisasjonsformen. Betegnelsen «stiftelse» eller forkortelsen «STI» vil vise at enheten er regulert av bestemmelsene i stiftelsesloven og annen lovgivning som regulerer organisasjonsformen stiftelse.

Hvis stiftelsen ønsker å bruke ordet stiftelse, skrev departementet at stiftelsene står fritt i å utforme navnet så lenge ordet stiftelse er en del av det navnet som ønskes registrert, enten ordet står først (Stiftelsen X), er integrert (Xstiftelsen) eller står bakerst (X stiftelse) i navnet. Så lenge navnet inneholder ordet stiftelse, vil stiftelsen oppfylle lovens krav.

I høringsnotatet skrev departementet at flere stiftelser bruker ord som fond og legat i navnet. Ordet fond brukes også av banker som tilbyr sparing i fondskonto og i kombinasjonsfond. Ordet legat brukes etter det departementet kjenner til kun om en avsatt pengesum i testament eller gave. Hverken fond eller legat er den korrekte, juridiske betegnelsen på en stiftelse. Departementet skrev at hvis stiftelser inneholder ordet stiftelse eller betegnelsen STI, unngår man den forvirringen ord som fond og legat kan skape for tredjeparter.

Kravene reguleres i stiftelsesloven

Departementet foreslo at kravene til alminnelige stiftelser skulle reguleres i stiftelsesloven, og ble foreslått lagt i en egen paragraf.

Regulering i stiftelsesloven vil bare gi regler for utformingen av navnet, og ikke gi den enretten til et foretaksnavn som foretaksnavneloven gir. Kravene til foretaksnavn for næringsdrivende stiftelser må derfor også beholdes i foretaksnavneloven med den endringen som er beskrevet nedenfor.

7.2.2 Endring i kravet til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser

Fjerne alternativet «selveiende institusjon»

Foretaksnavneloven setter i dag krav til foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser. Næringsdrivende stiftelser har ifølge foretaksnavneloven § 2-2 tiende ledd plikt til å ha enten ordet stiftelse eller betegnelsen «selveiende institusjon» i foretaksnavnet.

Det er ingen næringsdrivende stiftelser som har betegnelsen «selveiende institusjon» i sitt foretaksnavn. Departementet foreslo derfor å slette dette alternativet fra foretaksnavneloven.

7.2.3 Maskinelt tillegg av «STI» i navnet i stiftelser som ikke har «stiftelse» eller «STI» i navnet

Departementet foreslo at endringene som er omtalt i punktene 7.2.1 og 7.2.2 ovenfor, skal gjelde for fremtidige registreringer av stiftelser.

Departementet foreslo derfor i høringsnotatet at forkortelsen STI blir lagt til alle sammenslutninger som er registrert i Stiftelsesregisteret som stiftelser, og som ikke har ordet «stiftelse» eller forkortelsen «STI» i navnet i dag. Departementet foreslo at dette kan gjøres maskinelt når lovendringen trer i kraft.

Departementet foreslo ikke å fjerne ordet fond eller legat i de stiftelsene som har disse ordene i navnet. Departementets forslag innebærer at de stiftelsene som ikke inneholder hverken STI eller stiftelse får tillegget STI maskinelt lagt til bakerst i navnet. Totalt vil ca. 3 500 stiftelser bli registrert med STI bakerst i navnet i Stiftelsesregisteret.

Departementet skrev at forkortelsen for foretaksbetegnelsen, STI, vil være tilstrekkelig til at offentlige myndigheter og tredjeparter vet hvilken organisasjonsform de handler med. Departementet skrev også at tredjeparter vil unngå usikkerhet om organisatoriske og lovgivningsmessige rammer i kontakt med stiftelser som ikke har noen betegnelse i navnet som viser organisasjonsform.

Departementet understreket at selv om STI legges maskinelt til bakerst i navnet til disse stiftelsene, står stiftelsene fritt å endre navnet hvis de ønsker det.

7.3 Høringsinstansenes syn

Brønnøysundregistrene, Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen), Den norske Revisorforening (Revisorforeningen), Frelsesarmeen, Haraldsplass diakonale stiftelse, Høyskolen Kristiania, KPMG AS, Kristne Friskolers Forbund, Lotteri- og stiftelsestilsynet (Stiftelsestilsynet), Narvik boligstiftelse, O. Kavli og Knut Kavlis allmennyttige fond, Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning (Ruralis), Stiftelsen CRUX, Stiftelsesforeningen, Trond Mohn stiftelse, UNIFOR – forvaltningsstiftelsen for fond og legater ved Universitetet i Oslo og Hovedorganisasjonen Virke støtter forslaget. Stiftelsen CRUX er enig i at krav til betegnelse bidrar til en tydeliggjøring av sammenslutningen som en formålsstyrt og selvstendig juridisk person. Revisorforeningen skriver at en slik angivelse gir klarhet for medkontrahenter og andre tredjeparter.

Brønnøysundregistrene foreslår at reguleringen av foretaksnavn til stiftelser i foretaksnavneloven blir lik som i stiftelsesloven. Når det gjelder den tekniske tilretteleggingen for at STI skal bli lagt til maskinelt, skriver Brønnøysundregistrene at de vil vi trenge tid på å forberede tilpasningene før den trer i kraft.

Frelsesarmeen er enig i at ulike navn i eksisterende stiftelser skaper unødvendig usikkerhet for tredjeparter om enheten er en formålsstyrt og selvstendig juridisk person. Frelsesarmeen skriver at å legge til STI maskinelt, vil gi en smidig og helhetlig gjennomføring.

KPMG AS skriver at nytteverdien av at alle stiftelser har med enten ordet stiftelse eller forkortelsen STI i navnet, langt overstiger eventuelle kostnader. *KPMG AS* forutsetter at dette er en beskyttet betegnelse, slik at andre former for organisering av formuesverdier ikke har anledning til å ha navn med ordet stiftelse eller forkortelsen STI.

Kristne Friskolers Forbund (KFF) skriver at det ofte oppstår et praktisk problem når stiftelser som er registrert med «stiftelse» først i navnet, konsekvent ikke bruker dette i profilering mot allmennheten. Slike stiftelser er ofte lite gjenkjennelige når de blir nevnt i sammenhenger med fullt navn som begynner på stiftelse. *KFF* nevner som eksempel at det kan skapes et inntrykk av at «Stiftelsen Åsen skole» er noe annet enn «Åsen skole». Det vil ikke skape den samme usikkerheten om navnet opptrer med STI. *KFF* mener det på flere måter ville vært oppklarende om alle stiftelser oppfordres til å benytte STI til slutt i navnet. *KFF* skriver også at hvis STI blir en obligatorisk del av det formelle navnet, vil man sannsynligvis se det igjen på linje med AS for aksjeselskaper i dag.

Ruralis skriver at det for forskningsstiftelser er en fordel å kunne vise at man er organisert som en uavhengig og selveiende stiftelse, og at dette gjelder særlig opp mot europeiske forskningsfinansieringskilder, men også vitenskapelig samarbeid med utenlandske universiteter. *Ruralis* er enig i at «stiftelse» bør kunne settes til slutt i navnet, og nevner at det vil gjøre at stiftelsen er å finne på riktig sted i alfabetiske lister.

Samfunnsbedriftene og *Stiftelsestilsynet* skriver at det må være anledning for stiftelser til også å benytte det nynorske ordet «stiftinga» i navnet.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er usikre på hvor stort problem det er at noen stiftelser ikke har «stiftelse» i navnet. *NHO* skriver at tredjeparter som er opptatt av organisasjonsform, enkelt kan finne den med søk på organisasjonsnummer.

Stiftelsestilsynet skriver at det er god grunn til å verne om organisasjonsformen stiftelse, også for stiftelser som ikke er næringsdrivende og dermed ikke har den beskyttelsen som reglene i foretaksnavneloven § 2-2 siste ledd gir. Tilsynet foreslår at det tas inn en bestemmelse i stiftelsesloven, som bestemmer at ingen andre enn stiftelser kan bruke betegnelsen «stiftelse». Tilsynet skriver at dette vil gi vern mot at andre organisasjonsformer kan bruke navn som gir inntrykk av at enheten er en stiftelse. *NHO* gir uttrykk for det samme.

Stiftelsestilsynet skriver i hørings svar til høringsnotatet datert 4. august 2022 at stiftelser som har virksomhet som kun er rettet mot utlan-

det, må kunne velge å bruke bare forkortelsen STI fordi ordet stiftelse ikke vil gi mening på alle språk. Stiftelsestilsynet foreslår også at den alternative betegnelsen «selveiende institusjon» fjernes fra foretaksnavneloven.

Stiftelsestilsynet, *Stiftelsesklagenemda* og *NHO* peker på at stiftelsene må endre vedtektene hvis tillegget STI blir lagt til bakerst maskinelt, jf. stiftelsesloven § 10 første ledd bokstav a som krever at vedtektene skal angi stiftelsens navn, og at endring i stiftelsens navn må følge omdanningsreglene i stiftelsesloven. *NHO* skriver at det bør avklares om endringen må følge reglene om omdanning, eller om det er en endring styret kan gjøre etter mønster av § 45 tredje ledd, hvis de ønsker å inkludere «stiftelse» i navnet i stedet for «STI».

7.4 Departementets vurdering

Navnet til alminnelige stiftelser

Det var bred enighet i høringen om at alle stiftelser bør ha ordet stiftelse eller forkortelsen STI i navnet. Når navnet inneholder ordet stiftelse eller forkortelsen STI, vil tredjepart få informasjon om at enheten har organisasjonsformen stiftelse, at den er registrert i Stiftelsesregisteret og at den er underlagt tilsyn og kontroll av Stiftelsestilsynet. Tredjeparter vil også vite at enheten er underlagt stiftelseslovens særlige krav til forvaltning av stiftelsens kapital. Departementet opprettholder derfor dette forslaget.

Se forslaget til stiftelsesloven § 10 nytt tredje ledd.

Stiftelsestilsynet og *NHO* peker på at en slik bestemmelse i stiftelsesloven ikke vil beskytte bruken av ordet stiftelse til enheter som er stiftelser. Til dette vil departementet bemerke at det er fast praksis i Enhetsregisteret å kontrollere at navnet viser riktig organisasjonsform, jf. punkt 5.2.4 i Ot.prp. nr. 43 (2002–2003). Ved registrering i Enhetsregisteret blir det dermed vurdert om navnet til en enhet som ønskes registrert, inneholder feil foretaksbetegnelse. Etter departementets erfaring er denne kontrollen effektiv, og departementet kan per i dag ikke se behov for en slik bestemmelse. Det er i dag heller ikke en slik regulering for andre enheter som bare skal registreres i Enhetsregisteret. Det vil dermed heller ikke bli behov for særregler som gjør at foreninger eller offentlige virksomheter som for eksempel Stiftelsesforeningen eller Lotteri- og stiftelsestilsynet fortsatt kan bruke ordet stiftelse i sine respektive navn.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Samfunnsbedriftene og *Stiftelsestilsynet* skriver i sine høringssvar at stiftelser også må kunne bruke det nynorske ordet «stiftinga» i navnet. Departementet viser til lov 21. mai 2021 nr. 42 om språk. Ifølge § 4 er bokmål og nynorsk likestilte skriftspråk i offentlige organer. Ifølge § 14 skal statsorganer gjøre skjemaer tilgjengelige på bokmål og nynorsk samtidig. Departementet legger til grunn at både Enhetsregisteret og Stiftelsestilsynet legger til rette for at ordet «stifting/stiftinga» kan registreres på samme måte som «stiftelse/stiftelsen». Departementet ser ikke behov for å presisere dette i stiftelsesloven og foretaksnavneloven. Se merknadene til foretaksnavneloven § 2-2 tiende ledd og stiftelsesloven § 10 nytt tredje ledd i punkt 12.2 og 12.5 nedenfor.

Departementet er ellers enig med *Kristne Friskolers forbund* i at det ville vært oppklarende om alle stiftelser bruker forkortelsen STI til slutt i navnet.

Maskinelt tillegg av «stiftelse» eller «STI» i navnet

Selv om gjeldende § 2-2 tiende ledd i foretaksnavneloven sier at foretaksnavnet til næringsdrivende stiftelser «skal inneholde» ordet stiftelse eller «selveiende institusjon», er det likevel 32 næringsdrivende stiftelser som ikke har ordet stiftelse, forkortelsen STI (eller «selveiende institusjon») i foretaksnavnet. Disse oppfyller dermed ikke foretaksnavnelovens gjeldende krav til foretaksnavn. Som nevnt foran, er det også omtrent 3 500 alminnelige stiftelser som ikke har ordet stiftelse eller forkortelsen STI i navnet.

Høringsinstansene gir også støtte til departementets forslag om å sette inn forkortelsen STI bakerst maskinelt i navnet til de stiftelsene som ikke har ordet stiftelse i navnet når lovendringen trer i kraft.

Flere høringsinstanser peker på at dette vil medføre at disse stiftelsene vil måtte endre navnet sitt i vedtektene. Det ble også stilt spørsmål ved hvordan dette er tenkt løst mot omdanningsreglene i stiftelsesloven kapittel 6. Departementet er enig med de høringsinstansene som peker på at forholdet til omdanningsreglene i stiftelsesloven må løses på en hensiktsmessig måte.

For *næringsdrivende stiftelser* finnes det allerede et unntak i stiftelsesloven om at omdanning ikke gjelder for enkelte særlige former for vedtektsendringer. Stiftelsesloven § 45 tredje ledd bokstav b sier at reglene om omdanning i stiftelsesloven kapittel 6 ikke gjelder for «vedtektsendring som er nødvendig for å bringe vedtektene

i samsvar med de krav som gjelder for næringsdrivende stiftelser». Slike vedtektsendringer kan vedtas av styret. I merknaden til denne bestemmelsen i Ot.prp. nr. 15 (2000–2001) i kapittel 6 står det at det «for eksempel [kan] dreie seg om at styret tar inn en bestemmelse i vedtektene om firma, jf § 10 annet ledd». Firma er et gammelt ord for foretaksnavn.

Dersom STI maskinelt blir lagt til bakerst i navnet til de næringsdrivende stiftelsene som ikke har «stiftelse» eller STI i foretaksnavnet i dag, vil styret måtte vedta en navneendring i vedtektene og melde denne til Stiftelsestilsynet. Det er deretter Stiftelsestilsynet som skal godkjenne endringen og registrere denne i Stiftelsesregisteret.

Stiftelsesloven § 45 tredje ledd sammen med uttalelsene i forarbeidene innebærer at § 49 første punktum om at skal det innhentes uttalelse fra oppretteren, ikke gjelder for denne typen endringer for næringsdrivende stiftelser.

De 32 næringsdrivende stiftelsene som må endre vedtektene som følge av et maskinelt tillegg av forkortelsen STI, må få en viss tid på seg til å gjennomføre navneendringen i vedtektene. Samtidig vil styret kunne ta stilling til om foretaksnavnet bør endres på annen måte enn ved tillegget av STI.

Etter departementets vurdering bør det etableres en tilsvarende enkel ordning for endring av navnet til *alminnelige stiftelser*. Departementet foreslår et tillegg i § 45 tredje ledd for navneendring for alminnelige stiftelser.

Se forslaget til stiftelsesloven § 45 tredje ledd ny bokstav c og merknaden til bestemmelsen i punkt 12.5.

Etter lovforslaget romertall VI nr. 3 kan departementet gi nærmere overgangsbestemmelser. Departementet vil vedta overgangsregler slik at stiftelser som får tillegget STI lagt til i navnet/foretaksnavnet, får tilstrekkelig tid på seg til å endre vedtektene.

Fjerne begrepet «selveiende institusjon»

Departementet opprettholder også forslaget om å fjerne alternativet «selveiende institusjon» i foretaksnavneloven § 2-2 tiende ledd. Etter en naturlig språklig forståelse kan begrepet også omfatte foreninger, og betegnelsen er derfor ikke egnet som en entydig henvisning til organisasjonsformen stiftelse. Som nevnt i punkt 7.1.2, er det per 1. desember 2023 ingen stiftelser som har «selveiende institusjon» i foretaksnavnet. Endringen vil dermed ikke ha noen virkninger for eksisterende stiftelser.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Departementet er enig med de høringsinstansene som påpeker at ordlyden i foretaksnavneloven må være lik ordlyden i stiftelsesloven. Departementet foreslår derfor å innta alternativet STI i foretaksnavneloven, slik at næringsdrivende stiftelser også kan velge forkortelsen STI i foretaksnavnet.

For næringsdrivende stiftelser som også skal registreres i Foretaksregisteret, er det vesentlig å

beholde en separat regel i foretaksnavneloven fordi denne loven gir enerett til foretaksnavnet. Alminnelige stiftelser vil ikke være registrert i Foretaksregisteret, og oppnår dermed ikke denne beskyttelsen.

Se forslaget til endringer i foretaksnavneloven § 2-2 tiende ledd, og merknaden til bestemmelsen i punkt 12.2.

8 Endringer for å gjøre lovteksten teknologinøytral mv.

8.1 Forslaget i høringsnotatet av 4. august 2022

I høringsnotatet foreslo departementet endringer i enhetsregisterloven § 8, § 22 og § 27 og foretaksregisterloven § 4-4 og § 8-1, for å gjøre lovteksten teknologinøytral.

8.2 Gjeldende rett

I nevnte bestemmelser i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven brukes ord som «utskrift», «gjenpart» og lignende begreper. Bestemmelsene kan forstås slik at dokumenter eller opplysninger må sendes inn og utleveres i papirformat. De har imidlertid vært praktisert slik at både innsendelse til og utlevering fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret i hovedsak kan skje både på papir og elektronisk, for eksempel som pdf-filer.

8.3 Høringsinstansenes syn

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) skriver at de er usikre på om ordet «kopi» kan regnes som teknologinøytralt, og viser til aksjeloven § 1-6. NHO uttaler at det også er en viss forskjell på «gjenpart» og «utskrift». NHO skriver at de oppfatter gjenpart som en kopi av dokumentet, mens utskrift viser til opplysninger som skal dokumenteres, for eksempel den delen av en protokoll som viser valg av styremedlemmer.

Ingen andre høringsinstanser har kommentert forslagene direkte, men flere høringsinstanser er positive til lovforslagene som vil legge til rette for økt bruk av digitale løsninger.

8.4 Departementets vurdering

Den teknologiske utviklingen har gitt nye muligheter for effektivisering. Et teknologinøytralt rammeverk vil gi Brønnøysundregistrene og foretak fleksibilitet og mulighet til å ta i bruk den teknologien som gir effektive løsninger og økt

verdiskaping. Bestemmelser som i sin utforming er teknologinøytrale, vil også redusere behovet for å revidere loven senere.

Etter departementets syn bør innsending og utlevering av opplysninger og dokumenter til og fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret ikke være bundet av teknologien som finnes på tidspunktet da loven ble vedtatt. Innsending og utlevering bør kunne skje på den måten registrene finner det hensiktsmessig innenfor de rammene som følger av lov og forskrift.

NHO stiller spørsmål ved om ordet «kopi» kan regnes som teknologinøytralt. Departementet mener at «kopi» er teknologinøytralt og omfatter både «elektronisk kopi» og «papirkopi» dersom ikke annet er angitt. Departementet viser i denne forbindelse blant annet til artikkel 16a nr. 3 i direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet), som regulerer både elektroniske kopier og papirkopier. Enkelte steder i lovverket er det stilt formkrav knyttet til bruk av «kopi». For eksempel bruker stiftelsesloven § 12 «bekreftet kopi», mens enhetsregisterloven § 22 tredje ledd bruker begrepet «rett kopi». Dette viser etter departementets syn at begrepet «kopi» alene ikke knytter seg til noen formkrav.

Departementet forstår NHO slik at de anser at begrepene «kopi» og «utskrift» har et ulikt innhold. Formålet med endringene er å gjøre språkb Bruken teknologinøytral og i samsvar med Brønnøysundregistrenes praksis knyttet til innsending av opplysninger og dokumenter. Etter departementets syn vil «kopi» også dekke det som følger av kravet til «utskrift» i nåværende regelverk. Det vil samtidig gjøre reglene mer forståelig for brukerne av registerlovene.

Departementet opprettholder forslagene i høringsnotatet om endringer i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven for å gjøre lovteksten teknologinøytral.

Se forslagene til endringer i enhetsregisterloven § 8 tredje ledd og § 22, og foretaksregisterloven § 4-4 bokstav a til c og § 8-1.

Departementet foreslår også enkelte endringer i foretaksregisterloven og enhetsregister-

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

loven for å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

Endringene gjelder følgende bestemmelser:

- enhetsregisterloven § 8 fjerde ledd bokstav b og c
- foretaksregisterloven § 4-2 tredje ledd, § 4-4 bokstav d og § 9-1 andre ledd

Endringene er omtalt nærmere i kapittel 12 *Merknader til bestemmelsene i lovforslaget*. Disse

endringsforslagene er rent språklige, og innebærer ingen materielle endringer. Det har derfor ikke blitt ansett nødvendig å sende disse endringsforslagene på alminnelig høring.

Forslag til språklige endringer i enhetsregisterloven § 27 vil bli fulgt opp i en annen proposisjon.

9 Endringer i reglene om retningslinjer for godtgjørelse

9.1 Gjeldende rett

Etter allmennaksjeloven § 6-16 a første og andre ledd skal selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked utarbeide og fastsette retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til «daglig leder, andre ledende personer, og ansatte som er medlem av styret og bedriftsforsamlingen».

Allmennaksjeloven § 6-16 a gir overordnede føringer for hvordan retningslinjene skal være utformet, jf. tredje ledd, og hvilke muligheter det er for å fravike retningslinjene, jf. fjerde ledd. Etter femte ledd følger det at generalforsamlingen skal behandle og godkjenne retningslinjene ved «enhver vesentlig endring og minst hvert fjerde år». Sjetten ledd regulerer selskapets plikt til å offentliggjøre retningslinjer som er godkjent av generalforsamlingen på selskapets nettside. I sjuende ledd er departementet gitt myndighet til å fastsette nærmere regler om innholdet i retningslinjene i forskrift.

Allmennaksjeloven § 6-16 b fastsetter regler om at det for hvert regnskapsår skal utarbeides en rapport som gir en samlet oversikt over utbetalt og innestående lønn og godtgjørelse som omfattes av retningslinjene i § 6-16 a, jf. andre ledd. Generalforsamlingen skal også holde en rådgivende avstemning over rapporten, jf. andre ledd. Generalforsamlingens avstemning skal omtales og hensyntas i etterfølgende rapport, jf. tredje ledd. Etter fjerde ledd skal en revisor kontrollere at rapporten inneholder opplysninger som nevnt i allmennaksjeloven § 6-16 b og tilhørende forskrift. Også rapporten skal offentliggjøres på selskapets nettside etter ordinær generalforsamling, og være gratis tilgjengelig i en periode på ti år, jf. femte ledd. I sjetten ledd er departementet gitt myndighet til i forskrift å fastsette nærmere regler om innholdet i rapporten.

Nærmere regler om innholdet i retningslinjene og rapporten er fastsatt i forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer.

Paragrafene og forskriften skal gjennomføre Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/

828 av 17. mai 2017 om endring av direktiv 2007/36/EF artikkel 9a og 9b om retningslinjer og rapport om godtgjørelse til ledende personer i norsk rett, jf. Prop. 135 L (2018–2019) kapittel 4.

Direktivforpliktelsene er begrunnet i at åpenhet om selskapets lederlønnspolitik er sentralt for å bidra til at aksjeeierne har reell innflytelse over lønnspolitikken i selskapet. Ett av formålene med direktivet er å skape en lønnskultur som fremmer selskapets langsiktige interesser, ved å gi aksjeeierne anledning til å påvirke rammene for lønn og annen godtgjørelse.

Artikkel 9a og 9b stiller krav til åpenhet og informasjon om godtgjørelse til «directors». Etter som den enkelte medlemsstaten har nasjonal selskapslovgivning, som ikke er fullharmonisert i EØS, peker ikke begrepet på bestemte typer roller. Derimot ble det tatt inn forklaringer i artikkel 2 på hva som vil være definert som en «director» i direktivets forstand:

- any member of the administrative, management or supervisory bodies of a company,
- where they are not members of the administrative, management or supervisory bodies of a company, the chief executive officer and, if such function exists in a company, the deputy chief executive officer,
- where so determined by a Member State, other persons who perform functions similar to those performed under point (i) or (ii).

Etter allmennaksjeloven § 6-10 fastsettes godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører av generalforsamlingen, eller av bedriftsforsamlingen for styremedlemmer valgt av denne. Allmennaksjeloven gir ikke regler om størrelsen på godtgjørelse for slike personer, men det følger av allmennaksjeloven § 6-16 a at generalforsamlingen skal vedta retningslinjer som oppstiller rammer for hvordan godtgjørelse kan tildeles eller mottas, jf. forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 § 4 første ledd nr. 2.

9.2 Forslaget i høringsnotatet av 19. mai 2023

I høringsnotatet foreslo departementet at allmennaksjeloven § 6-16 a andre ledd burde endres, slik at det fremkommer tydelig at medlemmer av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer (uavhengig av hvordan disse er valgt og hvem som har valgt dem), daglig leder og andre ledende personer omfattes. Departementet viste blant annet til hva som etter direktiv (EU) 2017/828 er definert som en «director», og la til grunn at medlemmer av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer med forvaltnings-, tilsyns- eller kontrollfunksjon utvilsomt var omfattet av direktivets definisjon.

Departementet viste også til at justeringen vil medføre at styret foreslår retningslinjer for generalforsamlingen som også vil omfatte styrets egen godtgjørelse, men at ettersom det er generalforsamlingen som skal behandle og godkjenne retningslinjene, kan generalforsamlingen pålegge styret å utarbeide nytt forslag til retningslinjer dersom aksjeeierne ønsker dette. I høringsnotatet ble det også pekt på at styret i sin forberedelse av forslag til retningslinjer skal ivareta de hensyn som de er satt til å ivareta etter allmennaksjeloven, og ikke ser hen til mulig påvirkning på egen godtgjørelse. Departementet vurderte derfor at generalforsamlingens eksklusive myndighet til å fastsette styrets godtgjørelse ikke ble redusert gjennom at styret forbereder forslaget til retningslinjer.

I høringsnotatet viste departementet til at det ikke ble foreslått endringer i bestemmelsen om at ansattevalgte medlemmers godtgjørelse som ansatt i selskapet, ikke omfattes av bestemmelsen.

9.3 Høringsinstansenes syn

9.3.1 Endringer i personkretsen

Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen) støtter ikke den foreslåtte endringen. Advokatforeningen skriver at det vil være styret som etter den foreslåtte regelen fastsetter sin egen godtgjørelse, ikke generalforsamlingen. Foreningen skriver at dette strider mot grunnleggende aksjerettslige prinsipper, og at generalforsamlingens kompetanse til å fastsette styrets godtgjørelse vil begrenses. Advokatforeningen viser også til at valgkomiteens «frihet til å fastsette forslag til styremedlemmers godtgjørelse» vil begrenses, herunder redusere valgkomiteens funksjon og vanskeliggjøre dens arbeid med å «vurdere og legge frem et helhetlig forslag».

Advokatforeningen stiller spørsmål ved om de alminnelige reglene for habilitet i allmennaksjeloven § 6-27 vil gjelde ved styrets utarbeidelse av forslag til retningslinjer. Foreningen legger som utgangspunkt til grunn at styremedlemmene i noterte selskaper antageligvis vil være inhabile i styrets behandling av retningslinjer for egen godtgjørelse.

Foreningen stiller også spørsmål ved generalforsamlingens anledning til å fravike retningslinjene.

KPMG AS (KPMG) støtter den foreslåtte endringen. KPMG peker på at det «vil være en nyttig avklaring som bidrar til en mer ensartet rapportering», og at formålet med bestemmelser tilsier at det gis opplysninger om den foreslåtte personkretsen. KPMG viser også til at deres undersøkelser av rapporteringen om godtgjørelse til ledende personer i 2021 viste at ca. 60 prosent ikke inkluderte alle styremedlemmer i rapporten.

Norges Rederiforbund stiller seg bak høringsforslaget. Forbundet er enig med departementet i at det er uklart hvilke personer som skal omfattes av både retningslinjer og rapport, og at praksisen varierer mellom ulike selskaper. Forbundet peker på viktigheten av å endre regelverket, slik at det fremgår tydelig hvem som omfattes.

Norges Rederiforbund skriver at det kan være hensiktsmessig at det gis en utfyllende veiledning i forarbeidene om personkretsen som skal omfattes, samtidig som at lovbestemmelsen tar høyde for at selskaper kan ha ulik organisering. Forbundet viser til at den foreslåtte lovendringen gjør dette.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er enig i at det kan være behov for å tydeliggjøre ordlyden i § 6-16 a dersom «ledende personer» er ment å omfatte valgte personer i selskapsorganer.

NHO skriver at direktivforpliktelsene i artikkel 9a og 9b er «lite tilpasset til den norske modellen for eierstyring og selskapsledelse i de selskapene det er snakk om»:

Når alt kommer til alt, er det generalforsamlingen, alternativt bedriftsforsamlingen, som årlig fastsetter godtgjørelsen til medlemmene i de valgte organene, som regel etter forslag fra valgkomiteen. At styret må fastsette retningslinjer om egen godtgjørelse, gir begrenset mening. Enda mindre mening gir det overfor bedriftsforsamlingen, som fører tilsyn med og velger styremedlemmer. Ordningen kan i praksis redusere generalforsamlingens innflytelse, som er det motsatte av det direktivet sikter mot.

NHO gir særlig uttrykk for at direktivkravet vil medføre en forskyvning i myndigheten til å fastsette godtgjørelse fra generalforsamlingen til styret:

Når styret må utarbeide retningslinjer for egen godtgjørelse, innebærer det i praksis at styret selv legger føringer for egen godtgjørelse, overfor generalforsamlingen og i praksis også valgkomiteen, selv om det er generalforsamlingen som behandler retningslinjene. Det kan ikke forventes at generalforsamlingen er i stand til å gå inn i alle enkeltheter i retningslinjene.

Organisasjonen skriver også at ordlyden i § 6-16 a fjerde ledd kan tolkes dithen at styret kan fravike retningslinjene, men at generalforsamlingen ikke har tilsvarende kompetanse.

NHO ber departementet om å klargjøre enkelte elementer i forarbeidene til en eventuell lovendring. For det første viser NHO til at faste kontantbeløp må kunne anses som «godtgjørelse» etter allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b, og at de fleste styremedlemmer får sin godtgjørelse som faste kontantbeløp. Til dette skriver NHO at departementet burde avklare hvordan faste kontantbeløp kan bidra til «selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne» når faste kontantbeløp ikke vil være resultatbaserte. NHO viser til at dette også har betydning for forståelsen av forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer § 6 andre ledd nr. 3 og nr. 8.

For det andre viser NHO til at bestemmelsen burde utformes slik at valgkomiteen ikke omfattes.

Wikborg Rein Advokatfirma AS (Wikborg Rein) støtter ikke forslaget, og skriver at det vil være styret som etter den foreslåtte regelen fastsetter sin egen godtgjørelse, ikke generalforsamlingen. Wikborg Rein skriver at dette strider mot grunnleggende aksjerettslige prinsipper, og at generalforsamlingens kompetanse til å fastsette styrets godtgjørelse vil begrenses. Wikborg Rein viser også til at valgkomiteens «frihet til å fastsette forslag til styremedlemmers godtgjørelse» vil begrenses, herunder redusere valgkomiteens funksjon og vanskeliggjøre dens arbeid med å «vurdere og legge frem et helhetlig forslag».

Wikborg Rein stiller spørsmål ved om de alminnelige reglene for habilitet i allmennaksjeloven § 6-27 vil gjelde ved styrets utarbeidelse av forslag til retningslinjer. Advokatfirmaet legger

som utgangspunkt til grunn at styremedlemmene i noterte selskaper antageligvis vil være inhabile i styrets behandling av retningslinjer for egen godtgjørelse.

Advokatfirmaet stiller også spørsmål ved generalforsamlingens anledning til å fravike retningslinjene.

9.3.2 Andre innspill i høringen

KPMG har i forlengelsen av sitt innspill, kommet med to innspill til endringer knyttet til rapport om lønn og annen godtgjørelse etter allmennaksjeloven § 6-16 b. For det første skriver *KPMG* at rapporten burde avlegges senest samtidig med årsregnskapet:

Siden det er åpnet for at pliktige noteopplysninger kan tas ut av årsregnskapet og inkluderes i lederlønsrapporten, mener vi det er mest hensiktsmessig å årsregnskapet og lederlønsrapporten avlegges samtidig.

For det andre skriver *KPMG* at det bør lovfestes at rapporten skal signeres av styret:

Styret har utarbeidet retningslinjene. Retningslinjene er godkjent av aksjeeierne på generalforsamlingen. Styret er ansvarlig for at det utarbeides en lederlønsrapport for hvert regnskapsår og denne rapporten er styrets kommunikasjon med og rapportering til aksjeeierne om hvordan de ledende personene er avlønnnet innenfor retningslinjene. Vi mener derfor det er naturlig at styret viser at de står inne for det som står i lederlønsrapporten ved å underskrive rapporten. Dette mener vi bør lovfestes. I vår praksisundersøkelse fant vi at ca. 40 % av lederlønsrapportene ikke var signert. Det er også ulik praksis når det gjelder hvem som underskriver lederlønsrapporten.

9.4 Departementets vurdering

9.4.1 Overordnet om departementets forslag

Departementet har mottatt få høringsinnspill til forslaget. Dette kan skyldes den korte høringsfristen eller at berørte aktører ikke har sterke innvendinger mot en tydeliggjøring av personkretsen.

Flere høringsinstanser støtter departementets synspunkt om at det kan være behov for å utvide personkretsen som er ment å være omfattet av

allmennaksjeloven § 6-16 a og dermed § 6-16 b. Flere høringsinstanser peker samtidig på at forslaget kan innebære en forskyvning av generalforsamlingens myndighet etter § 6-10 til styret.

Etter departementets syn kan det ikke være tvil om at styrets og bedriftsforsamlingens medlemmer omfattes av ordlyden i artikkel 2 («any member of the administrative, management or supervisory bodies of a company»).

Advokatforeningen og Wikborg Rein viser til at det er andre mekanismer i lovverket og selskapes rapportering som gjør at hensynet bak direktivforpliktelsene likevel ivaretas, og at det derfor ikke er behov for å la visse selskapsorganers medlemmer være omfattet av § 6-16 a (og § 6-16 b). Blant annet fordi det i Norge er slik at fastsettelse av godtgjørelse til styremedlemmer allerede ligger til generalforsamlingen, og fordi informasjon om styrets godtgjørelse fremgår av innkallinger og protokoller til generalforsamling, selskapets rapport for foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3 b mv., som publiseres på selskapenes hjemmesider.

Departementet vil understreke at forslaget ikke er ment å innskrenke generalforsamlingens enerett til å fastsette styrets godtgjørelse. Imidlertid gir den bestemmelse om at generalforsamlingen, etter forslag fra styret, må oppstille visse rammer som fremtidig godtgjørelse må ligge innenfor. Dette innebærer igjen at valgkomiteen ikke vil stå fullstendig fritt i de forslag som komiteen kommer med når det gjelder den konkrete godtgjørelsen til det enkelte styremedlemmet. Dersom valgkomiteen skal avgi begrunnelse for sine forslag til godtgjørelse, vil en vurdering av hvordan retningslinjene er fulgt, også måtte tas inn i begrunnelsen. Generalforsamlingen har, som øverste myndighet i selskapet, allerede anledning til å legge føringer for valgkomiteens virksomhet. Ved endringsforslaget vil generalforsamlingen også få plikt til å fastsette ytre rammer for hva valgkomiteen kan foreslå. Departementet er heller ikke nødvendigvis enig i Advokatforeningens og Wikborg Reins innspill om at valgkomiteens funksjon vil reduseres dersom departementets forslag vedtas. Som nevnt i § 6-16 a annet ledd skal retningslinjene «bidra til selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne». I kommentaren til NUES-anbefalingen⁹ punkt 7 om valgkomité heter det:

Formålet med anbefalingen om valgkomiteer er blant annet å sørge for en best mulig forberedelse av generalforsamlingens beslutninger.

Departementet peker på at retningslinjene skal bidra til selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne. Etter departementets syn vil retningslinjene derfor ikke være til hinder for at valgkomiteen samtidig sørger for en best mulig forberedelse av generalforsamlingens beslutninger. Det er imidlertid klart at de forslag valgkomiteen fremsetter vil påvirkes av retningslinjene, som igjen vil kunne ha påvirkning på hvilke vedtak generalforsamlingen treffer. Denne påvirkningen vil derimot være betinget av de rammer som generalforsamlingen selv har vedtatt. Som departementet kommer tilbake til i punkt 9.4.5, vil det også åpnes for en snever unntaksregel for generalforsamlingens mulighet for å fravike retningslinjene midlertidig, på lik linje som den styret har etter § 6-16 a fjerde ledd. Dette vil gi generalforsamlingen en viss fleksibilitet dersom det ikke er rom for å vedta endringer i gjeldende retningslinjer før fastsettelse av styrets godtgjørelse.

Til innspillet om at informasjonen allerede fremgår andre steder, vil departementet bemerke at noe av hensikten bak direktivforpliktelsene er åpenhet og offentlighet rundt selskapers fastsettelse av godtgjørelse. I stedet for at ulike aktører skal måtte oppdrive informasjonen og måtte sammenstille denne selv, er det etter departementets syn et poeng at en sammenstilling av ulike ledende personers godtgjørelse i ett og samme dokument tilgjengeliggjøres av selskapet. Dette vil særlig være et viktig moment i selskaper med mange minoritetsaksjeeiere, som hver for seg ikke har kapasitet til å sammenstille informasjon fra selskapene. Dette legges også til grunn i fortalet punkt 32 og 33 om «remuneration report» (departementets uthevinger):

In order to provide shareholders with **easy access** to the remuneration report, and to enable potential investors and stakeholders to be informed of directors' remuneration, the remuneration report should be published on the company's website.

The disclosure of individual directors' remuneration and the publication of the remuneration report **are intended to provide increased corporate transparency and increased accountability of directors**, as well as **better shareholder oversight** over

⁹ Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) utgir den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse. Den gjeldende anbefalingen ble gitt ut 14. oktober 2021.

directors' remuneration. This creates a necessary prerequisite for the exercise of shareholder rights and shareholder engagement in relation to remuneration.

Etter departementets syn er det mest nærliggende at arbeidet med å sammenstille informasjonen legges til selskapet, ikke den enkelte aksjeeier eller interessent. Det er nettopp åpenhet og informasjonssammenstilling som er fremhevet som viktige formål bak bestemmelsen. Informasjon som er spredt i flere ulike dokumenter, vil etter departementets vurdering ikke alltid gi samme tilgjengelighet og offentlighet rundt selskapsledelsens godtgjørelse som en samlet rapport vil.

Etter dette kan ikke departementet se at det er andre eksisterende mekanismer som fullt ut oppfyller direktivforpliktelsene i artikkel 9a og 9b. Dette tilsier etter departementets syn at det er nødvendig å utvide ordlyden i nåværende § 6-16 a, i tråd med forslaget fra høringsnotatet. Det er imidlertid reist spørsmål fra flere høringsinstanser som departementet ser behov for å belyse nærmere, for å vurdere om det er andre sider ved den norske aksjeselskapsretten som medfører at direktivforpliktelsene ikke bør gjennomføres i norsk rett. Dette vil også gi en bredere oversikt over de ulike handlingsalternativene for å oppfylle direktivforpliktelsene.

9.4.2 Styrets behandling av retningslinjer og habilitet

Advokatforeningen og Wikborg Rein viser i sine innspill til at «styremedlemmene i noterte allmennaksjeselskaper antakeligvis som et utgangspunkt vil være inhabile til å delta i styrets behandling av retningslinjer for egen godtgjørelse», og viser til inhabilitetsregelen for styret i allmennaksjeloven § 6-27 første ledd.

Bestemmelsen oppstiller en skjønnsmessig ramme for når et styremedlem ikke kan delta i behandlingen eller avgjørelse av spørsmål som har en personlig eller økonomisk særinteresse for styremedlemmet eller en nærstående. I NOU 1992: 29 *Lov om aksjeselskaper*, kapittel 9 *Til § 9-17* (nåværende § 6-27 bygger på disse forarbeidene¹⁰) står det om begrunnelsen for regelen og terskelen for inhabilitet:

Ved vurderingen av spørsmålet om inhabilitetsregelen bør endres, må inhabilitetsreglene ses i sammenheng med styremedlemmenes og administrerende direktørs alminnelige lojali-

tets- og aktsomhetsplikt overfor selskapet og aksjeeierne, og plikten til ikke å la selskapsfremmede hensyn motivere de avgjørelser de er med på å treffe. Videre begrunnes også inhabilitetsreglene i hensynet til tilliten til styremedlemmene og administrerende direktør. De skal også beskytte disse mot ubehaget ved å være med på å treffe avgjørelser i saker hvor de føler de har særinteresser. Når det gjelder dette siste argumentet, må man imidlertid ikke glemme at utgangspunktet er at styremedlemmet og administrerende direktør har plikt til å være med på å behandle og ta avgjørelser i selskapsaker, og dette gjelder selv om det kan være personlig ubehagelig å treffe avgjørelsen. Inhabilitetsreglene må altså ikke være en sovepute som styremedlemmene eller administrerende direktør kan skyte seg inn under.

Generelt er det også uheldig med vidtgående inhabilitetsregler. Konsekvensen av at styremedlem eller administrerende direktør er inhabil, blir at vedkommende må fratre. Dette kan i seg selv være uheldig – og kanskje mer uheldig enn at han eller hun fungerer på tross av sin tilknytning til saken. Ekstra ille kan situasjonen bli dersom inhabiliteten rammer så mange at styret ikke blir beslutningsdyktig, og det må velges et «settestyre». Aksjeloven har for øvrig andre regler som skal verne selskapet og aksjeeierne mot at styremedlemmene og administrerende direktør tar selskapsfremmede hensyn. Sentralt her står generalklausulen i § 8-14, og reglene om styreansvar.

Det følger av dette at inhabilitetsregelen er en skjønnsmessig regel som skal balansere flere hensyn og faktorer på en gang. Det er også flere andre sikkerhetsmekanismer i lovgivningen som skal beskytte selskapet, aksjeeierne og andre berørte parter dersom det er mistanke om inhabilitet i styrebehandlingen av saker.

Retningslinjene setter rammer for utmålingen av godtgjørelsen til styremedlemmer. Det kan stilles spørsmål ved om styrets ansvar for å utarbeide forslag til retningslinjer for vedtakelse av generalforsamlingen, kan medføre at styremed-

¹⁰ NOU 1996: 3 *Ny aksjelovgivning* punkt 14.5.2 *Til § 5-8 (lovens § 6-27)*, jf. punkt 13.5.2 *Til § 5-9 (lovens § 6-27)*: «§ 5-9 viderefører med enkelte språklige endringer inhabilitetsbestemmelsen i gjeldende lov § 8-11 som, etter det utvalget forstår, også er foreslått videreført i NOU 1992: 29 § 9-17 og Ot.prp. nr. 36 (1993–94) § 7-17. En rekke spørsmål knyttet til inhabilitetsreglene er drøftet i NOU 1992: 29 s 154–155 og i Ot.prp. nr. 36 (1993–94) s 213–214.»

lemmene må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken, og dermed er inhabile etter allmennaksjeloven § 6-27.

Etter departementets syn taler flere forhold for at styrets medlemmer ikke som utgangspunkt vil være inhabile. For det første er det snakk om forslag til retningslinjer som skal vedtas av generalforsamlingen. Det er med andre ord ikke styret som har kompetanse til å bestemme om styrets forslag skal vedtas eller ikke. For det andre legger retningslinjene bare de ytre rammene for godtgjørelsen, ikke den konkrete godtgjørelsen til det enkelte styremedlemmet. For det tredje vil også retningslinjene potensielt gjelde utover det enkelte styremedlemmets tjenestetid. Departementet viser her til at retningslinjene skal oppdateres minst hvert fjerde år, mens styremedlemmers tjenestetid normalt er to år, jf. allmennaksjeloven § 6-6. Det forslaget som styret legger frem for generalforsamlingen vil med andre ord kunne treffe en større krets personer.

I Lovavdelingens uttalelse JDLOV-1982-3091 legges det til grunn at ansattes styrerepresentanter har anledning til å delta i styrebehandling som berører de ansattes lønnsforhold. Selv om uttalelsen gjelder aksjeloven av 1976, vurderer departementet at uttalelsen har overføringsverdi til vurderingen av styremedlemmers habilitet opp mot § 6-16 a.

Departementet legger også vekt på at styret er ansvarlig for å innkalle til generalforsamling og angi hvilke saker som skal behandles, jf. allmennaksjeloven §§ 5-9 og 5-10. Det følger også av forskrift 6. juli 2009 nr. 983 om selskapets opplysningsplikt før og etter generalforsamlingen i visse allmennaksjeselskaper § 3 første ledd at styret skal forberede dokumentene, forslag og eventuelt begrunnelser til generalforsamlingen. Med andre ord har styret allerede en stor innflytelse på saker som potensielt også kan påvirke styret, styrets arbeid og styrets godtgjørelse. Dersom terskelen for hvilke saker styret som organ kan behandle legges for lavt, kunne man risikert at styret heller ikke kunne ført opp behandling av styrets godtgjørelse på dagsordenen, fordi styret har en særlig interesse av at godtgjørelsen blir behandlet og vedtatt av generalforsamlingen.

Departementet legger også noe vekt på at det er snakk om forslag til retningslinjer som skal utarbeides, og at det er hensiktsmessig å legge oppgaven med å utarbeide forslaget hos selskapenes forvaltningsorgan (styret), som skal ha kunnskap om selskapets virksomhet, økonomiske rammer mv. Departementet viser også til at det er åpning for å legge myndigheten til å fastsette ret-

ningslinjene hos et annet organ, jf. § 6-16 a andre ledd andre punktum, dersom det ut fra det enkelte selskapets forutsetninger er hensiktsmessig.

Departementet kan derfor ikke se at det skal legges til grunn at styrets medlemmer automatisk er inhabile i behandlingen av utarbeidelsen av forslag til retningslinjer etter § 6-16 a andre ledd. Ettersom inhabilitetsregelen er en skjønnsmessig regel, er det likevel opp til det enkelte selskapet å vurdere om det ut fra det enkelte styremedlemmets situasjon likevel kan anses som inhabil etter § 6-27.

9.4.3 Generalforsamlingens anledning til å fravike retningslinjene

Advokatforeningen, NHO og Wikborg Rein viser i sine høringsinnspill til at loven burde åpne for at generalforsamlingen, på lik linje som styret, har anledning til å fravike retningslinjene. For styrets del følger dette allerede av allmennaksjeloven § 6-16 a fjerde ledd. Unntaksbestemmelsen er snever («under særlige omstendigheter»), og kan bare brukes midlertidig. I forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer § 4 fjerde ledd er det fastsatt krav til at retningslinjene skal inneholde nærmere regler om slik fravikelse. Etter samme forskrift § 6 andre ledd nr. 8 skal lønnsrapporten, der det er relevant, gi opplysninger om at retningslinjene er fraveket, omstendighetene og hvilke deler av retningslinjene som er fraveket.

Departementet viser til at generalforsamlingen til enhver tid kan be styret om å utarbeide forslag til nye retningslinjer som generalforsamlingen kan vedta. Generalforsamlingen har derfor allerede anledning til å endre rammene for hvilken godtgjørelse som gis. Departementet ser imidlertid at det også for generalforsamlingen kan være behov for å kunne fravike retningslinjene uten at det må vedtas reviderte retningslinjer. Etter departementets syn ligger også dette innenfor generalforsamlingens kompetanse til selv å velge hvilke rammer som skal gjelde for godtgjørelsen til ledende personer. Den administrative byrden vil også være lavere hvis generalforsamlingen gis en tilsvarende sikkerhetsventil som den styret har.

Anledningen til å fravike retningslinjene vil likevel være snever, slik den også er for styret. En for vid adgang til å fravike retningslinjene vil ikke være i tråd med direktivforpliktelsene i artikkel 9a nr. 4, som avgrenser til «exceptional circumstances». Dette følger også av direktivets fortale punkt 30:

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

In exceptional circumstances, companies may need to derogate from certain rules in the remuneration policy such as criteria for fixed or variable remuneration. Therefore, Member States should be able to allow companies to apply such temporary derogation to the applicable remuneration policy if they specify in their remuneration policy how it would be applied in certain exceptional circumstances. Exceptional circumstances should only cover situations where the derogation from the remuneration policy is necessary to serve the long-term interests and sustainability of the company as a whole or assure its viability. The remuneration report should include information on remuneration awarded under such exceptional circumstances.

Dersom adgangen til å fravike prinsippene for godtgjørelse som fastsettes i retningslinjene blir for vid, vil retningslinjene helt eller delvis ikke oppfylle sitt formål. Departementet viser til at generalforsamlingen bør ha adgang til å fravike retningslinjene, blant annet for å forhindre at retningslinjene utformes for vidt. Samtidig bør adgangen til å fravike retningslinjene ikke være for omfattende, da det vil medføre at retningslinjene har liten realitet som ramme for godtgjørelsen. Selskapets ulike interessenter vil heller ikke kunne legge til grunn de forutsetningene som følger av den vedtatte lønnspolitikken. Dette vil kunne skape uforutsigbarhet for berørte parter som kreditorer, investorer, ansatte mv., blant annet når det kommer til selskapets pengebruk. Departementet viser i den forbindelse til omtalen i Prop. 135 L (2018–2019) side 31 til 32:

I tråd med endringsdirektivet [...] foreslås det at unntaksadgangen begrenses til situasjoner der fravikelse er nødvendig for å tjene selskapets langsiktige interesser og økonomisk bæreevne som helhet, eller for å sikre selskapets levedyktighet. Unntaksadgangen er dermed snever. Forslaget åpner ikke for at styret kan fravike retningslinjene som følge av generelle mangler eller behov. Omstendigheter som har vært kjent eller som kunne ha vært forutsett før retningslinjene ble vedtatt, kan normalt heller ikke begrunne unntak fra retningslinjene. Dersom vilkårene for å fravike retningslinjene ikke er oppfylt, må styret eventuelt innkalle til generalforsamling [...]. Unntakshjemmelen vil særlig ha betydning når styret ikke kan vente med å avholde generalforsamling. [...] Åpnes det ikke for unntak i

spesielle situasjoner er det etter departementets vurdering sannsynlig at selskapene vil gi retningslinjene uforholdsmessig vide rammer, og dermed uthule formålet om at generalforsamlingen tar del i fastsettelsen av rammene for avlønning.

Etter departementets syn er uttalelsene i Prop. 135 L (2018–2019) overførbare til generalforsamlingens adgang til midlertidig å fravike retningslinjene. Når det gjelder det tilfellet at vilkårene for å fravike retningslinjene ikke er til stede, vil generalforsamlingen eventuelt måtte be styret om å revidere retningslinjene og komme med forslag til nye retningslinjer på ekstraordinær generalforsamling, dersom generalforsamlingen ikke ønsker å fastsette godtgjørelse i tråd med de gjeldende retningslinjene. Dette kan være utfordrende for selskaper som har vedtektsfestet at styrets godtgjørelse skal fastsettes på ordinær generalforsamling. På dette punktet vil generalforsamlingens adgang til å fravike retningslinjene avvike fra styrets adgang til å fravike retningslinjene.

Etter innspill fra høringsinstansene har derfor departementet kommet til at det bør foreslås en adgang for generalforsamlingen til midlertidig å fravike retningslinjene. I tråd med direktivet foreslår departementet en snever unntaksadgang. Departementet har lagt vekt på at generalforsamlingen ikke fratras myndighet ved innføringen av en slik hjemmel, men fremdeles kan utøve den myndigheten generalforsamlingen allerede har til å bestemme over de til enhver tid gjeldende retningslinjene.

Innføring av en hjemmel for generalforsamlingen til å fravike retningslinjene, vil gjøre det nødvendig å vurdere endringer i forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer. Det må blant annet vurderes forskriftsbestemmelser om de materielle og prosessuelle vilkårene for generalforsamlingens adgang til å fravike retningslinjene. Eventuelle endringer vil bli gjenstand for en separat høring, hvor blant annet krav til dokumentasjon og fremgangsmåte for å fravike retningslinjene vil vurderes nærmere.

Se forslaget til allmennaksjeloven § 6-16 a fjerde ledd nytt annet punktum.

9.4.4 Særlig om andre selskapsorganer

NHO har spilt inn at valgkomiteen ikke burde omfattes av begrepet «selskapsorgan», som er foreslått tatt inn i § 6-16 a. Organisasjonen peker blant annet på at valgkomité som organ ikke kan

sies å ha forvaltnings-, tilsyns- eller kontrollfunksjon. Departementet er enig i denne forståelsen.

Advokatforeningen har spilt inn at det er uklart hva som er ment omfattet av «andre valgte selskapsorganer»:

Allmennaksjeloven inneholder ikke noe forbud mot at et aksjeselskap oppretter andre organer ved siden av de loven etablerer. Slike organer kan imidlertid ikke gis beslutningsmyndighet der loven legger særlige oppgaver eller myndighet til de lovfestede selskapsorganene. Det må uten videre være klart at verken generalforsamlingen, styret eller bedriftsforsamlingen kan velge selskapsorganer med forvaltnings- og tilsynsmyndighet som etter allmennaksjeloven §§ 6-12 og 6-13 hører under styret.

Departementets forslag i høringsnotatet var ment å lage en samlebetegnelse for eventuelle vedtektsfestede organer hos det enkelte selskapet. «Valgte» ble brukt for å understreke at dette er eventuelle frivillige organer, som selskapet velger å ha selv om loven ikke pålegger slike organer. Departementet ser imidlertid at det kan skape forvirring å lovfeste dette alternativet på nåværende tidspunkt, og vil i derfor ikke gå videre med alternativet «andre valgte selskapsorganer».

Selskapene står for ordens skyld fritt til å vedtektsfeste at retningslinjene også skal omfatte andre organer enn de lovfestede, for eksempel valgkomité eller kompensasjonsutvalg, dersom det er ønskelig ut fra det enkelte selskaps forutsetninger, virksomhet mv.

9.4.5 Gjennomføring av direktivforpliktelser i norsk rett

Advokatforeningen, *NHO* og *Wikborg Rein* viser i sine innspill til at formålet bak direktivforpliktelsene ikke passer inn i den norske aksjeselskapslovgivningen, blant annet fordi generalforsamlingen allerede har rett til å fastsette styrets godtgjørelse.

Til dette vil departementet bemerke at Norge er forpliktet til å gjennomføre våre EØS-rettslige forpliktelser på en mest mulig hensiktsmessig måte. Direktiver skal gjennomføres i norsk rett på en klar og tydelig måte, men lovgiver kan bestemme formen og virkemidlene for hvordan dette nærmere skal gjøres. Stortinget har i vedtak 4. juni 2021 samtykket til at direktivet tas inn i EØS-avtalen, jf. Innst. 598 S (2020–2021), og skal være bindende for Norge. Som nevnt i punkt 9.4.1, finnes det i dag regler som delvis ivaretar noen av

hensynene bak direktivforpliktelsene. Disse er imidlertid spredt i flere regelverk, og er ikke nødvendigvis enkelt tilgjengelig for aksjeeiere eller andre interessenter som ønsker å vite hvilke rettigheter de har til å få tilgang til informasjon om selskapsledelsens godtgjørelse. Etter departementets vurdering er derfor den foreslåtte løsningen den mest hensiktsmessige for å gjennomføre direktivforpliktelsene på en klar og tydelig måte.

Se forslaget til allmennaksjeloven § 6-16 a første ledd, og merknaden til bestemmelsen i punkt 12.4.

9.4.6 Departementets vurdering av andre innspill i høringen

Kontantbeløp

I sitt høringsinnspill skriver *NHO* om praksis knyttet til godtgjørelse som ytes som faste kontantbeløp:

Godtgjørelse til valgte medlemmer av selskapsorganer ytes som regel som faste kontantbeløp. Departementet bør derfor avklare hva som er forventet av innholdet i retningslinjene når det gjelder bidraget til «selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne».

Departementet viser til at direktivet åpner for at både faste og variable godtgjørelser vil kunne være godtgjørelse i direktivets forstand. Departementet antar at når selskapene vurderer nivået på godtgjørelse til styret og bedriftsforsamlingen, ses det hen til en rekke faktorer. For eksempel vil konkurransedyktig godtgjørelse være en faktor som også kan sies å bidra til «selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne», hvis konkurransedyktig godtgjørelse gjør at selskapet tiltrekker seg flere kompetente styremedlemmer.

Ikke-aksjeeiervalgte styremedlemmer

Departementet viser til at det i Prop. 135 L (2018–2019) som ligger til grunn for nåværende § 6-16 a, var en diskusjon knyttet til om styremedlemmer som er valgt av andre enn generalforsamlingen, skulle være omfattet av retningslinjene (godtgjørelsen disse mottar i kraft av å sitte i styret, ikke som ansatt). Det ble foreslått og senere vedtatt av Stortinget at denne gruppen styremedlemmer skulle være omfattet.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Disse styremedlemmene er på samme måte som aksjeeiervalgte styremedlemmer fullt ut styremedlemmer som skal delta i og være ansvarlig for selskapets forvaltning. Godtgjørelsen til disse styremedlemmene fastsettes på samme måte som de aksjeeiervalgte styremedlemmene. Etter departementets syn er det vanskelig å se hvorfor høringsinstansene støtter at den ene gruppen skal omfattes, mens den andre skal ekskluderes, all den tid de samme argumentene kunne vært fremført for de ikke-aksjeeiervalgte styremedlemmene. Departementet viser til at *Advokatforeningen* støttet forslaget om å inkludere de ikke-aksjeeiervalgte styremedlemmene i den nye § 6-16 a.

Samtidig avleggelse av rapport om godtgjørelse og årsregnskap

KPMG oppfordrer departementet til å endre tidspunktet for avleggelse av rapporten om godt-

gjørelse, slik at denne må fremlegges senest samtidig med årsregnskapet. Departementet vil vurdere hensiktsmessigheten av en slik lovendring på et senere tidspunkt og i samråd med Finansdepartementet, som fagansvarlig departement for regnskapsloven.

Signatur

KPMG oppfordrer også til å lovfeste at rapporten skal signeres av styret, for å vise at styret står inne for rapportens innhold. Etter departementets syn krever en slik endring nærmere vurdering, særlig av hensynet til enkle saksbehandlingsregler for selskapene opp mot en eventuell fordel ved at styret må «sette sitt navn» på dokumentet. Som et utgangspunkt legger departementet til grunn at styret går god for alle dokumenter som styret utarbeider og behandler, ved godkjenning i styremøte. Eventuelle uenigheter kan også protokollføres.

10 Endringer i allmennaksjeloven (retting av feil)

Våren 2021 ble det lagt frem to lovproposisjoner for Stortinget, som begge blant annet gjaldt forslag til endringer i allmennaksjeloven § 5-10.

Stortinget behandlet 20. og 25. mai 2021 Prop. 140 L (2020–2021) *Endringer i foretakslovgivningen (gjennomføring av møter og geografiske tilknytningskrav)*, herunder endringer i allmennaksjeloven § 5-10. Endringsloven trådte i kraft 1. juni 2021.

Den 4. og 7. juni 2021 behandlet Stortinget Prop. 136 LS (2020–2021) *Endringer i aksjelovgivning mv. (åpenhet om eierskap og deltakelse på generalforsamlingen)* og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 235/2020 og 236/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2017/828 og forordning (EU) 2018/1212, som også gjorde endringer i allmennaksjeloven § 5-10.

Etter at lovendringene ble vedtatt, har Nærings- og fiskeridepartementet blitt gjort oppmerksom på at det har skjedd en feil i forbindelse med de to stortingsvedtakene. Som følge av at vedtakene gjorde endringer i samme paragraf, har Stortinget vedtatt å oppheve et annet punktum i bestemmelsen, enn det som var beskrevet i innstillingen til Næringskomiteen.

I den første proposisjonen, Prop. 140 L (2020–2021), ble det foreslått et nytt tredje ledd i allmennaksjeloven § 5-10, slik at eksisterende tredje til sjette ledd ble fjerde til syvende ledd. Forslaget ble vedtatt av Stortinget ved lov 28. mai 2021 nr. 51, og trådte i kraft 1. juni 2021.

I den andre proposisjonen, Prop. 136 LS (2020–2021), ble det foreslått å slette én setning fra allmennaksjeloven § 5-10. På tidspunktet for fremleggelse av proposisjonen var dette § 5-10 fjerde ledd tredje punktum. Forslaget var derfor formulert slik: «§ 5-10 fjerde ledd tredje punktum oppheves.» På tidspunktet for Stortingets behandling og lovvedtak var imidlertid den aktuelle setningen blitt femte ledd tredje punktum, på grunn

av endringen i lov 28. mai 2021 nr. 51. Forslaget i Prop. 136 LS (2020–2021) ble vedtatt av Stortinget ved lov 11. juni 2021 nr. 84 og trådte i kraft 1. juli 2023.

Innstillingen fra komiteen ble avgitt 27. mai 2021, altså før endringen trådte i kraft. Da Stortinget vedtok å oppheve § 5-10 fjerde ledd tredje punktum, hadde imidlertid endringsloven foreslått i Prop. 140 L (2020–2021) trådt i kraft. Vedtaket omfattet dermed en annen setning enn den som ble foreslått og behandlet i innstillingen. Endringsloven som her ble vedtatt trådte endelig i kraft 1. juli 2023. Dette har medført at setningen i allmennaksjeloven § 5-10 som skulle vært opphevet ikke er det, mens en annen setning er opphevet i stedet.

Setningen som skulle vært opphevet lyder: «I selskaper med vedtektsbestemmelser som nevnt i § 4-2 tredje ledd skal innkallingen opplyse om registreringsdatoen og om at det bare er de som er innført i aksjeeierregisteret som aksjeeiere på registreringsdatoen, som har rett til å delta og stemme på generalforsamlingen.»

Setningen som ble besluttet opphevet ved Stortingets lovvedtak 157 (2020–2021) lyder: «Innkallingen skal også angi hvem styret har utpekt til å åpne generalforsamlingen, eller hvem som skal åpne generalforsamlingen etter bestemmelse i vedtektene, jf § 5-12 første ledd.»

For å rette dette må gjeldende allmennaksjelov § 5-10 femte ledd tredje punktum oppheves. I tillegg må følgende tas inn igjen som nytt § 5-10 fjerde ledd andre punktum: «Innkallingen skal også angi hvem styret har utpekt til å åpne generalforsamlingen, eller hvem som skal åpne generalforsamlingen etter bestemmelse i vedtektene, jf. § 5-12 første ledd.»

Se forslaget til endringer i allmennaksjeloven § 5-10, og merknaden til bestemmelsen i punkt 12.4.

11 Økonomiske og administrative konsekvenser

11.1 Innledning

Lovforslagene forventes å bidra til å nå regjeringens mål om å fjerne hindringer for digitalisering, målet om mer effektiv ressursbruk i det offentlige, og å legge til rette for økt samlet verdiskaping.

De foreslåtte endringene vil medføre kostnader både for næringslivet og Brønnøysundregistrene. Etter departementets vurdering vil kostnadene ved ikke å gjennomføre de foreslåtte endringene overstige de tilpasningskostnadene som endringene innebærer.

11.2 Konsekvenser for næringslivet

Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

Departementet foreslår at reglene om utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret i større grad blir harmonisert med reglene i folkeregisterloven om utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Folkeregisteret.

Når personopplysninger overføres til disse brukerne med en unik identifikator (fødselsnummer eller d-nummer), fjernes usikkerhet om hvem opplysningene gjelder. Ved sammensetting av datasett som inneholder personopplysninger, vil den unike identifikatoren knytte opplysninger til rett person og tidligere kilder til feil lukes ut. Forslaget sikrer kvalitet i opplysninger som skal være offentlig tilgjengelige, og bidrar til økt samfunnsøkonomisk nytte.

For de nevnte brukerne, herunder private virksomheter, vil ikke forslaget ha en merkbar direkte betydning, utover at opplysninger som gjelder rolleinnhavere i foretaket er korrekt via koblingen med en unik identifikator.

Registrering av enkeltpersonforetak

Departementet foreslår å oppheve foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7. Forslaget innebærer å fjerne registreringsplikten i Foretaks-

registeret for enkeltpersonforetak som «driver handel med dertil innkjøpte varer» eller «syssetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling». Departementet foreslår ikke endringer i gjeldende regler om at enkeltpersonforetak frivillig kan registreres i Foretaksregisteret. Forslaget gjør ikke endringer i plikten for enkeltpersonforetak til å registrere seg i Foretaksregisteret dersom de er pålagt dette etter særlovgivningen, som for eksempel revisorloven § 6-3.

Forslaget innebærer en betydelig reduksjon i antallet enkeltpersonforetak som har plikt til å registrere seg i Foretaksregisteret. Det er 30. september 2023 registrert 20 875 enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret som har registreringsplikt, jf. regelen i foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7. Av disse er 9 597 også registrert i et annet tilknyttet register, og har dermed registreringsplikt i Enhetsregisteret ifølge enhetsregisterloven § 4. Dette betyr at 11 278 enkeltpersonforetak ikke lenger vil ha plikt til å registreres i hverken Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret hvis foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 blir opphevet.

Etter revisorloven § 6-3 skal en statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn, registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret. Det samme gjelder for statsautoriserte regnskapsførere som påtar seg regnskapsoppdrag i eget navn, jf. regnskapsførerloven § 1-2 fjerde ledd. Per 30. september 2023 omfatter dette totalt 843 enkeltpersonforetak. Disse vil fremdeles ha plikt til registrering i Foretaksregisteret selv om foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 oppheves.

Forslaget innebærer at registrering av enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret først og fremst vil følge av at næringsvirksomheten registreres i annet tilknyttet register enn Foretaksregisteret, i hovedsak Merverdiavgiftsregisteret og arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret. Opplysningene i de innsendte meldingene til tilknyttet register vil bli lagt til grunn for registrering i Enhetsregisteret.

Personer som starter næring i eget navn, med unntak for revisorer og regnskapsførere som

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

driver i eget navn eller andre som eventuelt har registreringsplikt i Foretaksregisteret etter særlovgivningen, vil dermed ikke lenger måtte undersøke om virksomheten skal meldes til Foretaksregisteret. Andre plikter som gjelder for virksomheter vil ikke bli berørt, som for eksempel krav til registrering av forskudd på skatt, krav til å melde merverdiavgiftspliktig omsetning eller krav til å melde eventuelle arbeidsforhold til NAV.

Utforming og registrering av foretaksnavn

Departementet foreslår at navnet til norskregistrerte utenlandske foretak som skal registreres i Foretaksregisteret, skal inneholde betegnelsen NUF. Forslaget vurderes ikke å ha merkbare konsekvenser for de som registrerer et NUF.

Departementet foreslår også at det utenlandske hovedforetakets navn og reelle organisasjonsform skal være en del av navnet til den norske avdelingen av den utenlandske virksomheten. Hovedforetakets navn og organisasjonsform skal det allerede opplyses om i meldingen som sendes til Foretaksregisteret. Forslaget vil innebære en innskrenkning i valgfriheten knyttet til utforming av navn på NUF. Opplysningen om hovedforetakets navn og organisasjonsform vil imidlertid være nyttig både for tredjeparter som skal gjøre avtale eller handle med virksomheten eller på annen måte skal forholde seg til NUF-et, offentlige myndigheter og allmennheten generelt. Departementet vil vedta overgangsregler for eksisterende NUF som ikke oppfyller lovens krav ved ikrafttredelsen. For disse vil forslaget kunne medføre økonomiske og administrative byrder knyttet til å oppdatere dokumenter og annet materiell, samt å informere kunder, leverandører og andre om navneendringen.

Departementet foreslår at den norske foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i det offisielle foretaksnavnet. Forslaget gjelder alle organisasjonsformer med registrert foretaksnavn. Forslaget innebærer at organisasjonsformen til foretaket blir mer synlig og tydeligere for tredjeparter. Forslaget gjelder både for nye foretak som registreres i Foretaksregisteret, og for eksisterende foretak som er registrert i Foretaksregisteret som oppfyller kravet i dag. For disse vil ikke forslaget medføre administrative eller økonomiske konsekvenser.

Per juni 2023 er det om lag 3 800 foretak som har foretaksbetegnelsen plassert et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet. Departementet foreslår et unntak for disse, slik at de kan beholde sitt foretaksnavn. Heller ikke for disse vil forslaget

medføre administrative eller økonomiske konsekvenser. De vil imidlertid måtte oppfylle kravet dersom foretaksnavnet endres.

Nye krav til stiftelsers navn

Departementet foreslår at det innføres en fast betegnelse for stiftelser, slik at foretaksnavnet til alle stiftelser enten skal inneholde ordet «stiftelse» eller forkortelsen «STI». For registrerte stiftelser som i dag ikke oppfyller kravet, vil tillegget STI legges til maskinelt i registeret.

Forslaget vil gi offentlige myndigheter og tredjeparter bedre informasjon om hvilke foretak som er stiftelser. For stiftelsene vil forslaget kunne medføre kostnader til å oppdatere vedtekter, hjemmesider og annen relevant informasjon. Forslaget antas ellers ikke å ha særlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Endringer for å gjøre lovteksten teknologinøytral

De foreslåtte språklige endringene i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven for å gjøre regelverket teknologinøytralt og digitaliseringsvennlig vil kunne medføre enkelte besparelser for næringslivet. Denne nytteeffekten er ikke prissatt.

Endringer i reglene om retningslinjer for godtgjørelse

I Prop. 135 L (2018–2019) punkt 7.2 ble konsekvensene av å endre allmennaksjelovens regler om retningslinjer for lederlønn for å gjennomføre kravene i direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet) vurdert. Der står det:

Endringsdirektivets krav til retningslinjer for lederlønnfastsettelsen er mer omfattende enn kravene som i dag følger av allmennaksjeloven § 6-16 a. Disse vil føre til noe økte administrative byrder for noterte allmennaksjeselskaper. Styret må utforme mer utførlige retningslinjer og utforme en rapport om lederlønninger. I tillegg må generalforsamlingen ta stilling til både retningslinjene og rapporten på generalforsamling. Den økte opplysningsplikten vil påvirke selskapets arbeidsmengde. Departementet mener likevel at allmennaksjeselskapene er godt rustet for å imøtekomme disse endringene.

Også endringsdirektivets krav til lønnsrapport for godtgjørelse til ledende personer er mer omfattende enn noteopplysningskravene i regnskapsloven § 7-31b, og vil føre til merarbeid for noterte allmennaksjeselskaper. For å unngå

dobbeltarbeid ved at samme lønnsopplysninger må rapporteres både i noter til årsregnskapet og i lønnsrapporten, foreslås at selskapene kan innta noteopplysningene etter regnskapsloven § 7-31b, i lønnsrapporten som skal utarbeides etter allmennaksjeloven § 6-16 b. Det reduserer den økte byrden for selskapene noe. Rapporten skal sjekkes av revisor. Departementet kan ikke se at denne utvidelsen av revisors oppgaver medfører en stor økonomisk byrde for selskapet i form av økte revisorhonorarer.

Etter departementets syn vil den foreslåtte endringen ikke innebære vesentlige konsekvenser for næringslivet. Endringen tydeliggjør hvem som skal omfattes. Samtidig vil det etter departementets vurdering ikke utgjøre en betydelig økt byrde for selskapene at personkretsen presiseres.

11.3 Konsekvenser for det offentlige

Utlevering av fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret

For Brønnøysundregistrene vil forslagene innebære endringer i hvem som kan få tilgang til fødselsnummer og d-nummer ved utlevering av rolleopplysninger. Endringsforslagene innebærer at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret kan utlevere fødselsnummer og d-nummer til samme krets som Folkeregisteret i dag kan etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd, med tillegg av kredittopplysningsvirksomhet. Behovet for tekniske tilpasninger i Enhetsregisteret og Foretaksregisteret vil være begrenset. Eventuelle kostnader til dette dekkes innenfor de ordinære budsjett-rammene.

For tilknyttet register, offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, og finansforetak, som mottar opplysninger og eventuelle offentlige registreiere, vil forslaget bidra til kvalitet på rolleopplysningene som mottas. For slike aktører vil forslaget være ressursbesparende ved at de kan få fødselsnummer og d-nummer direkte fra Enhetsregisteret og Foretaksregisteret, i stedet for å innhente slike opplysninger fra Folkeregisteret.

Registrering av enkeltpersonforetak

I 2021 ble om lag 43 000 enkeltpersonforetak registrert for første gang i Enhetsregisteret, mens antallet i 2022 var om lag 41 600. I Foretaksregis-

teret var antallet nyregistrerte enkeltpersonforetak i 2021 om lag 7 800, mens antallet i 2022 var om lag 6 900.

Forslaget om å oppheve foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 innebærer at færre enkeltpersonforetak vil ha registreringsplikt i Foretaksregisteret enn i dag. Forslaget innebærer en forventet reduksjon i antallet registreringsmeldinger til Foretaksregisteret, men det er ikke gjort beregninger av størrelsen på reduksjonen. Det må antas at noen enkeltpersonforetak som ikke lenger vil ha registreringsplikt, likevel vil ønske å registrere seg i Foretaksregisteret. Dette kan for eksempel være aktuelt der innehaveren ønsker å beskytte navnet på enkeltpersonforetaket etter foretaksnavneloven, eller der den næringsdrivende har behov for å pantsette driftstilbehør eller varelager.

For Brønnøysundregistrene innebærer forslaget mulighet til maskinell behandling av meldinger om registrering av enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret som kommer fra et tilknyttet register. Det samme vil gjelde ved frivillig registrering av enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret.

Brønnøysundregistrene opplyser at det i gjennomsnitt tar syv dager å få registrert et enkeltpersonforetak. Som følge av muligheten for maskinell saksbehandling, vil saksbehandlingstiden kunne reduseres betraktelig. Faktisk behandlingstid vil kunne foregå i tilnærmet sanntid for de fleste nyregistreringer. I tillegg vil endringen innebære reduksjon i behov for saksbehandling og oppfølging som følge av feilregistreringer (at et enkeltpersonforetak som skulle ha vært registrert i Foretaksregisteret kun søker registrering i Enhetsregisteret). Kostnaden ved tilpasning til helmaskinell saksbehandling ble i 2020 estimert til 800 000 tusen kroner. Det er ikke foretatt noen ny estimering av denne kostnaden.

Det kan påregnes at mange av virksomhetene som i dag er registrert i Foretaksregisteret, vil be om å bli slettet fra dette registeret. Dette vil kreve ressurser i en overgangsperiode, men på sikt vil det frigjøre ressurser både i Enhetsregisteret og i Foretaksregisteret.

Bortfall av registreringsplikt for enkeltpersonforetakene i Foretaksregisteret vil ikke virke inn på saksbehandlingen i de tilknyttede registre i Skatteetaten og Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret. Skatteetaten tar selvstendig stilling til om skatteyter skal betale forskudd på inntekt, og om virksomheten skal registreres i Merverdiavgiftsregisteret. Tilsvarende vil gjelde Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret når det meldes et arbeidsforhold fra en personlig arbeidsgiver.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

Ved mulighet til frivillig registrering i Foretaksregisteret kan det fremdeles oppstå behov for saksbehandling som følge av at et enkeltpersonforetak blir registrert i Foretaksregisteret, men at innehaveren senere ikke ser behov for dette. I noen tilfeller har Brønnøysundregistrene mottatt klager på pålagt gebyr som følge av feilregistrering i Foretaksregisteret, men der enkeltpersonforetaket ikke har plikt til det. Ved at reglene forenkles legger departementet til grunn at antall virksomheter som på grunn av manglende kunnskap om regelverket ber om registrering i Foretaksregisteret, reduseres. Innsparingen er ikke prissatt.

Utover dette vil ikke forslaget innebære vesentlige økonomiske konsekvenser.

Utforming og registrering av foretaksnavn

Forslagene som gjelder utforming og registrering av foretaksnavn vil medføre kostnader knyttet til systemendringer og eventuelt manuell saksbehandling der det må gjøres korrigeringer. Kostnadene er samlet estimert til 1,4 årsverk i Brønnøysundregistrene.

Det er i dag registrert omtrent 6 500 NUF i Foretaksregisteret. Omtrent 5 000 av disse har ikke hverken ett ord som indikerer at det er en avdeling av et utenlandsk foretak, eller betegnelsen NUF i navnet. Tillegget av betegnelsen NUF i navnet til alle avdelinger av utenlandske virksomheter, vil kreve noen tekniske tilpasninger i Brønnøysundregistrene slik at det kan gjøres

maskinelt. NUF som bruker «norsk avdeling» eller lignende varianter i navnet, må likevel behandles manuelt. Brønnøysundregistrene undersøker allerede i dag om hovedforetaket til en avdeling av en utenlandsk virksomhet er reelt, og at det er ført i et foretaksregister i hjemstaten. Kostnader til dette er begrenset og dekkes over eksisterende budsjett. Merarbeidet med å føre opplysningen inn i registeret vil være lite.

Nye krav til stiftelsers navn

Stiftelser som i dag ikke oppfyller kravet, vil få lagt til tillegget STI maskinelt. Tillegget av betegnelsen STI i navnet til stiftelser, vil kreve noen tekniske tilpasninger i Brønnøysundregistrene slik at det kan gjøres maskinelt. Kostnadene knyttet til dette dekkes innenfor de ordinære budsjett-rammene.

Endringer for å gjøre lovteksten teknologinøytral

Forslagene åpner for mer digital behandling i tråd med den teknologiske utviklingen. Økt bruk av digitale løsninger kan redusere ressursbruken i Brønnøysundregistrene, og gi effektiviseringsgevinster på sikt. Effekten er ikke prissatt.

Endringer i reglene om retningslinjer for godtgjørelse

Endringsforslaget antas ikke å ha virkninger for offentlige myndigheter.

12 Merknader til bestemmelsene i lovforslaget

12.1 Endringer i foretaksregisterloven

Til § 2-1

Første ledd nr. 7 oppheves. Det innebærer at enkeltpersonforetak ikke har plikt til å være registrert i Foretaksregisteret, med mindre slik registreringsplikt følger av annen lovgivning. Blant annet følger det av revisorloven § 6-3 at «[e]n statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn, skal registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret».

Til § 2-2

Endringen i *første punktum* er en konsekvens av at foretaksregisterloven § 2-1 nr. 7 oppheves. Nåværende bestemmelse om at norske enkeltpersonforetak har rett til å registrere seg i Foretaksregisteret, videreføres.

Til § 3-8

I første ledd nr. 1 erstattes «foretaksform» med «organisasjonsform». Dette innebærer ingen realitetsendring. Formålet med endringen er at loven skal bruke et begrep som er allment brukt.

Til § 4-2

I *tredje ledd første punktum* endres «hans bo» til «innhaverens dødsbo». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

Til § 4-4

I *bokstav a* endres «gjenpart» til «kopi», og «utskrift fra protokollen» til «kopi av protokoll». I *bokstav b* og *c* endres «gjenpart» og «utskrift» til «kopi». Med «kopi» menes både elektronisk kopi og papirkopi. Hensikten med endringene i bokstav a til c er å gjøre begrepsbruken teknologinøytral.

I *bokstav d* endres «han mottar valget» til «vedkommende godtar valget». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

Til § 8-1

Paragrafen regulerer innsyn mv. i opplysninger og dokumenter hos Foretaksregisteret.

Første ledd første punktum fastsetter hovedregelen om innsyn i opplysninger og dokumenter som er registrert i Foretaksregisteret. Hvilke opplysninger som skal registreres i Foretaksregisteret, fremgår av foretaksregisterloven kapittel III. Det er gjort enkelte språklige endringer i første ledd første punktum, for å gjøre den mer forståelig. Disse innebærer ingen realitetsendringer.

Det følger av gjeldende *første ledd andre punktum* at allmennhetens rett til innsyn i registrerte opplysninger ikke omfatter «fødselsnummer». Bestemmelsen har vært praktisert slik at Enhetsregisteret heller ikke gir innsyn i «d-nummer». At d-nummer er unntatt fra allmenhetens innsynsrett på lik linje med fødselsnummer, fremgår nå uttrykkelig av bestemmelsen.

Nytt andre ledd gir «[o]ffentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak», rett til å få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Foretaksregisteret. Bestemmelsen bygger på folkeregisterloven § 10-1 første ledd og skal forstås på samme måte.

Begrepet finansforetak i denne bestemmelsen omfatter foretak som har konsesjon etter finansforetaksloven kapittel 2. Kredittopplysningsvirksomheter kan etter avtale godkjent av Datatilsynet få tilgang til fødselsnummer og d-nummer til intern bruk, jf. kredittopplysningsloven.

En beslutning om ikke å utlevere slike opplysninger er et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Nytt tredje ledd viderefører nåværende første ledd tredje punktum.

Nytt fjerde ledd viderefører nåværende første ledd fjerde punktum.

Til § 9-1

I *andre ledd andre punktum* erstattes «han» med «vedkommende». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

12.2 Endringer i foretaksnavneloven

Til § 1-1

Nytt tredje ledd gir regler om foretaksnavnelovens anvendelse på foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak. *Første punktum* angir hva som menes med foretaksnavn for norskregistrert utenlandsk foretak. Det er bare utenlandske foretak som har registreringsplikt i Foretaksregisteret som omfattes, jf. henvisningen til foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd. Dette omfatter utenlandske foretak «som driver næringsvirksomhet her i landet eller på norsk kontinentalsokkel». *Andre punktum* fastsetter at reglene i foretaksnavneloven § 2-1 og §§ 2-3 til 2-6 ikke gjelder for norskregistrert utenlandsk foretak. Registerførers kontrollplikt etter § 2-7 vil dermed bare omfatte kontroll av om navn på norskregistrerte utenlandske foretak oppfyller kravene i § 2-2 nytt femtende ledd og sekstende ledd nytt andre punktum. Se merknadene til disse bestemmelsene.

Til § 2-2

Endringen i *tiende ledd* innebærer at alternativet «selveiende institusjon» er fjernet, og at næringsdrivende stiftelser kan velge om foretaksnavnet skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI. For næringsdrivende stiftelser som hverken inneholder ordet stiftelse eller forkortelsen STI når loven trer i kraft, vil forkortelsen STI maskinelt bli lagt til bakerst i navnet.

Ifølge *nytt femtende ledd* skal foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak være det samme som hovedforetakets navn, og også inneholde betegnelsen NUF. Organisasjonsformen er, der denne finnes, en del av hovedforetakets offisielle navn. Dette innebærer at navnet også skal inneholde den offisielle betegnelsen på organisasjonsformen i hjemstaten der denne fremgår av foretaksnavnet i hjemstaten.

I tråd med nytt andre punktum i sekstende ledd, skal betegnelsen stå bakerst i foretaksnavnet. Se merknad til denne nedenfor.

I dag blir bruk av tegn som è, é, ô, õ og ö lagt inn manuelt. Når Brønnøysundregistrene får nytt registersystem, vil slike tegn kunne legges inn maskinelt.

Hvis navnet til hovedforetaket er skrevet på alfabeter som ikke kan legges inn i Brønnøysundregistrene, skal det samme navnet som registreres i Foretaksregisteret i tråd med foretaksregisterloven § 3-8 brukes.

I *sekstende ledd første punktum* er begrepet «ansvarsform» endret til begrepet «organisasjonsform». De to begrepene betyr det samme, og endringen innebærer ingen realitetsendring. Formålet er at loven skal bruke et begrep som er allment forstått og brukt.

Nytt andre punktum i sekstende ledd innebærer at foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet.

Departementet foreslår et unntak fra dette kravet for foretak som har foretaksbetegnelsen plassert et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet, slik at disse kan beholde sitt foretaksnavn. Se lovforslaget del VI nr. 2. Dersom foretaksnavnet endres, vil dette måtte oppfylle kravet om at foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet.

12.3 Endringer i enhetsregisterloven

Til § 8

I *tredje ledd* endres «bekreftet utskrift» til «bekreftelse», og «slik utskrift» til «bekreftelsen». Hensikten er å gjøre begrepsbruken teknologinøytral.

I *fjerde ledd bokstav b og c* erstattes «han» med «denne». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

Til § 22

Paragrafen omhandler innsyn i og utlevering av opplysninger som er registrert i Enhetsregisteret.

Første og andre ledd er omstrukturert. Nåværende andre ledd om allmennhetens rett til innsyn i registrerte opplysninger, med unntak for fødselsnummer og d-nummer, er plassert i første ledd. Hvem som har rett til innsyn i fødselsnummer og d-nummer, reguleres i andre ledd. Dette medfører ikke realitetsendringer i allmennhetens rett til innsyn. Kretsen av aktører som har rett til innsyn i fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret utvides, se forslaget til andre ledd.

Nåværende første ledd fastsetter at «[t]ilknyttet register og offentlige myndigheter har rett til å få tilgang til opplysninger registrert i Enhetsregisteret til bruk i deres virksomhet». Dette omfatter enhver registrert opplysning i Enhetsregisteret, også fødselsnummer og d-nummer. Disse aktørenes innsynsrett etter nåværende regler dekkes av

forslagene til første og andre ledd, og nåværende første ledd kan dermed utgå.

Første ledd første punktum viderefører hovedregelen om allmennhetens rett til innsyn i opplysninger og dokumenter som er registrert i Enhetsregisteret. Hvilke opplysninger og dokumenter som skal registreres i Enhetsregisteret, fremgår av enhetsregisterloven kapittel 2. Det er gjort enkelte språklige endringer i første ledd første punktum. Disse medfører ingen realitetsendringer. Begrepet «tilgang til» i bestemmelsen omfatter både retten til innsyn og til å få kopi av opplysninger og dokumenter. Retten til innsyn etter første ledd første punktum omfatter ikke fødselsnummer og d-nummer, jf. *første ledd andre punktum*.

Nytt andre ledd gir «[t]ilknyttet register, offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak», rett til å få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret. Bestemmelsen bygger på folkeregisterloven § 10-1 første ledd og skal forstås på samme måte.

Begrepet finansforetak i denne bestemmelsen omfatter foretak som har konsesjon etter finansforetaksloven kapittel 2. Kredittopplysningsvirksomheter kan etter avtale godkjent av Datatilsynet få tilgang til fødselsnummer og d-nummer til intern bruk, jf. kredittopplysningsloven. Dette følger allerede av gjeldende rett.

En beslutning om ikke å utlevere slike opplysninger er et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

12.4 Endringer i allmennaksjeloven

Til § 5-10

Det foreslås endringer i § 5-10 fjerde og femte ledd. Endringene gjelder retting av feil som følge av at to lovvedtak, som ble fattet rett etter hverandre, gjorde endringer i samme paragraf. Dette resulterte i at én setning i § 5-10 ble opphevet ved en feil, og en annen setning som skulle vært opphevet ble ikke opphevet. Formålet med endringen er å tilbakeføre den setningen som ble opphevet ved en feil, og å oppheve den setningen som skulle vært tatt ut. Ny § 5-10 fjerde ledd andre punktum skal videreføre innholdet i § 5-10 fjerde ledd tredje punktum slik den lød før 1. juli 2023.

Til § 6-16 a

Paragrafen fastsetter krav for allmennaksjeselskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked om at disse skal utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til selskapets ledelse. Godtgjørelse som ansattevalgte medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen mottar for sine verv, skal omfattes av retningslinjene. For disse skal retningslinjene ikke omfatte alminnelig lønn og godtgjørelse de mottar som ansatt i selskapet. Paragrafen gjennomfører endringsdirektiv (EU) 2017/828 artikkel 9a.

Etter *andre ledd første punktum* skal styret utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til selskapets ledelse. Retningslinjene skal gjelde selskapets ledende personer. Dette omfatter de enkelte medlemmene av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer, daglig leder og andre ledende personer. Begrepet skal tilsvare ledende personer etter lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. § 7-31b. Endringen i annet ledd første punktum presiserer at også de enkelte medlemmene av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer med forvaltnings-, tilsyns- eller kontrollfunksjon skal omfattes av reglene om retningslinjer om lønn og annen godtgjørelse etter § 6-16 a, samt reglene om rapport om lønn og annen godtgjørelse i allmennaksjeloven § 6-16 b. Godtgjørelsen som ansatte som er medlem av styret eller bedriftsforsamlingen mottar i egenskap av å være ansatt i selskapet, ikke i kraft av å være ledende person, omfattes ikke av bestemmelsen.

Etter *fjerde ledd nytt andre punktum* gis fjerde ledd første punktum om styrets anledning til midlertidig å fravike retningslinjene tilsvarende anvendelse for generalforsamlingen. Endringen er en konsekvens av endringen i personkrets i andre ledd første punktum. Etter bestemmelsen kan generalforsamlingen under «særlige omstendigheter» midlertidig fravike retningslinjene. Med særlige omstendigheter menes situasjoner der unntak fra retningslinjene er nødvendig for å tjene selskapets langsiktige interesse og økonomiske bæreevne eller for å sikre selskapets levedyktighet. Selskapet skal angi formålet med å fravike retningslinjene. Omstendigheter som var kjent før retningslinjene ble fastsatt, kan normalt ikke begrunne unntak. Bestemmelsen er en snever unntaksregel.

12.5 Endringer i stiftelsesloven

Til § 10

Bestemmelsen i *nytt tredje ledd* innebærer at alle stiftelser skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI. Stiftelsen kan selv bestemme om ordet stiftelse skal stå først i navnet (Stiftelsen X), er integrert i navnet (X-stiftelsen) eller står bakerst i navnet (X stiftelse).

For stiftelser som hverken inneholder ordet stiftelse eller forkortelsen STI når loven trer i kraft, vil forkortelsen STI maskinelt bli lagt til bakerst i navnet. Stiftelser som får STI maskinelt lagt til bakerst, kan selv velge å endre sitt navn ved å innta ordet stiftelse i stedet for betegnelsen STI.

I tråd med reglene i språkloven kan stiftelser også bruke den nynorske betegnelsen stifting og stiftinga. Se også punkt 7.4 om dette.

Til § 45

Tredje ledd første punktum ny bokstav c fastsetter at reglene om omdanning i kapittel 6 ikke gjelder for vedtektsendringer som følger av kravet i § 10 tredje ledd om å innta enten ordet stiftelse eller forkortelsen STI i alminnelige stiftelsers navn. I tråd med gjeldende siste punktum i tredje ledd, kan slike endringer vedtas av styret. Dette betyr blant annet at det ikke er nødvendig å innhente uttalelse fra oppretter hvis navneendringen består i å føye til ordet stiftelse eller forkortelsen STI.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.) i samsvar med et vedlagt forslag.

12.6 Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

Det foreslås i *nr. 1* at loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Det foreslås også en bestemmelse som slår fast at de enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.

Det foreslås i *nr. 2* en overgangsregel om at kravet i foretaksnavneloven § 2-2 sekstende ledd andre punktum om at foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet ikke gjelder for foretaksnavn som er tatt i bruk før lovens ikrafttredelse og som ikke oppfyller kravet i bestemmelsen. Se nærmere punkt 6.4.3.

I *nr. 3* foreslås en forskriftshjemmel for departementet til å fastsette nærmere overgangsbestemmelser.

Nærings- og fiskeridepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.).

Forslag

til lov om endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

I

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd nr. 7 oppheves.

§ 2-2 første punktum skal lyde:

Norske *enkeltpersonforetak* har rett til registrering, og er i så fall underlagt lovgivningens regler om registrering.

§ 3-8 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. Foretaksnavn, *organisasjonsform* og forretningsadresse for det utenlandske foretak (hovedforetaket)

§ 4-2 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dør innehaveren av et enkeltpersonforetak, påhviler meldeplikten *innehaverens dødsbo*.

§ 4-4 bokstav a til d skal lyde:

- a) *Kopi av stiftelsesdokument og kopi av protokoll fra generalforsamlinger som viser meldte opplysninger i aksjeselskap, allmennaksjeselskap, samvirkeforetak og annet foretak med begrenset ansvar, forening og annen innretning; selskapsavtalen for ansvarlig selskap, kommandittselskap og europeisk økonomisk foretaksgruppe, selskapsavtalen for interkommunalt selskap, for stiftelser, stiftelsesdokumentet eller den disposisjonen som ellers danner grunnlaget for stiftelsen, og kopi av vedtak om opprettelse av regionalt helseforetak og helseforetak.*
- b) *Kopi av stiftelsesdokumentet og kopi av protokoll fra senere foretaksmøter som viser meldte opplysninger i statsforetak.*
- c) *Kopi av protokoll som viser valg av styremedlemmer, observatører og revisor.*
- d) *Erklæring fra revisor og styremedlem om at vedkommende godtar valget.*

§ 8-1 skal lyde:

§ 8-1. (*innsyn m.m.*)

Enhver har rett til å få tilgang til opplysninger og dokumenter som er registrert i Foretaksregisteret. Dette gjelder ikke fødselsnummer og d-nummer.

Offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak, kan likevel få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Foretaksregisteret til bruk i sin virksomhet.

Bestemmelsene i offentligelova gjelder for opplysninger som ikke er registrert.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hvordan opplysningene skal gjøres tilgjengelige, og kan bestemme at det skal betales gebyr for tjenestene.

§ 9-1 andre ledd andre punktum skal lyde:

For den som ikke har mottatt slik underretning, løper fristen fra det tidspunkt *vedkommende* har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

II

I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. gjøres følgende endringer:

§ 1-1 nytt tredje ledd skal lyde:

Med foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak, jf. foretaksregisterloven § 2-1 annet ledd, menes navn som nevnt i denne lov § 2-2 femtende ledd. Reglene i denne lov § 2-1 og §§ 2-3 til 2-6 gjelder ikke for norskregistrert utenlandsk foretak.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

§ 2-2 tiende ledd skal lyde:

Foretaksnavn for næringsdrivende stiftelse skal inneholde ordet stiftelse eller *forkortelsen STI*.

§ 2-2 nytt femtende ledd skal lyde:

Foretaksnavn til norskregistrert utenlandsk foretak skal være det samme som hovedforetakets offisielle navn i hjemstaten, og i tillegg inneholde betegnelsen NUF.

Nåværende femtende ledd blir nytt sekstende ledd og skal lyde:

Foretaksnavn må ikke inneholde annen foretaksbetegnelse enn den som angir foretakets egen organisasjonsform. Foretaksbetegnelsen skal stå bakerst i foretaksnavnet. Kongen kan gi nærmere regler om utforming av foretaksnavn.

III

I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjøres følgende endringer:

§ 8 tredje ledd skal lyde:

Registerfører kan bestemme at andre ledd ikke skal gjelde for enheter hjemmehørende i utlandet som ved registrering i Enhetsregisteret fremlegger *bekreftelse* fra offentlig registreringsmyndighet i hjemlandet som viser at enheten er stiftet eller opprettet i henhold til hjemlandets lover. I den grad *bekreftelsen* inneholder opplysninger som nevnt i § 6, kan registerfører bestemme at den legges til grunn som dokumentasjon for også registrering av disse opplysningene.

§ 8 fjerde ledd bokstav b og c skal lyde:

- b. erklæring fra revisor om at *denne* påtar seg oppdraget
- c. erklæring fra regnskapsfører om at *denne* påtar seg oppdraget

§ 22 første og andre ledd skal lyde:

Enhver har rett til å få tilgang til opplysninger og dokumenter registrert i Enhetsregisteret. Dette gjelder ikke fødselsnummer og d-nummer.

Tilknyttet register, offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lov-pålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak kan likevel få utlevert fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret til bruk i sin virksomhet.

IV

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 5-10 fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:

Innkallingen skal også angi hvem styret har utpekt til å åpne generalforsamlingen, eller hvem som skal åpne generalforsamlingen etter bestemmelse i vedtektene, jf. § 5-12 første ledd.

Nåværende andre og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

§ 5-10 femte ledd tredje punktum oppheves.

§ 6-16 a andre ledd første punktum skal lyde:

Styret skal utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til *de enkelte medlemmene av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer, daglig leder, og andre ledende personer.*

§ 6-16 a fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:

Første punktum gjelder tilsvarende ved generalforsamlingens fastsettelse av godtgjørelse til styrets medlemmer etter § 6-10.

V

I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer:

§ 10 nytt tredje ledd skal lyde:

Stiftelsens navn skal inneholde ordet stiftelse eller forkortelsen STI.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 45 tredje ledd første punktum skal lyde:

Reglene om omdanning i dette kapitlet gjelder ikke for

- a. forhøyelse og nedsetting av grunnkapital,
- b. vedtektsendring som er nødvendig for å bringe vedtektene i samsvar med de krav som gjelder for næringsdrivende stiftelser,
- c. vedtektsendring som er nødvendig for å bringe vedtektene i samsvar med § 10 tredje ledd om navn til alminnelige stiftelser.

Endringer i foretakslovgivningen mv. (utlevering av fødsels- og d-nummer, registrering av enkeltpersonforetak, krav til foretaksnavn, retningslinjer for godtgjørelse mv.)

VI

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.
2. Endringen i del II av lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretnings-
3. kjennetegn mv. § 2-2 sekstende ledd andre punktum gjelder ikke for foretaksnavn som er tatt i bruk før bestemmelsens ikrafttredelse og som på det tidspunktet ikke har foretaksbetegnelsen bakerst i foretaksnavnet. Departementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og

serviceorganisasjon – 01/2024

